

รายงานผลการวิจัย
การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
ประเทศสหราชอาณาจักร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

2543

373.25 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
ส691ก การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
ประเทศสหราชอาณาจักร/ศิริพรรณ ชุมนุม..กรุงเทพฯ:
กลุ่มงานปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม สกศ., 2543.
115 หน้า.
ISBN : 974-8087-61-1
1.การปฏิรูปการอาชีวศึกษา- 2.การฝึกอบรมวิชาชีพ-
สหราชอาณาจักร 3.ศิริพรรณ ชุมนุม 4.ชื่อเรื่อง

การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพประเทศสหราชอาณาจักร

โดย ศิริพรรณ ชุมนุม

พิมพ์ครั้งที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543

จำนวน 3,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ กลุ่มงานปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ถนนสุขุทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 668-7123 ต่อ 2522, 2516

โทรสาร 243-1129

Web Site : <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์ บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

21/232-4 ซอยคลองหนองใหญ่ ถนนวงแหวน

บางแค เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทร. 803-2694-7

โทรสาร 803-4401

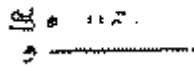
คำนำ

ขณะนี้การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระแสที่เกิดขึ้นทั่วโลก เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ตั้งความหวังไว้ว่าการศึกษามีคุณภาพโดยเฉพาะการอาชีวศึกษาจะเป็นทางออกในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและเป็นการลงทุนในระยะยาวเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการดำเนินงานในเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ศึกษาวิจัยการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของต่างประเทศเพื่อจับกระแสความเคลื่อนไหวและเปิดโลกทัศน์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนา นโยบายเพื่อการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับประเทศไทย

ประเทศต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีทั้งหมด 12 ประเทศมาจากหลายภูมิภาคของโลก ซึ่งมีความแตกต่างในด้านบริบททางเศรษฐกิจและสังคม แต่ทุก ๆ ประเทศล้วนประสบความสำเร็จในการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ประเทศเหล่านี้ประกอบด้วย ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ฮองกง สิงคโปร์ ออสเตรเลีย อิสราเอล ฝรั่งเศส เยอรมัน อังกฤษ แคนาดา สหรัฐอเมริกา และบราซิล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญได้แก่ ระบบบริหารและการจัดการ กระบวนการเรียนการสอนและการฝึกงาน ระบบคุณภาพมาตรฐานของการศึกษาเพื่ออาชีพ ระบบความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน และการระดมทรัพยากรในการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ขอขอบคุณนักวิจัย
ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการครั้งนี้ เอกสารที่พิมพ์เผยแพร่
นี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อนักการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ
อาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ สามารถนำแนวคิดและแนวทางการ
ปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศมาประยุกต์กับประเทศไทยได้หลายลักษณะ
รวมทั้งจะช่วยวางรากฐานการปฏิรูปการอาชีวศึกษาตามเจตนารมณ์ของ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ต่อไป

(นายรุ่ง แก้วแดง)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
1. บทนำ	1
1.1 สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง	1
1.2 ระบบการศึกษา	3
1.3 สรุป	11
2. ระบบการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ	12
2.1 การศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนอายุ 14 ปีขึ้นไป	13
2.1.1 โครงการเทคนิคและอาชีวศึกษา	13
2.1.2 การสร้างประสบการณ์ในการทำงาน	14
2.1.3 วิทยาลัยเทคโนโลยี	15
2.2 การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับ บุคคลอายุ 16 ปีขึ้นไป	16
2.2.1 การจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดย สถาบันการศึกษา	18
2.2.2 การฝึกอบรมวิชาชีพโดยสถานประกอบการ	23
2.3 สรุป	30

	หน้า
3. การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ	32
3.1 บทบาทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ	32
3.2 องค์กรสำคัญที่สนับสนุนความร่วมมือกับ สถานประกอบการ	34
3.2.1 องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ	34
3.2.2 สหภาพการค้า	35
3.3 นโยบาย กลไก และโครงการสนับสนุนความร่วมมือกับ สถานประกอบการ	39
3.3.1 การสร้างความเป็นหุ้นส่วน	40
3.3.2 การฉันทนกำลัง	40
3.3.3 บัญชีเงินฝากส่วนบุคคลเพื่อการศึกษา	41
3.3.4 ผู้ลงทุนด้านคน	42
3.3.5 การเรียนรู้ในที่ทำงาน	44
3.3.6 มหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม	45
3.3.7 การฝึกอบรมเพื่อการทำงาน	46
3.3.8 การสนับสนุนผู้หางานทำและช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่	46
3.3.9 ความตกลงรูปแบบใหม่	48
3.4 สรุป	50

	หน้า
4. การควบคุมดูแลคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาและ	
 ฝึกอบรม	56
4.1 มาตรฐานอาชีพ	57
4.2 คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ	58
4.3 คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติทั่วไป	62
4.4 การรับรองคุณวุฒิและการออกวุฒิบัตร	64
4.4.1 สมาคมอาชีพ	64
4.4.2 มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา	65
4.4.3 คณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและ	
อุตสาหกรรมแห่งลอนดอน	66
4.4.4 สมาคมศิลปศาสตร์	66
4.5 องค์กรสำคัญในการควบคุมคุณภาพมาตรฐาน	67
4.5.1 สำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ	68
4.5.2 สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง	70
4.6 การจัดกลุ่มอาชีพ	75
4.7 สรุป	77
5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาและ	
 ฝึกอบรมวิชาชีพ	81
5.1 กฎหมายปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. 2531	81
5.2 กฎหมายการศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2535	82

	หน้า
5.3 กฎหมายการศึกษา ปี พ.ศ. 2537	85
5.4 กฎหมายการศึกษา ปี พ.ศ. 2540	87
5.5 สรุป	88
6. ยุทธศาสตร์ความสำเร็จ	90
6.1 การสร้างความเป็นเอกภาพ	90
6.2 การให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการ	92
6.3 การให้ความสำคัญอิสระแก่สถานศึกษา	94
6.4 การจัดให้มีการประเมินและให้คณวุฒิวินิจฉัย	95
6.5 การประกันคุณภาพ	96
6.6 ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัด	97
7. แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง	100
7.1 แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับชาติ	100
7.2 แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับพื้นที่	105
7.3 สรุป	107
8. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ	
ของไทย	108
8.1 เกร็ดให้มึพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม วิชาชีพ	109
8.2 ให้ความสำคัญสถานประกอบการและสมาคมอาชีพ	110
8.3 ให้ความสำคัญอิสระแก่สถานศึกษา	111

	หน้า
8.4 การจัดระบบมาตรฐานวิชาชีพ	112
8.5 การควบคุมคุณภาพ	113
8.6 การสร้างเครือข่ายข้อมูล	114
ความหมายคำย่อ	116
บรรณานุกรม	118

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทยราชอาณาจักรครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้แก่ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และระบบการศึกษา ระบบอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ คุณภาพมาตรฐาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ความสำเร็จ แผนการผลิตและพัฒนากำลังคน และข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย สรุปผลได้ดังนี้

1. **สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง และระบบการศึกษา** ประเทศไทยราชอาณาจักรมีอาณาเขต 242,400 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 58.6 ล้านคน ดินแดนแบ่งเป็น 4 รัฐ คือ อิงค์แลนด์ เวลส์ สก็อตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ ปกครองระบบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รัฐบาลมาจากการเลือกตั้งอย่างน้อยทุก 5 ปี ระบบเศรษฐกิจมีพื้นฐานจากการทำธุรกิจและการค้าระหว่างประเทศ และอุตสาหกรรมที่ใช้ความรู้ความสามารถทางวิศวกรรมสูง นโยบายสำคัญของรัฐคือการกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการกินดีอยู่ดีและการแข่งขัน ให้มีความสำคัญการศึกษา

ระบบการศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี คือ ตั้งแต่อายุ 5 ปี ถึง 16 ปี การศึกษาก่อนวัยเรียน เริ่มตั้งแต่อายุ 3-6 ปี ระดับ

ประถมศึกษาอายุ 7-11 ปี ระดับมัธยมศึกษาจัดสำหรับกลุ่มอายุ 12-18 ปี เยาวชนร้อยละ 90 เรียนในโรงเรียนของรัฐ ระบบการศึกษามีความต่อเนื่องเชื่อมโยงและได้รับความสำคัญอย่างมาก นโยบายที่ทำให้รัฐบาลปัจจุบันได้รับการเลือกตั้งคือ Education, Education, and Education สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีหลายรูปแบบและเปิดโอกาสให้มีการจัดระบบที่หลากหลาย เพื่อการเข้าถึงผู้เรียนโดยเฉพาะผู้ใหญ่ที่ทำงานแล้ว

2. ระบบอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีการปูพื้นฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีและโลกของงานแก่นักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาอายุ 14 ปีขึ้นไป โดยจัดหลักสูตรเพิ่มพูนทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา ที่สอดคล้องกับโลกแรงงาน การสร้างประสบการณ์ในการทำงาน และการจัดหลักสูตรมัธยมแบบกว้างตามโครงการวิทยาลัยเทคโนโลยีในเมือง มีการจัดอาชีวศึกษาดำเนินการอย่างจริงจังเป็นระบบหลังการศึกษาภาคบังคับหรือแก่กลุ่มผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป การจัดหลักสูตรเป็นไปอย่างยืดหยุ่น ผู้เรียนมีทางเลือกหลายทาง หลักสูตรวิชาชีพส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่นำไปสู่การทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ (GNVQs - General National Vocational Qualifications) ระดับต่างๆ รวมถึงหลักสูตรขององค์กรวิชาชีพต่างๆ เช่น สภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา (BTEC - Business and Technical Education Council) โปรแกรมของสมาคมอาชีพ (City & Guilds) เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตร 1-2 ปี จัดในสถานศึกษาวิชาชีพประเภทต่างๆ เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตร วิทยาลัยต่อเนื่อง ซึ่งเป็นสถานศึกษาส่วนใหญ่ที่จัดวิชาชีพและสถานศึกษาวิชาชีพประเภทอื่นๆ โดยให้ความสำคัญความต่อเนื่องเชื่อมระบบการศึกษากับการทำงาน และ

การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2+2 คือ ในวิทยาลัย 2 ปี และมหาวิทยาลัย 2 ปี เพื่อรับปริญญาตรี

การฝึกอบรมวิชาชีพดำเนินการโดยสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในอดีตเคยมีหน่วยฝึกอบรมของรัฐกว่า 300 แห่ง หลังการปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. 2540 ได้รวมกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานเดียวกัน โดยมีหลักการบูรณาการการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเป็นระบบเดียวกัน มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงเพื่อสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ และการศึกษาต่อ

3. การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักรมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสถานประกอบการ โดยเฉพาะการร่วมกันกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ หลักสูตร และคุณวุฒิวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล และการจัดโปรแกรมการศึกษาและฝึกอบรมตามความต้องการ องค์กรหลักสำคัญ 3 องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการฉันทกกำลังระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการคือ องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ สหภาพการค้า และ สถานประกอบการและการฝึกอบรม สำหรับแนวนโยบายมาตรการและโครงการสนับสนุนความร่วมมือจากสถานประกอบการ ในการพัฒนากำลังคนประกอบด้วย 1) การสร้างความเป็นหุ้นส่วน (Partnerships) 2) การฉันทกกำลัง(Compacts) 3) บัญชี เงินฝากส่วนบุคคลเพื่อการศึกษา (Individual Learning Accounts) 4) ผู้ลงทุนด้านคน (Investers in People) 5) ระบบการเรียนรู้ในที่ทำงาน (Workplace Learning Initiative) 6) มหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม

(University for Industry) 7) การฝึกอบรมเพื่อการทำงาน (Training for Work) 8) การสนับสนุนผู้ต้องการทักษะอาชีพและช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ (Job Seekers and Modern Apprenticeship) 9) ความตกลงรูปแบบใหม่ (New Deal) โดยภาพรวมเน้นความสำคัญของสถานประกอบการในการมีส่วนร่วมการฝึกอบรมและส่งเสริมการขยายการศึกษาให้กว้างขวางเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้พัฒนาคนให้ได้คุณภาพมาตรฐานตามลักษณะงานที่กำหนด อันถือเป็นประโยชน์โดยตรงของสถานประกอบการ รัฐสร้างแรงจูงใจด้วยการสนับสนุนด้านการเงินและวิชาการโดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก และให้การยกย่องเชิดชูเกียรติในฐานะองค์กรที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคน

4. การควบคุมคุณภาพมาตรฐานและการจัดกลุ่มอาชีพ

ประเทศสหราชอาณาจักรให้ความสำคัญกำหนดมาตรฐานอาชีพ อันนำไปสู่การพัฒนาและกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ สำหรับผู้ศึกษาในระบบโรงเรียน และคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (NVQs – National Vocational Qualifications) สำหรับผู้ที่ทำงานและมีทักษะความสามารถผ่านการทดสอบเพื่อคุณวุฒิวิชาชีพ ทั้งนี้โดยมีองค์กรอิสระทำหน้าที่ให้การรับรองมาตรฐาน และออกวุฒิบัตรแก่ผู้ผ่านการประเมินมาตรฐานอาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามลักษณะความรับผิดชอบและทักษะปฏิบัติที่กำหนด องค์กรอิสระประกอบด้วย สมาคมอาชีพ สมาคมศิลปศาสตร์ มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา และคณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน

องค์กรของรัฐ 2 องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุม

คุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพคือ สำนักหลักสูตร และคุณวุฒิ และสถาบันการเงินการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายในการประเมินและรายงานคุณภาพสถานศึกษา โดยมีการจัดจ้างผู้ตรวจจากภายนอก ตรวจสอบทุก 4 ปี

โดยสรุประบบการควบคุมคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพจะประกอบด้วย การกำหนดคุณภาพคุณวุฒิวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญความต้องการของสถานประกอบการ โดยมีสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิตรวจสอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีองค์กรอิสระซึ่งเป็นที่ยอมรับของนายจ้างหรือกลุ่มวิชาชีพ จัดประเมินบุคคลเพื่อให้วุฒิบัตร และระบบตรวจสอบคุณภาพสถานศึกษาจากภายนอก โดยส่งเสริมระบบการประเมินตนเอง

สำหรับการจัดกลุ่มอาชีพจัดเป็น 9 กลุ่ม ตามหลักสากลในแต่ละกลุ่มอาชีพ จะแบ่งงานตามลักษณะและระดับคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับบุคคลที่สำเร็จการศึกษาในระบบโรงเรียน และผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ระบบการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างมากในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา กฎหมายปฏิรูปการศึกษาในปี พ.ศ. 2531 มีผลให้มีการพัฒนาเครือข่ายวิทยาลัยเทคโนโลยีเมือง เพื่อขยายการศึกษาด้านเทคโนโลยีและการจัดการ สถานศึกษาได้รับอำนาจจัดการดำเนินงานประมาณ ซึ่งจัดสรรงบประมาณเป็นยอดรวม และมีทางเลือกที่จะขึ้นกับรัฐบาลกลางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมาย

การศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2535 มีผลให้สถาบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีความเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดองค์กรดูแลด้านการเงินโดยเฉพาะ รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้ศึกษาในสถานศึกษา เทียบเคียงกับมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ สำหรับประเมินผู้มีทักษะและสถานักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และบทบัญญัติในการปรับปรุงพัฒนาระบบช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ที่ครอบคลุมสาขาวิชา กว้างขวางขึ้น รวมทั้งสร้างความยืดหยุ่นตามความต้องการของสถานประกอบการ ในปี พ.ศ. 2540 ได้มีการรวม กระทรวงศึกษาธิการ และ กระทรวงการจ้างงาน เป็น กระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน ยุบหน่วยงานฝึกอบรมของรัฐทั้งหมด โดยโอนความรับผิดชอบให้สถานประกอบการ และสถานศึกษา และมีบทบัญญัติให้นายจ้างอนุญาตให้ลูกจ้างเข้ารับการ ศึกษาหรือฝึกอบรม 1 วันต่อสัปดาห์ โดยได้รับค่าจ้างเต็ม

6. ยุทธศาสตร์ความสำเร็จ การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ที่ได้รับการปฏิรูป ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เกิดจากยุทธศาสตร์และกลไกการดำเนินงานในหลายเรื่องประกอบด้วย 1) การสร้างความเป็นเอกภาพเชิงนโยบาย โดยเชื่อมประสานการศึกษา การ ฝึกอบรม และการจ้างงานเข้าเป็นกระบวนการเดียวกันโดยรวมงานด้าน การศึกษาและการจ้างงานไว้ในหน่วยงานเดียวกันภายใต้ กระทรวง ศึกษาธิการและการจ้างงาน 2) การให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการ ในการพัฒนากำลังคน โดยจัดกลไกการประสานความร่วมมือโดย สภา สถานประกอบการและฝึกอบรมท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ส่งเสริม

การขยายตัวของธุรกิจและอุตสาหกรรม พัฒนาคนและสร้างความเข้มแข็ง แก่ชุมชน นอกจากนี้ยังสนับสนุนการพัฒนาของสหภาพธุรกิจ การร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพ 3) การให้ความสำคัญอิสระแก่สถานศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณเป็นยอดรวม (Block Grant) ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง บริหารงานโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ความสำคัญอิสระในการบริหารจัดการ การสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการและการสนองความต้องการของท้องถิ่น 4) การจัดระบบการประเมินและให้คุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งจัดให้สำหรับบุคคลที่ทำงาน อยู่แล้ว เป็นกลไกในการพัฒนาตนเองและสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ รวมถึงการจัดระบบมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ในระบบโรงเรียน โดยระดับคุณวุฒิที่เทียบเคียงกัน โดยรับความร่วมมือ จากสถานประกอบการและเมืองค์กรอิสระด้านวิชาชีพ และผู้ประกอบการ เป็นองค์กรดำเนินการประเมินและออกวุฒิบัตร 5) ประกันคุณภาพโดย กลไกการตรวจสอบจากผู้อิสระภายนอกทุก 4 ปี และส่งเสริมการประเมิน ตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบ และพัฒนาสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ คือความรู้ความเข้าใจและความตระหนักของบุคลากร ในส่วนต่างๆ ที่จะดำเนินการสร้างความเป็นเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อน และการสร้างความเข้าใจกับสถานประกอบการ ส่วนการสร้างแรงจูงใจโดย การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในระยะยาวอาจเป็นภาระที่ต้องทบทวน และในการ สร้างความเป็นอิสระของสถานศึกษาต้องพิจารณาความพร้อมด้านต่างๆ

รวมถึงระบบการประกันคุณภาพมาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานวิชาชีพยังมีประเด็นของการมีมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพ 2 ส่วน คือ สำหรับผู้สำเร็จจากระบบการศึกษาและสำหรับผู้มีทักษะจากประสบการณ์การทำงานว่าควรจะเป็นหนึ่งเดียวหรือแยกกันต่อไป

7. แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง มีการวางแผนพัฒนากำลังคน 2 ระดับ คือ ระดับชาติและระดับพื้นที่ ในระดับชาติกำหนดภาพรวมระยะ 5 ปี รัฐดำเนินการโดยได้รับความร่วมมือจาก Confederation of British Industry และ Trade Union Congress โดยร่วมมือกับองค์กรของรัฐในการกำหนดเป้าหมาย คุณภาพของเยาวชนในระบบโรงเรียน และคุณภาพของกำลังคนทำงานอยู่แล้ว เช่น เป้าหมายในปี 2000 1) กำหนดให้เยาวชนอายุ 19 ปี ร้อยละ 85 ต้องได้รับประกาศนียบัตรมัธยมต้นที่เกรด C หรือสูงกว่า หรือ GNVQ ระดับกลาง หรือ NVQ ระดับสูง 2) สัดส่วนแรงงานร้อยละ 60 ได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ NVQ ระดับ 3 หรือ GNVQ ระดับสูง หรือประกาศนียบัตรมัธยมปลาย เป็นต้น สำหรับในพื้นที่สถานประกอบการและการฝึกอบรมจะประสานงานกับสถานประกอบการและสถานศึกษาในพื้นที่กำหนดยุทธศาสตร์ แผนเศรษฐกิจของพื้นที่พร้อมแผนกำลังคน

8. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของไทย

- เร่งรัดให้มีพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาโดยเร็ว เพื่อปฏิรูปโครงสร้างระบบงานและการบริหารจัดการ
- ให้ความสำคัญสถานประกอบการและสมาคมวิชาชีพ

- ให้ความสำคัญเป็นอิสระในการบริหารจัดการแก่สถานศึกษา
- จัดระบบมาตรฐานและคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ
- จัดระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษา
- สร้างเครือข่ายข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทาน

อาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

1. บทนำ

ในบทนำนี้เป็นการให้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และระบบการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

ประเทศสหราชอาณาจักรเป็นดินแดนส่วนใหญ่ของหมู่เกาะอังกฤษ ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของชายฝั่งทะเลของทวีปยุโรป มีอาณาเขต 242,400 ตารางกิโลเมตร (93,600 ตารางไมล์) ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่อุณหภูมิที่อยู่ในระดับที่สูงมากหรือต่ำมากนั้นไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเป็นประจำ ผู้ผลิตก๊าซธรรมชาติและถ่านหินที่สำคัญของโลกสามารถพึ่งตนเองได้ในด้านพลังงาน

ด้านประชากรมีประชากรรวม 58.6 ล้านคน (พ.ศ. 2538) อยู่ในอันดับที่ 16 ของโลก ดินแดนแบ่งเป็น 4 รัฐคือ อิงค์แลนด์ (England) เวลส์ (Wales) สกอตแลนด์ (Scotland) และไอร์แลนด์เหนือ (North Ireland) ซึ่งมีประเพณีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ประชากรที่ย้ายถิ่นฐานหรือผู้ลี้ภัยจากทวีปยุโรปได้นำวัฒนธรรมของตนเองมาเสริม เช่น จากคาริบเบียน เอเชียใต้ ไชปรัส จีน และอื่นๆ ทำให้สังคมของประเทศสหราชอาณาจักรเป็นสังคมหลายเชื้อชาติ โดยศาสนาคริสต์เป็นศาสนาหลัก แต่มิได้ห้ามการนับถือศาสนาอื่น

ด้านเศรษฐกิจ ในหลายศตวรรษที่ผ่านมาประเทศสหราชอาณาจักร ดำรงประเทศอยู่ได้ด้วยการทำธุรกิจและการค้าขายระหว่างประเทศ เป็น ประเทศอุตสาหกรรมประเทศแรกของโลก ในขณะที่อุตสาหกรรมซึ่ง ประกอบด้วยการผลิตน้ำมัน อุตสาหกรรมถ่านหิน อุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า อุตสาหกรรมเหล็กและแร่ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมการบินและ อุตสาหกรรมอื่นๆ ถือเป็นผลผลิตหลักด้านอุตสาหกรรมของประเทศที่ใช้ ความรู้ความสามารถทางวิศวกรรมสูง มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการจ้างงาน ในภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้ร้อยละ 27 ขณะที่ภาคบริการโดยเฉพาะการเงินและบริการธุรกิจ การโรงแรมและท่องเที่ยว มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีแรงงานในภาคนี้ถึงร้อยละ 70 สำหรับภาคเกษตรแม้จะเป็นภาค เศรษฐกิจที่เล็กที่สุด มีแรงงานเพียงร้อยละ 3 ของแรงงานทั้งหมด แต่ สามารถผลิตอาหารได้ถึง 2 ใน 3 ของความต้องการภายในประเทศ

ในช่วงปี พ.ศ. 2524-2539 การจ้างงานในอุตสาหกรรมพื้นฐาน ลดลงร้อยละ 42 อุตสาหกรรมการผลิตลดลงร้อยละ 27 และอุตสาหกรรม ก่อสร้างลดลงร้อยละ 5 ขณะที่กลุ่มงานบริการมีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น เช่น การขาย การโรงแรม และการจัดเลี้ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 การเงินและ บริการธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 74 และการขยายงานภาครัฐเพิ่มขึ้นร้อยละ 21

นโยบายของรัฐบาลในด้านเศรษฐกิจคือ การกระตุ้นกิจการ ส่งเสริม การกินดีอยู่ดี และการแข่งขัน ที่สำคัญคือให้ความสำคัญการศึกษาใน ฐานะเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง เป็นระบบ โดย คำขวัญของรัฐบาลพรรคแรงงานที่ชนะการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2540 คือ การศึกษา การศึกษา และการศึกษา (Education, Education and

Education)

รัฐบาลระบบประชาธิปไตยของสหราชอาณาจักรเป็นระบบรัฐสภา มีมหากษัตริย์เป็นประมุขอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งผ่านการทดลองมาอย่างดี และระบบนี้ที่เป็นพื้นฐานทำให้เสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมืองของอังกฤษเป็นที่ยอมรับ เป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประเทศต่างๆ ในเครือจักรภพ และประเทศอื่นๆ

รัฐบาลจัดตั้งโดยพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก ซึ่งมาจากการเลือกตั้งอย่างน้อยทุก 5 ปี ผู้มีอายุ 18 ปีมีสิทธิในการเลือกตั้ง สมเด็จพระราชินีแต่งตั้งหัวหน้าพรรคเป็นนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล และนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งรัฐมนตรีอีก 20 คน ทำหน้าที่บริหารงานของประเทศ นอกจากนี้จะมีรัฐบาลท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาจัดการเรื่องที่อยู่อาศัย การศึกษา และการบริการสังคมอื่นๆ โดยมีค่าใช้จ่ายจากรัฐบาลกลาง ส่วนหนึ่งและเงินภาษีท้องถิ่นอีกส่วนหนึ่ง

1.2 ระบบการศึกษา

การจัดการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักรมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนและประชาชน เพื่อประโยชน์ของบุคคลและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมโดยรวม เยาวชนทุกคนจะได้รับการศึกษาตั้งแต่อายุ 4 หรือ 5 ปี จนถึงอายุ 16 ปี ประมาณร้อยละ 90 ของเยาวชนศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ประมาณร้อยละ 53 ของเด็กก่อนวัยเรียนเข้าเรียนในระดับอนุบาล และประมาณร้อยละ 65 ของเยาวชนอายุ 16 ปี ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนเต็มเวลา นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัย

วิทยาลัย และสถาบันการศึกษาอีกหลายประเภทให้การศึกษาด้านอาชีวศึกษาทั้งด้านวิชาสายสามัญและสายวิชาชีพอย่างกว้างขวางแก่เยาวชน และประชาชนทุกเพศทุกวัย

การจัดการศึกษาโดยทั่วไปของประเทศสหราชอาณาจักรมีหลักการเดียวกัน แต่อาจมีความแตกต่างอยู่บ้างในเรื่องการบริหารและจัดการ ซึ่งแยกเป็นของรัฐอิงค์แลนด์ เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ

การศึกษาภาคบังคับในประเทศสหราชอาณาจักรใช้อายุของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ กล่าวคือ ผู้เรียนต้องอยู่ในโรงเรียนตั้งแต่อายุ 4 ปี หรือ 5 ปี จนถึงอายุ 16 ปี ในรัฐอิงค์แลนด์ และสกอตแลนด์ การศึกษาภาคบังคับเริ่มเมื่อเยาวชนอายุ 5 ปี ขณะที่รัฐไอร์แลนด์เหนือ เริ่มเมื่อเยาวชนอายุ 4 ปี ทำให้มีผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับอนุบาลค่อนข้างน้อย

ในอิงค์แลนด์ ประมาณครึ่งหนึ่งของเด็กอายุ 3 ปี และ 4 ปี เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล ส่วนที่เหลือได้รับการดูแลจากการรวมกลุ่มของผู้ปกครองและอื่นๆ ส่วนในเวลส์ประมาณร้อยละ 70 ของเด็ก 3 ปี และ 4 ปี เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล ขณะที่ไอร์แลนด์เหนือมีเพียงร้อยละ 15.2 ที่เข้าโรงเรียนอนุบาล

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาซึ่งจัดสำหรับผู้มีอายุตั้งแต่ 11-18 ปี (12-18 ปี ในสกอตแลนด์) มีหลายลักษณะ แต่นักเรียนส่วนใหญ่หรือประมาณร้อยละ 90 ในอิงค์แลนด์ เวลส์ และสกอตแลนด์ เรียนในโรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive Schools) ซึ่งรับนักเรียนทุกระดับความสามารถ จัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางตามระดับความสามารถของผู้เรียน ประมาณร้อยละ 4 เรียนในโรงเรียนแกรมม่า

(Grammar Schools) ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับผู้มีความสามารถด้านวิชาการโดยเฉพาะเพื่อเตรียมตัวเรียนต่อในระดับสูง ประมาณร้อยละ 6 เรียนในโรงเรียนมัธยมแบบใหม่ (“Secondary Modern” Schools) ซึ่งเน้นการศึกษาทั่วไปจนผู้เรียนอายุ 16 ปี และสามารถอยู่ในโรงเรียนได้นานกว่านี้

นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาหลายประเภทที่รับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป (พันธกิจที่ต้องอยู่ในการศึกษาภาคบังคับ) เช่น วิทยาลัย Sixth-form ซึ่งจัดการเรียนทั้งสายสามัญและอื่นๆ วิทยาลัยอุดมศึกษาสำหรับผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป เข้าเรียนทั้งด้านวิชาชีพและวิชาการในลักษณะเต็มเวลาและบางเวลา การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเริ่มบูรณาการในโรงเรียนตั้งแต่ช่วงอายุ 14 ปีขึ้นไป และจัดแยกออกมาเป็นระบบและกว้างขวางสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป

สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หมายถึงการศึกษาหลังโปรแกรมการเรียนในระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา ซึ่งรับผิดชอบโดยมหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษา (บางส่วนเน้นเฉพาะการฝึกหัดครู) และสถาบันการศึกษาต่อเนื่อง สถาบันอุดมศึกษาทุกประเภทมีอิสระค่อนข้างมากทั้งด้านบุคลากร การรับนักศึกษา การจัดหลักสูตร และการเรียนการสอน แต่มีองค์กรตรวจสอบและควบคุมคุณภาพมาตรฐานอย่างเป็นระบบ

แผนภูมิที่ 1 ระบบการศึกษาของประเทศสหราชอาณาจักร

	DOCTORATE 3-5 YEARS ปริญญาเอก 3-5 ปี	FURTHER EDUCATION AGE 16+ การศึกษาถึงภาคบังคับ สำหรับนักเรียนอายุเกิน 16 ปีขึ้นไป (การอาชีวศึกษา และศึกษาระดับอาชีพ)	27
	ปริญญาโท		26
	BACHELOR'S DEGREE 3-6 YEARS ปริญญาตรี 3-6 ปี		25
	ระดับมัธยมศึกษา (50 เกรด)		24
			23
			22
			21
			20
			19
			18
			17
ระดับ 4 (GCSE)	SECONDARY EDUCATION		16
	การศึกษาระดับมัธยม		15
ระดับ 3			14
			13
			12
ระดับ 2	PRIMARY EDUCATION		11
	การศึกษาระดับประถม		10
			9
			8
			7
ระดับ 1	PRE-SCHOOL EDUCATION		6
	การศึกษาระดับอนุบาล		5
			4
			3

หมายเหตุ

1. การศึกษาภาคบังคับ อายุ 5-16 ปี
2. การศึกษาที่จัดให้ฟรีอายุ 5-18 ปี
3. GCSE คือ ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา General Certificate of Secondary Education

ตามแผนภูมิที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสหราชอาณาจักร
แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับ 1 สำหรับผู้มีอายุ 4 หรือ 5 ถึง 7 ปี

ระดับ 2 สำหรับผู้มีอายุ 7 ถึง 11 ปี

ระดับ 3 สำหรับผู้มีอายุ 11 ถึง 14 ปี

ระดับ 4 สำหรับผู้มีอายุ 14 ถึง 16 ปี

ระดับ 1 เป็นการศึกษาก่อนวัยเรียนหรือระดับอนุบาล ระดับ 2 เป็นการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับ 3 และระดับ 4 เป็นระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแห่งชาติ วิชาแกนหลักของทุกระดับวิชาคือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และยังมีวิชาพื้นฐานอีก 7 วิชาคือ เทคโนโลยี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ พลศึกษา และภาษาต่างประเทศ เด็กทุกคนตั้งแต่ระดับ 1 ถึงระดับ 3 ต้องศึกษา 9 วิชาแรก และในระดับ 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) ต้องศึกษาภาษาต่างประเทศด้วย การประเมินผลสำหรับผู้เรียนที่สำเร็จการเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 ประกอบด้วยแบบวัดผลของครูและแบบทดสอบระดับชาติ ส่วนผู้สำเร็จระดับ 4 หรือมัธยมศึกษา ต้องผ่านการทดสอบตามแบบประเมินกลางของประเทศที่กำหนดไว้คือ ประกาศนียบัตรระดับมัธยมศึกษา (GCSE – The General Certificate of Secondary Education) มีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่ให้การดูแลการดำเนินการตามหลักสูตรและการวัดผลของโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2537 รัฐได้ให้ความเห็นชอบตามที่ เซอร์รอน เดียร์ริง ประธานของสำนักงานหลักสูตรและการวัดผลของสถานศึกษา (SCAA-School Curriculum and Assessment Authority) ให้ข้อเสนอ และได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังนี้

- ยกเลิกวิชาประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์จากหลักสูตรภาคบังคับในการศึกษาระดับ 4

- จัดให้มีหลักสูตรระยะสั้น สาขาเทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศเป็นวิชาบังคับในระดับ 4 หรือระดับมัธยม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539

- ปรับปรุงหลักสูตรระดับ 1-3 โดยเฉพาะในส่วนที่นอกเหนือจากวิชาแกนบังคับ (ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

- เพิ่มวิชาเลือกในหลักสูตรระดับ 4 (ระดับมัธยม) ให้มากขึ้น โดยเพิ่มทางเลือกให้นักเรียนในการเลือกเรียนวิชาที่กว้างขวางขึ้น

- ปรับปรุงรูปแบบการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ใช้อยู่

- ให้ความเชื่อมั่นว่าการทดสอบในวิชาแกนหลักยังคงต้องดำเนินการต่อไป เพื่อให้มีการปรับปรุงมาตรฐานที่ดำเนินการอยู่

สำหรับวิชาศาสนาได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ แต่ก็ถือเป็นระเบียบที่ทุกโรงเรียนต้องจัดให้มีการสวดมนต์ โดยเน้นให้คริสต์ศาสนาเป็นศาสนาหลัก แต่ให้การยอมรับในศาสนาอื่นด้วยเช่นกัน

โดยปกติเมื่อนักเรียนอายุครบ 16 ปี ก็จะมีการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนในการประยุกต์ความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาประกาศนียบัตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือประกาศนียบัตรการศึกษาประโยคมัธยมปลาย (GCE-

General Certificate of Education) เป็นคุณวุฒิที่ให้แก่วผู้ผ่านการทดสอบ A Level สำหรับผู้มีอายุระหว่าง 16-18 ปี โดยมีทางเลือกทั้ง GCE ปกติ และ GCE ที่เน้นวิชาเฉพาะ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยี และคุณวุฒิด้านวิชาชีพ (Vocational Qualification) ยังเป็นทางเลือกสำคัญอีกทางหนึ่งสำหรับผู้ศึกษาหลังการศึกษาภาคบังคับ (หลังอายุ 16 ปี) ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง

โรงเรียนส่วนใหญ่ในประเทศสหราชอาณาจักรหรือร้อยละ 90 เป็นโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐ ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

1) โรงเรียนส่วนท้องถิ่น (County School) โรงเรียนลักษณะนี้ท้องถิ่นเป็นเจ้าของบริหารและจัดการโดยองค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่น (Local Education Authority)

2) โรงเรียนอาสาสมัคร (Voluntary Schools) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนศาสนา โดยได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากท้องถิ่นเช่นกัน แต่บริหารจัดการโดยกลุ่มอาสาสมัคร และบางครั้งมีการบริจาคค่าใช้จ่ายด้านอาคารสิ่งก่อสร้างด้วย

3) โรงเรียนที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลกลางโดยตรง (Grant-maintained Schools)

โรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งจะบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่น ครู และผู้ปกครอง คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบด้านนโยบายหลักและการเงินภายใต้แผนการจัดการศึกษาท้องถิ่น (Local Management of Schools Scheme) องค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่นจะทำ

หน้าที่ตัดสินใจว่างบประมาณของแต่ละโรงเรียนควรจะได้รับเท่าไร โดยใช้เกณฑ์ของรัฐในการพิจารณา ซึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปริมาณนักเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะจัดงบประมาณ กำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนและคุณภาพของครู และคัดเลือกบุคลากร รวมทั้งความรับผิดชอบในการดำเนินการตามหลักสูตร และกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ครูใหญ่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในแต่ละวันตามนโยบายและยุทธศาสตร์ที่กำหนด

โรงเรียนที่มีได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลกลางสามารถเสนอให้รัฐบาลกลางรับเข้าเป็นโรงเรียนที่รัฐบาลกลางให้การสนับสนุนงบประมาณโดยตรง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่ขึ้นอยู่กัรัฐบาลกลางโดยตรงสามารถจ้างบุคลากรได้เอง สามารถควบคุมดูแลจัดการงบประมาณ และสามารถอธิบายการปฏิบัติงานได้โดยตรงต่อชุมชน สำหรับโรงเรียนเล็กๆ ก็ได้รับอนุญาตให้รวมกันเป็นกลุ่มโรงเรียน(Cluster) ภายใต้การบริหารขององค์กรเดียวกัน มีงบประมาณร่วมกัน โดยจัดสรรตามเกณฑ์จำนวนนักเรียน

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และการศึกษาพิเศษ ดำเนินการโดยหน่วยงานอิสระคือ สำนักงานมาตรฐานการศึกษา (OFSTED – Office for Standards in Education)

1.3 สรุป

ประเทศสหราชอาณาจักรมีประชากร 58.6 ล้านคน รัฐบาลระบบประชาธิปไตยมีรัฐสภา และมีกษัตริย์เป็นประมุขอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล จากการเลือกตั้งทุก 5 ปี ด้านเศรษฐกิจมีรากฐานจากการค้าขายระหว่างประเทศ และอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ที่ใช้ความรู้ความสามารถทางวิศวกรรมและเทคโนโลยีทันสมัย

ระบบการศึกษาจัดให้ฟรีตั้งแต่อายุ 5-18 ปี โดยเป็นการศึกษาภาคบังคับจาก 5-16 ปี แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1 เป็นการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับเด็กอายุ 4 หรือ 5-7 ปี ระดับ 2 สำหรับอายุ 7-11 ปี หรือระดับประถมศึกษา ระดับ 3 สำหรับอายุ 11-14 ปี และ ระดับ 4 สำหรับผู้มีอายุ 14-16 ปี เมื่อสำเร็จระดับ 4 หรือระดับมัธยมต้องสอบตามแบบประเมินกลางของประเทศ โรงเรียนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 90 เป็นของรัฐ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ โรงเรียนส่วนท้องถิ่น โรงเรียนอาสาสมัคร และโรงเรียนที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลกลางโดยตรง โรงเรียนรัฐบาลทุกแห่งบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารในท้องถิ่น และเมืองค์การอิสระ เรียกว่า สำนักงานมาตรฐานการศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนทุกระดับ (ระดับ 1 - ระดับ 4)

2. ระบบการจัดการอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมวิชาชีพ

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักร มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างมากในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา หรือหลังจากที่มีกฎหมายปฏิรูปการศึกษาใน พ.ศ. 2531 มีการตั้งคณะทำงานระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะจากสถานประกอบการ ในการให้ข้อเสนอแนะนโยบายแก่รัฐอย่างเป็นระบบ และได้รับความเชื่อถือ ซึ่งก่อนหน้านี้การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพประสบวิกฤตการณ์ในด้านการสนับสนุนจากรัฐและสถานประกอบการ ผู้สำเร็จการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีปัญหาการว่างงานมาก ขณะที่เศรษฐกิจของประเทศประสบปัญหา รัฐตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยมีหลักการ 3 ประการ คือ

- สถานประกอบการเป็นแหล่งสำคัญที่สุดในการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
 - รัฐจะต้องมอบหมายความรับผิดชอบในการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพแก่นายจ้างและลูกจ้าง
 - การให้ความสำคัญแก่การศึกษาและฝึกอบรมของกำลังแรงงานคือเครื่องมือสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ
- ด้วยหลักการ 3 ประการดังกล่าวนี้ จึงมีการสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการขยายการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพอย่างกว้างขวาง มีลักษณะยืดหยุ่น หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทั้งในระบบ

โรงเรียน และผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว โดยมุ่งเน้นผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรือมีอายุ 16 ปีขึ้นไป และผู้ที่ทำงานอยู่แล้วเป็นหลัก อย่างไรก็ตามก็ได้ ละเอียดเยาวชนในการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านวิชาชีพ โดยจัดให้มีโครงการ ต่างๆ แก่ผู้มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ดังนั้นการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ระบบโรงเรียนจะมี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ สำหรับกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 14 ปี ขึ้นไป และกลุ่มอายุ 16 ปีขึ้นไป

2.1 การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพแก่เยาวชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป

เยาวชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ศึกษาในระดับมัธยมหรือระดับ 4 ก่อนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 2 ปี มีการส่งเสริมด้านวิชาชีพอยู่ 3 รูปแบบ คือ

- โครงการเทคนิคและอาชีวศึกษา (Technical and Vocational Initiatives)
- การสร้างประสบการณ์การทำงาน (Work Experience)
- วิทยาลัยเทคโนโลยีเมือง (City Technology College)

2.1.1 โครงการเทคนิคและอาชีวศึกษา (Technical and Vocational Education Initiative)

ความคิดริเริ่มของรัฐตามโครงการเทคนิคและอาชีวศึกษานี้ เป็นผลให้มีโครงการพัฒนาหลักสูตรที่ใหญ่ที่สุด ได้รับการสนับสนุนด้าน งบประมาณจากรัฐมากกว่า 900 ล้านดอลลาร์ต่อปี ในช่วงปี 2530-2540

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 14-18 ปี ในอิงค์แลนด์ เวลส์ และสกอตแลนด์ ได้รับการฝึกทักษะในการทำงาน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้สอดคล้องสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในโลกของการทำงาน พร้อมทั้งการปรับปรุงทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา มีหน่วยงาน/องค์กรหลายแห่งที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมโครงการ ทั้งด้านการศึกษาและการจ้างงาน รวมทั้งสำนักมาตรฐานการศึกษา ซึ่งทำให้นายจ้างตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับการฝึกฝนด้านวิชาชีพเข้าทำงาน

2.1.2 การสร้างประสบการณ์ในการทำงาน (Work Experiences)

นักเรียนทุกคนในปีสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ จะได้รับการสนับสนุนให้ใช้เวลาช่วงหนึ่งในการสร้างประสบการณ์ในการทำงานจริง โดยให้โอกาสในการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับพนักงานโดยทั่วไป โดยมีทางเลือกให้นักเรียนจัดทำโครงงาน และรับมอบให้จัดทำชิ้นงานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในวิชาที่เรียนตามหลักสูตรช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้โลกของการทำงานตระหนักถึงความต้องการของนายจ้าง พัฒนาทักษะบุคลิกภาพและการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้เวลาไม่น้อยกว่า 1 สัปดาห์ตามที่รัฐกำหนด ในสถานที่ทำงานหรือสถานประกอบการ นอกเหนือจากการฝึกปฏิบัติงานจริงแล้ว นักเรียนจะได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น การสังเกตพฤติกรรมของพนักงาน/คนงาน

ในการดำเนินชีวิตแต่ละวันหรือกระบวนการ/วิธีการทำงานของแต่ละคน จัดทำชิ้นงานหรือโครงการตามที่ได้รับมอบหมายจากนายจ้าง และเยี่ยมชม สถานประกอบการเพื่อสร้างความคุ้นเคยให้นักเรียนในด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานกิจกรรม และกระบวนการทำงาน

2.1.3 วิทยาลัยเทคโนโลยีเมือง (City Technology Colleges)

จุดมุ่งหมายของวิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองคือ จัดการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาแบบกว้าง โดยให้มีเนื้อหาสาระเน้นในด้านเทคโนโลยี และธุรกิจ ที่สำคัญสถานศึกษาเหล่านี้จะไม่เก็บค่าเล่าเรียน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลกลาง มีความเป็นอิสระจากสำนักงาน การศึกษาท้องถิ่น การจัดตั้งสถานศึกษาดำเนินการโดยรัฐและได้รับเงินสนับสนุนส่วนใหญ่จากภาคธุรกิจโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านการลงทุน วิทยาลัยแห่งแรกเปิดที่เมือง Solihull (West Midland) ในปี 2531 วิทยาลัยประเภทนี้เกิดจากการขยายโครงการโรงเรียนเทคโนโลยี โดยที่ การจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีได้รับการผลักดันเป็นเครือข่ายทั่วประเทศ จากโรงเรียนทั้งในส่วนของท้องถิ่น และของรัฐบาลกลาง ปัจจุบันมีโรงเรียน เทคโนโลยีมากกว่า 200 แห่ง ซึ่งพัฒนาการเรียนการสอนเทคโนโลยีโดย เน้นการศึกษาด้านอาชีพเป็นหลัก

รัฐบาลกลางได้เชิญชวนโรงเรียนที่มีความพร้อมเข้าร่วม โครงการเพื่อพัฒนาเป็น “วิทยาลัยเทคโนโลยี” ซึ่งขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง การเรียนการสอนใช้หลักสูตรกลางของประเทศ (National Curriculum)

แต่เน้นด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ วิทยาลัยเหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากภาคเอกชนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารวิทยาลัยด้วย

2.2 การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป

นอกเหนือจากการจัดอาชีวศึกษาโดยบูรณาการวิชาชีพและเทคนิคศึกษาในหลักสูตรปกติโดยให้ความสำคัญการเพิ่มพูนทักษะความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา ซึ่งจัดให้กลุ่มผู้มีอายุตั้งแต่ 14-18 ปี รวมทั้งการสร้างประสบการณ์ในการทำงานก่อนจบการศึกษาภาคบังคับ และโครงการวิทยาลัยเทคโนโลยีในเมืองดังกล่าวข้างต้นแล้ว การจัดอาชีวศึกษาสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ได้รับความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเป็นการศึกษาวิชาชีพหรือการสร้างทักษะในการทำงานโดยหลักสูตรเน้นความต้องการของนายจ้างเป็นหลัก การจัดการเรียนการสอน มีความยืดหยุ่น และได้รับการปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้เน้นด้านการอาชีวศึกษาแล้วยังให้ความสำคัญด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรที่ทำงานอยู่แล้วเช่นกัน

รัฐตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนการศึกษาต่อของผู้จบการศึกษาภาคบังคับหรือผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไปอย่างจริงจัง โดยมีทางเลือกถึง 3 ทางในการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ คือ

ทางเลือกที่ 1 : สายสามัญ (Academic) คือศึกษาต่อเพื่อรับ
ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย A – Levels
และศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยโดยตรง

ทางเลือกที่ 2 : สายอาชีพ (General Vocational Education)
คือศึกษาต่อสายอาชีพ ซึ่งมีการฝึกทักษะวิชาชีพตาม
ลักษณะประเภทวิชาที่เลือกเรียน ในแต่ละระดับมีการ
ทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไป สามารถศึกษาต่อ
ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงและปริญญาตรี หรือเข้าสู่
ตลาดแรงงาน

ทางเลือกที่ 3 : ประสบการณ์การทำงาน (Work Related) คือ การ
ทดสอบทักษะความสามารถเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ
โดยใช้พื้นฐานความรู้ความสามารถและสมรรถนะทาง
อาชีพจากประสบการณ์ที่ปฏิบัติงาน

ทางเลือกเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเป็นวิธีการสร้างแรงจูงใจให้
ผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ได้ศึกษาต่ออย่างกว้างขวางตามศักยภาพ ทั้งสายสามัญ
สายอาชีพ และการสร้างประสบการณ์ ความรู้ความสามารถจากการทำงาน
เป็นพื้นฐานในการสอบเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ ทางเลือกเหล่านี้มีความ
เชื่อมโยงและเทียบโอนกันได้ (ดังรายละเอียดในบทที่เกี่ยวกับการควบคุม
คุณภาพมาตรฐาน) ทั้งนี้ทางเลือกที่ 1 และทางเลือกที่ 2 ดำเนินการโดย

สถาบันการศึกษา ส่วนทางเลือกที่ 3 เป็นการให้โอกาสบุคคลที่มีทักษะความสามารถอันเกิดจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ได้ทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิวชิวิชาชีพเพื่อการพัฒนาและสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ

2.2.1 การจัดหาชีวิตศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยสถาบันการศึกษา

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพระบบโรงเรียนของประเทศสหราชอาณาจักรนั้นเรียกว่า การศึกษาต่อเนื่อง (Further Education) โดยผู้มีอายุ 16 หรือ 17 ปี จะได้รับการประกันที่นั่งสำหรับการเรียนเต็มเวลาจากสถานศึกษาของรัฐที่รับผิดชอบ เพราะนอกจากการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาชีพที่กว้างขวาง หลากหลาย ตามความต้องการของสถานประกอบการและคุณวุฒิต่างๆ ที่กำหนดแล้ว ระบบการศึกษาต่อเนื่องส่วนหนึ่งยังให้บริการด้านวิชาการสายสามัญเพื่อการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยด้วย

ในปี พ.ศ. 2542 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาต่อเนื่องหรือการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในประเทศสหราชอาณาจักรมีรวมทั้งสิ้น 562 แห่ง ตั้งอยู่ในอิงค์แลนด์ และเวลส์ 500 แห่ง ในสกอตแลนด์ 43 แห่ง และในไอร์แลนด์เหนือ 19 แห่ง มีนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา 500,000 คนเศษ และเรียนภาคสมทบนอกเวลาอีกประมาณ 3,300,000 คน

สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่รับผิดชอบโดยรัฐ มีจำนวนน้อยที่เป็นสถานศึกษาเอกชน สถานศึกษาของรัฐเหล่านี้ประกอบด้วย

- วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง (Colleges of Further Education)

- วิทยาลัยเทคโนโลยี (Colleges of Technology)

- วิทยาลัยเทคนิค (Technical Colleges)

- วิทยาลัยเกษตร (Colleges of Agriculture)

- วิทยาลัยศิลปะ (Colleges of Arts)

- วิทยาลัยพาณิชยกรรม (Colleges of Commerce)

- มหาวิทยาลัย (บางแห่งที่จัดการศึกษาต่อเนื่องด้วย)

วิทยาลัยดังกล่าวข้างต้นจะมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้ มีลักษณะ 2 + 2 คือ ศึกษาวิชาชีพในวิทยาลัย 2 ปี และสามารถเรียนต่อมหาวิทยาลัยอีก 2 ปี เพื่อรับปริญญาตรี

การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาชีพในสถาบันการศึกษาดังกล่าวเป็นไปอย่างยืดหยุ่น หลากหลาย เป็นระบบเปิด กล่าวคือ ผู้เรียนมีทางเลือกหลายทางตามศักยภาพและความต้องการ สามารถเลือกเรียนเต็มเวลา บางเวลา หรือระบบทางไกลได้ ระยะเวลาของแต่ละหลักสูตรขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และคุณวุฒิที่กำหนด โดยมีหลักสูตรตั้งแต่ วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพสำหรับผู้จัดการ ช่างเทคนิค และช่างฝีมือ และยังจัดให้มีวิชาสามัญเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อมหาวิทยาลัยด้วย

สถาบันการศึกษาต่อเนื่อง ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจัดวิชาชีพเป็นหลัก มีหลักสูตรที่เปิดกว้างสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่ยังไม่สำเร็จ

การศึกษา ให้ได้รับประกาศนียบัตรระดับมัธยม (GCSE) โดยจัดให้เรียนตามหลักสูตรนี้ 1 ปี หรือระยะเวลายืดหยุ่น ซึ่งผู้ผ่าน GCSE จะสามารถเรียนต่อในระดับมัธยมปลาย หรือ A-Level สายสามัญ หรือเรียนต่อสายวิชาชีพได้ นอกจากนี้ยังมีโปรแกรมการสอน A-Level เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้ามหาวิทยาลัย โดยใช้เวลา 1-2 ปี หรือระยะเวลายืดหยุ่น สำหรับหลักสูตรวิชาชีพสำหรับผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จะมีหลายลักษณะ ประกอบด้วย

(1) โปรแกรมของสภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา

สภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา (BTEC - Business and Technician Education Council) มีการจัดโปรแกรม 3 ระดับ คือ

- ประกาศนียบัตรแห่งชาติระดับต้น (First Certificate Diploma) ใช้เวลา 1 ปี
- ประกาศนียบัตรแห่งชาติระดับกลาง (National Certificate Diploma) ใช้เวลา 1 ปี
- ประกาศนียบัตรแห่งชาติระดับสูง (Higher National Certificate Diploma) ใช้เวลา 1- 5 ปี

(2) โปรแกรมของสมาคมอาชีพ (City & Guilds)

สมาคมอาชีพได้จัดคุณวุฒิด้านวิชาชีพซึ่งเป็นที่ยอมรับระดับชาติในหลายระดับตั้งแต่พื้นฐานจนระดับผู้จัดการอาวุโส โดยจัดคุณวุฒเป็น 3 ระดับ คือ

- ประกาศนียบัตรระดับต้น (Certificate) เทียบเท่าคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ (GNVQ) ระดับกลาง หรือคุณวุฒิวิชาชีพแห่ง

ชาติระดับ 2 (NVQ2)

- ประกาศนียบัตรระดับกลาง (Diploma) เทียบเท่า
คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ (GNVQ) ระดับสูง หรือคุณวุฒิวิชาชีพแห่ง
ชาติระดับ 3 (NVQ3)

- ประกาศนียบัตรระดับสูง (Advanced Diploma)
เทียบเท่าประกาศนียบัตรระดับสูงของ BTEC หรือคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ
ระดับ 3 (NVQ3)

การศึกษาแต่ละระดับใช้เวลา 1 ปี หรือยืดหยุ่นตาม
ความต้องการของผู้เรียน คุณวุฒิของสมาคมอาชีพนี้ปัจจุบันมี 7 สาขา
อาชีพคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ การก่อสร้าง การทำผม การจัดอาหาร
สุขภาพ พลาสมา และสังคมสงเคราะห์

(3) โปรแกรมวิชาชีพเพื่อให้ได้คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ
ในวิทยาลัยต่อเนื่องส่วนใหญ่จะมี 3 ระดับ คือ

- ระดับพื้นฐาน (Foundation GNVQ) ใช้เวลา 1 ปี
- ระดับกลาง (Intermediate GNVQ) ใช้เวลา 1 ปี
- ระดับสูง (Advanced GNVQ) ใช้เวลา 2 ปี

ทั้งนี้ได้มีการเปิดโอกาสให้ปรับเปลี่ยนทางเลือกได้ เช่น ผู้
ศึกษาในสายอาชีพและได้รับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไประดับกลาง (Intermediate
GNVQ) สามารถปรับไปสายสามัญเพื่อเรียนให้ได้รับประกาศนียบัตรการ
ศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (GSE - A- Level) สำหรับการเรียนต่อ
มหาวิทยาลัย และมีการเชื่อมโยงผู้ที่ได้รับ GSE - A-Level กับคุณวุฒิ
วิชาชีพทั่วไประดับสูง (Advanced GNVQ) เป็นต้น สำหรับรายละเอียด

เกี่ยวกับคุณวุฒิด้านวิชาชีพจะกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
มาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม

การบริหารและจัดการของวิทยาลัยที่จัดการอาชีวศึกษาและ
ฝึกอบรมแก่ผู้มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป เป็นอิสระจากองค์กรการศึกษา
ส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 มีการบริหารงานแบบเบ็ดเสร็จใน
ลักษณะนิติบุคคล แต่เป็นหน่วยงานของรัฐและได้รับเงินสนับสนุนส่วนใหญ่
จากสภาการเงินสำหรับการศึกษาต่อเนื่อง (The Further Education
Funding Council) โดยตรงมีการบริหารในรูปคณะกรรมการบริหาร
โดยกำหนดให้วิทยาลัยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสภาสถานประกอบ
การและฝึกอบรมท้องถิ่น (TECs – Training and Enterprise Councils)
และสภาสถานประกอบการท้องถิ่น (LECs – Local Enterprise Councils)
เพื่อรับข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ

วิทยาลัยต่อเนื่อง (Further Education Colleges)
มีบทบาทสำคัญในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพแก่บุคคลที่มีอายุ 16
ปีขึ้นไปอย่างกว้างขวาง โดยจัดหลายรูปแบบ ได้มีการรณรงค์สร้างความ
ตระหนักในการพัฒนาทักษะอาชีพที่จริงจังก่อต่อเนื่อง เพื่อให้บุคคลสนใจใน
การพัฒนาตนเอง ขณะเดียวกันระบบการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมก็มีการ
พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่โดยตลอด จนได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น
โดยเฉพาะจากผู้มีอายุตั้งแต่ 19-24 ปี ในแต่ละปีมีคนมากกว่า 3 ล้านคน
ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ลงทะเบียนเรียนในวิทยาลัยต่อเนื่องจำนวน 562 แห่ง
ทั่วประเทศ และส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จและได้รับคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ทั้ง
ด้านวิชาการและวิชาชีพ และคุณวุฒิเหล่านี้มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับ

ความต้องการของนายจ้างและมาตรฐานที่กำหนดขององค์กรวิชาชีพต่างๆ สำหรับระยะเวลาการเรียนวิชาชีพในวิทยาลัยต่อเนื่องค่อนข้างหลากหลาย ใช้ระบบโมดูลเป็นหลัก เน้นศักยภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระวิชากำหนดเพื่อให้ผู้เรียนสามารถทดสอบผ่านเพื่อรับคุณวุฒิในระดับต่างๆ

2.2.2 การฝึกอบรมวิชาชีพโดยสถานประกอบการ

การฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักรมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงมาโดยตลอด เพื่อปรับให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของสถานประกอบการ โดยมีพัฒนาการในช่วง พ.ศ. 2523-2540 ตามลำดับดังนี้

ปี พ.ศ. 2523 คณะกรรมการบริการกำลังคน (MSC - Manpower Service Commission) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในปี 2522 โดยไอนงานของกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์ (Department of Education and Sciences) ด้านการฝึกอบรมเข้ามาอยู่ในความรับผิดชอบ ได้ทบทวนกฎหมายการจ้างงานและการฝึกอบรมปี 2516 และให้มีการโอนความรับผิดชอบด้านการเงินในการฝึกอบรมไปให้สถานประกอบการ

ปี พ.ศ. 2524 รัฐยกเลิกคณะกรรมการฝึกอบรม 24 คณะ และคณะที่ปรึกษาเสนอ เอกสารเรื่อง “การฝึกอบรมแนวใหม่” โดย

เน้นให้เห็นความจำเป็นในการสร้างความยืดหยุ่นให้แก่
แรงงาน การจัดให้มีการฝึกอบรมอย่างกว้างขวางแก่
เยาวชน และแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านอาชีพ

- ปี พ.ศ. 2525 MSC เสนอแผนการฝึกอบรมเยาวชนโดยเริ่มมีการฝึกอบรมในปี 2526
- ปี พ.ศ. 2526 จัดตั้งสภาแห่งชาติสำหรับคุณวุฒิวิชาชีพ (National Council for Vocational Qualifications) ภายหลังจากเสนอแนะจากสมุดปกขาว เรื่อง “การทบทวนคุณวุฒิวิชาชีพในอิงค์แลนด์และเวลส์”
- ปี พ.ศ. 2527 “วิทยาลัยเปิด” ได้รับการผลักดันจาก MSC ให้เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่เป็นอิสระ
- ปี พ.ศ. 2528 รัฐยกเลิก MSC และจัดตั้งหน่วยฝึกอบรมขึ้นแทน
- ปี พ.ศ. 2534 ให้มีการจัดทำสมุดปกขาว เรื่อง การศึกษาและฝึกอบรมในศตวรรษที่ 21 จากคณะทำงานของกระทรวงศึกษาธิการและวิทยาศาสตร์และกระทรวงการจ้างงาน

- ปี พ.ศ. 2535 ให้มีการนำคุณวุฒิวินิจฉัยมาใช้พร้อมการตั้ง
สถานประกอบการและการฝึกอบรม เพื่อสร้างความ
เชื่อมโยงระหว่างการฝึกอบรมและการใช้กำลังคนในสถาน
ประกอบการ ในปีนี้วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่องที่จัด
อาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นหลัก เป็นอิสระจาก
รัฐบาลท้องถิ่น รวมทั้งการมีองค์กรด้านการเงิน สำหรับการ
ศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะ
- ปี พ.ศ. 2537 โครงการช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐ โดย
ขยายสาขาวิชาให้กว้างขวางครอบคลุมกลุ่มอาชีพทั้งชายและ
หญิง
- ปี พ.ศ. 2540 จัดตั้งกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน โดยยุบรวม
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงจ้างงาน และจัดตั้งสำนัก
หลักสูตรและคุณวุฒิ โดยรวมหน่วยงาน 2 แห่งที่ทำหน้าที่
ดูแลคุณวุฒิด้านอาชีพ และหน่วยงานที่ดูแลหลักสูตร
และการประเมินผลโรงเรียนสามัญ เพื่อให้เกิดการประสาน
การฝึกอบรม รวมทั้งการดูแลและกลั่นกรองคุณวุฒิด้านต่างๆ

พัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพในช่วง พ.ศ. 2523-2540 ดังกล่าวข้างต้น เป็นการแสดงให้เห็นพัฒนาการด้านโครงสร้างระบบงานที่เริ่มตั้งแต่การจัดให้มีคณะกรรมการบริการกำลังคนระดับชาติ ให้มีการยุบเลิกหลังจากปฏิบัติงานมา 9 ปี มีการนำคุณวุฒิวิชาชีพมาใช้ สร้างความเข้มแข็งในการฝึกอบรมของสถานประกอบการโดยจัดตั้งสภาสถานประกอบการและการฝึกอบรม การให้ความสำคัญอิสระแก่วิทยาลัยที่รับผิดชอบด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ รวมทั้งให้องค์กรด้านการเงินให้การสนับสนุน กำกับ ดูแล และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานโดยตรง และในปี พ.ศ. 2540 รวมกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงจ้างงานเป็นหน่วยงานเดียวกัน เพื่อสร้างเอกภาพในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จัดตั้งสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิเพื่อประสานสัมพันธ์และเชื่อมโยงหลักสูตรและคุณวุฒิวิชาชีพ ถือเป็นการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบ มีการออกกฎหมายรองรับและที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงสำคัญทุกครั้ง จะมีการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐและเอกชนจัดทำข้อมูลเพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในลักษณะสมมุติภาพ ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ เป็นไปอย่างรอบคอบ มีประสิทธิภาพ

การเปลี่ยนแปลงตามลำดับในช่วงพ.ศ. 2523-2542 แม้ว่าจะ เป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างเห็นได้ชัด ดังตารางเปรียบเทียบข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบสภาพการฝึกอบรมในปี 2523 และ 2542

ปี 2523	ปี 2542
1.ตามความต้องการของผู้ผลิต	1.จัดตามความต้องการของผู้ใช้
2.เก็บค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม 3%	2.ไม่มีค่าธรรมเนียมการฝึกอบรม
3.มีหน่วยงานรับผิดชอบฝึกอบรมของรัฐ กว่า 300 แห่ง	3.ไม่มีหน่วยงานฝึกอบรมของรัฐ
4.เน้นเนื้อหาและระยะเวลา	4.เน้นผลที่ได้รับหรือคุณวุฒิ
5.ช่างฝึกหัดไม่ได้รับความนิยมนและ ไม่มีทางเลือกอื่น	5.ช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ได้รับการ ยอมรับและมีทางเลือกการฝึกอบรมใน รูปแบบต่างๆ
6.คุณภาพการฝึกอบรมค่อนข้างต่ำ	6.การฝึกอบรมได้รับการยอมรับระดับ นานาชาติ
7.ไม่สนใจการดำเนินงานของธุรกิจ	7.ให้ความสำคัญการดำเนินงานของธุรกิจ
8.มีปัญหาอุปสรรคในการเข้ารับบริการ และความก้าวหน้า	8.ให้บริการอย่างกว้างขวางและมีความ ก้าวหน้า
9.วุฒิบัตรด้านทักษะและสมรรถนะมีน้อย	9.กรอบของวุฒิบัตรระดับต่างๆ ค่อนข้าง กว้างขวาง
10.ความสับสนของคุณวุฒิวิชาชีพ	10.มีกรอบคุณวุฒิวิชาชีพที่ชัดเจน

ที่มา : Gee, Ruth เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง Training for Global Economy
ในการประชุมนานาชาติเรื่อง Education for Business and Industry , March 15,
1999, Birmingham, U.K.

สภาพการฝึกอบรมที่เปลี่ยนแปลงจากช่วงปี 2523 และ 2542 ตามตารางข้างต้น เป็นผลจากการดำเนินการเอาจริงของรัฐ โดยมุ่งเน้น การพัฒนาการผลิตกำลังคนตามความต้องการของตลาดแรงงาน ปัจจุบัน นอกจากไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมการฝึกอบรมโดยหักจากบัญชีเงินเดือน ที่จ่ายให้พนักงานของสถานประกอบการในอัตราร้อยละ 3 แล้ว รัฐยัง ให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่สถานประกอบการในการฝึกอบรมของ พนักงานด้วย ในอัตราค่าใช้จ่ายจากโครงการต่างๆ ของรัฐ หน่วยงานฝึ กอบรม มากกว่า 300 แห่งของรัฐที่ทำหน้าที่จัดฝึกอบรมถูกยกเลิก โดยให้ สถานประกอบการรับผิดชอบร่วมกับสถานศึกษา การฝึกอบรมเน้นทักษะ/ คุณวุฒิหรือสมรรถนะมากกว่าระยะเวลาและเนื้อหาการฝึกอบรมระบบช่าง ฝึกหัดซึ่งเป็นการฝึกทักษะด้วยการปฏิบัติงานจริงได้รับการพัฒนาปรับปรุง จนเป็นที่ยอมรับ โดยรัฐสนับสนุนให้ผู้เรียนฝึกทักษะจนสามารถผ่านการ ทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการต้องการ ตลอดจน ให้ความสำคัญการดำเนินการของธุรกิจ เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ทักษะความสามารถ และมีการรณรงค์ให้บุคคลเข้ารับการบริการอย่าง กว้างขวาง และสร้างโอกาสก้าวหน้า พัฒนาการการฝึกอบรมในประเทศ ดังกล่าวนี้นี้ เกิดจากการดำเนินการในหลายส่วน ที่สำคัญคือการพัฒนา องค์กรและกลไกของรัฐในการรับผิดชอบต่อให้เข้มแข็งขึ้น รวมทั้งการสร้าง แรงจูงใจให้สถานประกอบการสนับสนุนการฝึกอบรมพนักงาน

ด้วยเหตุที่การศึกษาในระบบโรงเรียนอาจไม่สามารถพัฒนาคนให้ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการได้ ความจำเป็นที่สถาน ประกอบการต้องมาร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมจึงมี

มากขึ้น จากการศึกษาวิจัยเมื่อปี 2540 พบว่าสถานประกอบการมากกว่าร้อยละ 70 มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาชีพโดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ (มีพนักงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป) สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็กยังไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ด้วยเหตุที่มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องพึ่งพาสถานศึกษาในการให้การฝึกอบรมแก่พนักงานของสถานประกอบการ โดยได้รับเงินอุดหนุนจากสถานประกอบการ องค์กรของรัฐ และจากบุคคล ในการจัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และเป็นลักษณะโมดูลที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามศักยภาพ เพื่อนำไปสู่การทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉพาะบุคคลที่ทำงานอยู่แล้วแต่ขาดทักษะ หรือคุณวุฒิ โครงการฝึกอบรมบางส่วนได้รับเงินอุดหนุนจากสหภาพยุโรป (EU – European Union)

แม้ว่าการฝึกอบรมส่วนใหญ่รับผิดชอบโดยสถานประกอบการ แต่ก็มี การพึ่งพาสถานศึกษาในส่วนที่สถานประกอบการมีขีดจำกัด มีการดำเนินงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการพัฒนาบุคคล รวมทั้งการจัดระบบช่างฝึกหัดที่มีการศึกษาบางส่วนในสถานศึกษาและทำงานในสถานประกอบการด้วย

นอกจากนี้สถานประกอบการยังช่วยรัฐรับผิดชอบให้การฝึกอบรมแก่ผู้ว่างงานหรืออยู่ระหว่างหางานทำ แต่ขาดคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการบรรจุนาน โดยรัฐให้เงินอุดหนุนในรูปแบบโครงการและมาตรการเร่งรัดพัฒนากำลังคนในรูปแบบต่าง ๆ

2.3 สรุป

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เริ่มจัดให้มีการเรียนการสอน สำหรับผู้มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ในรูปของการสอดแทรกในหลักสูตรการสร้าง ประสบการณ์ในการทำงานระยะสั้น (1 สัปดาห์) สำหรับนักเรียนปีสุดท้าย ของการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้เป็นการดำเนินการอย่างจริงจังกับผู้ มีอายุครบ 16 ปี หรือหลังจากการศึกษาภาคบังคับ โดยสามารถเลือก เรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยต่อเนื่อง วิทยาลัยศิลป วิทยาลัยเกษตร และมหาวิทยาลัยที่มีการศึกษาต่อเนื่อง โดยเมื่อสำเร็จ การศึกษาแต่ละระดับก็จะมีการทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิด้านวิชาชีพ ตาม โปรแกรมขององค์กรวิชาชีพหลายประเภท และคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่ง ชาติในแต่ละระดับโดยสามารถเทียบโอนและปรับไปเรียนในสายสามัญเพื่อ ศึกษา A - Level สำหรับเข้ามหาวิทยาลัยสายตรง หรือศึกษาสาย วิชาชีพเพื่อเข้ามหาวิทยาลัยในปี 2 และปี 3 ได้ ส่วนบุคคลที่ว่างงาน อยู่ระหว่างหางานทำ รัฐได้จัดเงินอุดหนุนสถานประกอบการเพื่อสนับสนุน ให้พนักงานเข้ารับการศึกษาและฝึกอบรมต่อเพื่อให้ได้คุณวุฒิตามเกณฑ์ที่ อุตสาหกรรมกำหนด โดยเน้นการฝึกอบรมและประเมินผลจากคุณภาพ งานที่ทำ ผู้รับการฝึกอบรมและปฏิบัติงานจริงเหล่านี้เมื่อมีการทดสอบ ความสามารถจะได้คุณวุฒิด้านวิชาชีพเช่นเดียวกับผู้อยู่ในระบบโรงเรียน เรียกว่า คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ วิทยาลัยต่อเนื่องซึ่งจัดการศึกษาด้าน วิชาชีพและฝึกอบรมมีบทบาทสำคัญ ทั้งการศึกษาในระบบและการฝึกอบรม ซึ่งในอดีตการฝึกอบรมวิชาชีพมีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบอยู่มากกว่า 300 แห่ง แต่ยู่บเล็กหมด การฝึกอบรมดำเนินการโดยสถานประกอบการซึ่ง

รัฐให้เงินอุดหนุน และสถาบันการศึกษา การปฏิรูปการอาชีวศึกษาและ
ฝึกอบรมในประเทศสหราชอาณาจักรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการ
เปลี่ยนแปลงอย่างมากหลังจากมีการรวมกระทรวงศึกษาธิการและ
กระทรวงแรงงานไว้ด้วยกันในปี 2540 โดยมีหลักการสำคัญในการ
พัฒนาการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจของ
ประเทศ สถานประกอบการมีหน้าที่หลักในการฝึกอบรมวิชาชีพและพัฒนา
บุคลากร โดยความร่วมมือกับสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะ สถาน
ประกอบการขนาดเล็กซึ่งมีขีดจำกัดในการฝึกอบรม ทั้งนี้โดยกลไกการ
เชื่อมประสานจากนโยบาย มาตรการและโครงการสำคัญของรัฐ สำหรับ
รายละเอียดการฝึกอบรมโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถาน
ประกอบการจะกล่าวในบทต่อไป

3. การประสานความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ

ความร่วมมือประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในประเทศสหราชอาณาจักรในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม ได้รับการสนับสนุนจากรัฐในรูปแบบต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการพัฒนากำลังคนเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในบทนี้ได้นำเสนอแนวนโยบาย มาตรการ และโครงการสำคัญของประเทศสหราชอาณาจักรที่ให้ความสำคัญสถานประกอบการเป็นกลไกในการพัฒนากำลังคน โดยสถานศึกษาทำหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาและฝึกอบรมตามแนวนโยบาย มาตรการและโครงการดังกล่าว

3.1 บทบาทของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมในประเทศสหราชอาณาจักรให้ความสำคัญในการร่วมมือประสานงานกับสถานประกอบการอย่างจริงจังและเป็นระบบ โดยเฉพาะหลังจากที่มีการรวมกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการจ้างงานเป็นกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน ในปี พ.ศ. 2540 ทำให้การจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทให้ความสำคัญการจ้างงานและคุณวุฒิวิชาชีพมากยิ่งขึ้น โดยถือความต้องการของสถานประกอบการเป็นศูนย์กลางในการกำหนดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน

และการกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพ สถานประกอบการมีบทบาทอย่างมากในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา โดยเฉพาะการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทั้งด้านการใช้ทรัพยากร การฝึกปฏิบัติงานจริงและการทดสอบทักษะความสามารถ เพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพที่เกิดจากการทำงาน ซึ่งเป็นทางเลือกของบุคคลที่มีได้เข้าสู่ระบบการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมในสถานศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า คุณวุฒิวิชาชีพมี 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้ศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ ที่จัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพระดับต่างๆ ตามโปรแกรมขององค์กรวิชาชีพ เช่น BTECH และ สมาคมอาชีพ และโปรแกรมวิชาชีพทั่วไปเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ ในส่วนนี้สถานประกอบการมีบทบาทในการร่วมกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพอย่างกว้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถมีทางเลือกในการทำงานหรือศึกษาต่อได้ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรและจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ลักษณะที่ 2 คุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้ทำงานและผ่านการฝึกอบรม มีการทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิด้านวิชาชีพแห่งชาติ ซึ่งค่อนข้างแคบและมีลักษณะเป็นวิชาชีพเฉพาะทางมากกว่า GNVQ ในระบบโรงเรียน ในส่วนนี้เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ คือ การฝึกอบรมส่วนหนึ่งอาจดำเนินการในสถานศึกษาและการฝึกภาคปฏิบัติจะเป็นการทำงานจริง (Work Related) มีทดสอบการปฏิบัติ

งานว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ควรได้รับคุณวุฒิตามเกณฑ์ที่
กำหนดหรือไม่เพียงใด

คุณวุฒิวิชาชีพดังกล่าวทั้ง NVQ และ GNVQ กำหนดโดยความ
ร่วมมือของสถานประกอบการ ดำเนินการจัดเป็นหลักสูตรสำหรับการ
เรียนการสอนและการฝึกอบรมทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ และ
ความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย และมีสมาคมอาชีพซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่
เป็นการรวมทั้งกลุ่มบุคคลจากสถานประกอบการที่มีความชำนาญเฉพาะ
เรื่องเป็นผู้ประเมิน ทดสอบ และให้ประกาศนียบัตร

3.2 องค์กรสำคัญที่สนับสนุนความร่วมมือกับสถานประกอบการ

องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือ
ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ประกอบด้วย องค์กรฝึกอบรม
แห่งชาติ (National Training Organization) สหภาพการค้า (Trade Union)

3.2.1 องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ (NTO - National Training Organization)

รัฐตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือกับ
นายจ้างและองค์กรต่างๆ ที่จัดการศึกษาและฝึกอบรม จึงได้จัดตั้ง
องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์เครือข่ายเชื่อมโยง
ระหว่างผู้ประกอบการในส่วนต่างๆ และสถาบันการศึกษาและฝึกอบรม

- ภาระหลักของ NTO ประกอบด้วย
- พัฒนาแผนยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดความต้องการด้านการศึกษากิจกรรม และการฝึกอบรมในปัจจุบันและอนาคต ในแต่ละภาคเศรษฐกิจหรือกลุ่มอาชีพ
 - ให้ข้อเสนอแนะนโยบายด้านการศึกษากิจกรรม และการฝึกอบรม
 - ดำเนินงานร่วมมือประสานงานกับเครือข่าย สถานประกอบการ สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม
 - สนับสนุนและส่งเสริมนายจ้างและพนักงานให้มีโอกาสในการฝึกอบรมเพื่อรับคุณวุฒิในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- NTO จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะให้อุตสาหกรรม และกลุ่มอาชีพที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ยังรับผิดชอบในการพัฒนา ทบทวน ปรับปรุง และดำรงรักษามาตรฐานสมรรถนะอาชีพแห่งชาติ ซึ่งเป็นรากฐานในการกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ

3.2.2 สหภาพการค้า (Trades Union)

สหภาพการค้า มีบทบาทอย่างสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่เป็นสมาชิกให้โอกาสในการเรียนรู้แก่พนักงาน และให้นายจ้างยอมรับว่าการพัฒนาทักษะฝีมือของพนักงานมีคุณค่าไม่เพียงแต่เฉพาะตัวพนักงานเท่านั้น แต่สำคัญต่อนายจ้างด้วย นอกจากนี้ สหภาพการค้ายังมีบทบาทสำคัญร่วมกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนา นโยบายสำคัญ และโครงการใหม่ๆ ที่สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตของพนักงานในสถานประกอบการ

งานด้านการศึกษาและฝึกอบรมของสหภาพการค้าเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีการศึกษาหาข้อมูลประกอบการเสนอนโยบายและวางแผน ตัวอย่างเช่น จากข้อมูลของ Sarah Perman เจ้าหน้าที่อาวุโสของสภาสหภาพการค้า (Trade Union Council) ในการประชุมสัมมนานานาชาติ เรื่อง Education for Business and Industry เมื่อเดือนมีนาคม 2542 ซึ่งให้ข้อมูล สภาพการศึกษาและฝึกอบรมของนายจ้างและพนักงาน ดังนี้

- หนึ่งในห้าของนายจ้างยังมิได้รับการฝึกอบรมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา
- ร้อยละ 41 ของพนักงานได้รับการฝึกอบรมในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา
- หนึ่งในสามของผู้ใหญ่ (อายุ 24 ปีขึ้นไป) ยังมิได้รับการศึกษาในระบบเพิ่มเติมตั้งแต่ออกจากระบบโรงเรียน

ข้อมูลดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่านายจ้างได้รับการฝึกอบรมพัฒนาถึงสี่ในห้าหรือประมาณร้อยละ 80 ขณะที่พนักงานได้รับการพัฒนาเพียงร้อยละ 41 และที่น่าสนใจคือหนึ่งในสามของผู้ใหญ่ (อายุ 24 ปีขึ้นไป) ยังมิได้รับการศึกษาเพิ่มเติม หรืออีกนัยหนึ่งอย่างน้อยสองในสามของผู้ใหญ่ในสถานประกอบการทั้งนายจ้างและพนักงานได้รับการศึกษาเพิ่มเติมหลังจากการศึกษาภาคบังคับ งานของสหภาพการค้าคือการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอแนวนโยบาย มาตรการและโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะทั้งนายจ้างและพนักงาน โดยภาพรวมงานหลักของสหภาพการค้าในด้านการศึกษาและฝึกอบรม ประกอบด้วย

- การกระตุ้นสถานประกอบการให้เห็นความสำคัญ และต้องการเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นทั้งของนายจ้างและพนักงาน โดยกระตุ้นให้สถานประกอบการลงทุนด้านการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของสถานประกอบการเอง

- เป็นตัวกลางในการสร้างโอกาสในการศึกษาและฝึกอบรมแก่สถานประกอบการ โดยประสานกับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสถานศึกษา และร่วมพัฒนายุทธศาสตร์ในการฝึกอบรมแก่สถานประกอบการ

- ผลักดันให้เกิดนโยบาย มาตรการ โครงการ เพื่อสนับสนุนการศึกษาและฝึกอบรมตามต้องการของสถานประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ

- จัดให้มีการให้ข่าวสารข้อมูล การแนะนำแก่บุคคลเพื่อเสนอทางเลือกแก่บุคคลที่สนใจในการศึกษาและฝึกอบรมโดยเฉพาะ

บทบาทของสหภาพการค้าในด้านการศึกษาและฝึกอบรม เป็นเรื่องที่ต้องใช้ความละเอียดอ่อน และทำให้สถานประกอบการเห็นว่าการฝึกอบรมนี้เป็นการลงทุนมิใช่ค่าใช้จ่าย ความสำเร็จในการทำงานด้านนี้กับสถานประกอบการมีหลักการสำคัญคือ

- ความตั้งใจจริงร่วมกันที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ
- ให้ความสำคัญที่คุณภาพชีวิตในการทำงาน
- การยอมรับบทบาทภาระหน้าที่ตามกฎหมาย
- ยอมรับร่วมกันในความยืดหยุ่นและมุ่งมั่น
- มีความเปิดเผย โปร่งใส และแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล
- ให้ความสำคัญแก่ข้อเรียกร้องของพนักงาน

ข้อตกลงในการดำเนินงานด้านการศึกษาและฝึกอบรมกับสถานประกอบการของสหภาพการค้า จะประกอบด้วย

- การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
- พิจารณาปัจจัย/ทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง
- เลือกหลักสูตรและผลที่คาดว่าจะได้รับ
- แนบแนว
- ประเมินความต้องการของพนักงาน
- ปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงาน
- วัดผลและประเมินผล

การดำเนินงานของสหภาพการค้านี้ นอกจากจะประสานงานกับแหล่งการเงิน หน่วยงานอื่นๆ แล้ว สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมคือวิทยาลัยประเภทต่างๆ โดยเฉพาะวิทยาลัยต่อเนื่อง เป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำให้งานของสหภาพการค้าประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการจัดข่าวสารข้อมูล โปรแกรมการศึกษาและฝึกอบรม ระดับทักษะ และคุณวุฒิ โดยการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกัน “เครือข่ายการเรียนรู้” ของตัวแทนสหภาพ โดยได้รับการสนับสนุนการเงินจากโครงการฝึกอบรมของสหภาพโดยตรง และโดยใช้กลไกมหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม (University for Industry) และโครงการบัญชีเงินฝากบุคคลเพื่อการศึกษา (Individual Learning Account)

การให้การสนับสนุนการศึกษาและฝึกอบรมของสหภาพการค้า ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนายุทธศาสตร์ใหม่โดยการร่วมมือประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อประสานประโยชน์และสนองความต้องการ

ของสถานประกอบการอย่างแท้จริง กรอบนโยบายใหม่ (A New Policy Framework) ของสหภาพการค้าในปี 2542 ซึ่งเพิ่งเริ่มดำเนินการประกอบด้วย

- เร่งรัดดำเนินการให้มีการเพิ่มความต้องการในการเพิ่มพูนทักษะ พร้อมการขยายแหล่งและทางเลือกในการฝึกอบรม
 - สร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนายจ้าง เพื่อพัฒนาธุรกิจโดยพัฒนาคน
 - จัดเก็บค่าธรรมเนียมแยกตามภาคธุรกิจ (เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม)
 - ให้กฎหมายของสหภาพครอบคลุมการฝึกอบรมด้วย
- จะเห็นว่าสหภาพการค้ามีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาทักษะความรู้ของบุคคลในสถานประกอบการ สหภาพการค้าบางแห่งลงทุนสูงในการจัดโปรแกรมโดยเฉพาะสำหรับสมาชิก อันเป็นแรงจูงใจอันสำคัญที่จะให้ก่อให้เกิดการประสานประโยชน์ต่อไป

3.3 นโยบาย มาตรการ และโครงการสนับสนุนความร่วมมือกับสถานประกอบการ

นอกจากกลไกในเรื่องของการกำหนดคุณวุฒิด้านวิชาชีพที่สถานประกอบการมีบทบาทอย่างสำคัญต่อการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมแล้ว รัฐยังมีนโยบาย มาตรการ และโครงการสำคัญที่สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการให้เข้มแข็งและเป็นระบบ ดังนี้

3.3.1 การสร้างความเป็นหุ้นส่วน (Partnerships)

นโยบายสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างการศึกษาและธุรกิจ (Education-Business Partnerships) เริ่มมีการผลักดันตั้งแต่ปี 2533 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการสร้างความเชื่อมโยงในระดับท้องถิ่นให้กว้างขวางระหว่างธุรกิจ สถานศึกษา และองค์กรอื่นในชุมชน ทั้งนี้ เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการสร้างความร่วมมือประสานงานเพื่อช่วยให้งานของสภาสถานประกอบการและการฝึกอบรม ในการเกี่ยวข้องกับธุรกิจ องค์กรทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น เป็นไปอย่างราบรื่นและตามวัตถุประสงค์โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความต้องการ แนวคิดนี้ได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้ประกอบการในการสร้างความร่วมมือในลักษณะความเป็นหุ้นส่วน หรือการผนึกกำลังกันในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษา

3.3.2 การผนึกกำลัง (Compacts)

การผนึกกำลัง เป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา นายจ้าง และผู้เรียนโดยการรวมกลุ่มกัน เพื่อให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจและสร้างความสำเร็จในโรงเรียนตามที่สถานประกอบการต้องการ

เมื่อมีการผนึกกำลังทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการตามภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น ผู้เรียนต้องตั้งใจศึกษาฝึกอบรม ไม่ขาดเรียน มาเรียนตรงเวลา ขณะเดียวกันนายจ้างที่ร่วมใน Compacts จะต้องให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของงานแก่สถานศึกษา/

ผู้เรียน จัดหางานให้ผู้เรียนตรงตามที่เรียนมา หรือให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อศึกษาวิชาชีพต่อเนื่อง เป็นต้น

เดิมการฝึกกำลังได้เริ่มในโรงเรียนในเมืองเพียง 62 พื้นที่ ปัจจุบันการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในลักษณะนี้เป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศทั้งโรงเรียนและวิทยาลัยในชนบทและเมือง มีนายจ้างจำนวนมากเข้าร่วมโครงการ โดยเห็นประโยชน์ในการมีบทบาทสนับสนุนการจัดการศึกษา

3.3.3 บัญชีเงินฝากส่วนบุคคลเพื่อการศึกษา (Individual Learning Accounts)

บัญชีเงินฝากส่วนบุคคลเพื่อการศึกษาเป็นแนวทางใหม่ที่เริ่มพัฒนาเมื่อเร็ว ๆ นี้ เพื่อให้โอกาสบุคคลมีเงินสะสมสำหรับการใช้จ่ายด้านการศึกษาและฝึกอบรม ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไร บทบาทของสถานประกอบการในโครงการนี้คือ การมีส่วนร่วมในค่าใช้จ่ายในการศึกษาของพนักงาน โดยการจ่ายเงินสมทบเข้าบัญชี โดยอาจเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากรัฐจัดให้ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้แต่ละบุคคลถูกกำหนดให้สมทบเงินบางส่วนเพื่อเข้าบัญชีนี้ ลักษณะของบัญชีเงินฝากเพื่อการศึกษา นี้แตกต่างกันตามสถานการณ์ของแต่ละบุคคล เมื่อพนักงานเริ่มเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อการศึกษา นายจ้างก็จะสมทบเงินหรือรัฐอาจมีส่วนสมทบเงินด้วย ถ้าบุคคลนั้นเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ เช่น กลุ่มที่มีคุณวุฒิต่ำ หรือทำงานที่ใช้ทักษะค่อนข้างต่ำหรือไร้ฝีมือ พนักงานในสถานประกอบการขนาดกลางและเล็ก จะได้รับเงินสนับสนุนมากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่ได้รับ

ความสำคัญรองลงมา เช่น ผู้ที่มีทักษะอยู่แล้วแต่จำเป็นต้องพัฒนาระดับทักษะเพิ่มขึ้น เป็นต้น

แนวคิดนี้อยู่ระหว่างการทดลองในช่วงปี พ.ศ. 2540–2541 คาดว่าในปี พ.ศ. 2543 จะมีการดำเนินการตามแนวคิดนี้อย่างกว้างขวาง ถือเป็นลักษณะความร่วมมือของสถานประกอบการในการร่วมลงทุนจัดการศึกษาและฝึกอบรมแก่พนักงาน เพื่อให้ได้คุณวุฒิหรือทักษะตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการริเริ่มหรือกระตุ้นจากรัฐ รวมทั้งการให้แต่ละบุคคลวางแผนการเงินของตนโดยให้ความสำคัญการลงทุนเพื่อพัฒนาตนเอง

3.3.4 ผู้ลงทุนด้านคน (IIP – Investors in People)

“ผู้ลงทุนด้านคน” เป็นมาตรฐานหรือเกียรติบัตรที่ให้แกสถานประกอบการในฐานะที่ให้ความสำคัญดำเนินงานพัฒนากำลังคนตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งโดยปกติมาตรฐานเหล่านี้จะกำหนดจากธุรกิจในกลุ่มชนที่มีการดำเนินการ “ดีที่สุด” เพื่อให้มีการจัดกระบวนการพัฒนาซึ่งนำไปสู่การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งไปที่การวางแผนการดำเนินการ และความตั้งใจจริงที่จะพัฒนาแรงงานอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ซึ่งได้มีการริเริ่ม IIP โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับผู้ประกอบการในการลงทุนพัฒนาคน และความตั้งใจจริงต่อการฝึกอบรมซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินายจ้างในการพัฒนาทักษะความรู้พนักงานว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด

IIP เป็นมาตรฐานระดับชาติ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนให้สถานประกอบการลงทุนในการพัฒนากำลังคน โดยปกติเมื่อ

มีการตกลงที่จะดำเนินการพัฒนาคนตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว และหลังจากนั้นเมื่อผ่านการประเมิน สถานประกอบการนั้นจะได้รับการยอมรับในฐานะหน่วยงานที่ลงทุนด้านคน เป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นผลดีในทางธุรกิจและการประกอบการด้วย เกณฑ์สำคัญในการผ่านการประเมินในฐานะผู้ลงทุนด้านคนคือการให้โอกาสพนักงานมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตนเองด้วย

ปัจจุบันสถานประกอบการจำนวนมากเข้าร่วมโครงการเพื่อรับการประเมินในฐานะ Investors ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดเล็ก IIP ช่วยให้สถานประกอบการได้รับประโยชน์จากการที่พนักงานเพิ่มพูนทักษะและคุณวุฒิ และสร้างความสัมพันธ์ในงานที่ดี มีผู้ประกอบการหลายแห่งที่เห็นคุณค่าที่ IIP ช่วยพัฒนาธุรกิจและสามารถเห็นภาพชัดเกี่ยวกับการลงทุนพัฒนาคนที่มีส่วนช่วยให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และผลิตผล และที่สำคัญมีส่วนช่วยในการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ อันเป็นผลให้เกิดแรงจูงใจและสร้างความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน

นอกเหนือจากประโยชน์ของสถานประกอบการจากการที่ได้รับการยอมรับในฐานะผู้ลงทุนด้านคนแล้ว พนักงานได้รับประโยชน์ในการเพิ่มพูนทักษะความรู้ ความสามารถสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาทักษะที่ดำเนินการอยู่ ให้ความสำคัญกับสถานประกอบการ และมุ่งไปที่วัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานประกอบการนั้นๆ โดยที่การประเมินเน้นเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเป็นหลัก

ผู้ลงทุนด้านคน ถือเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ที่ช่วยให้สถานประกอบการกลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง มีความตั้งใจจริงที่จะฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานทุกคน เป็นที่คาดหวังจำนวนสถานประกอบการที่ขอประเมินเพื่อรับวุฒิบัตรในฐานะ Investors in People จะขยายเพิ่มมากขึ้น และสถานประกอบการเดิมได้รับการยอมรับในฐานะ Investors in People จะดำรงรักษาบทบาทหน้าที่นี้ไว้เป็นอย่างดี

3.3.5 การเรียนรู้ในที่ทำงาน (Workplace Learning Initiative)

พนักงานส่วนใหญ่ในทุกประเภทสถานประกอบการต่างมีความต้องการ และคาดหวังที่จะได้รับโอกาสในการพัฒนาทักษะความรู้เพิ่มขึ้นบ่อยครั้งที่นายจ้างพบว่าแรงงานของตนต้องการโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อสนองความต้องการเหล่านี้ นายจ้างบางแห่งจัดศูนย์การเรียนรู้ในที่ทำงาน ซึ่งจะช่วยให้พนักงานมีโอกาสได้ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเรียนรู้ มีการร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการจัดการฝึกอบรมและทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิ บางส่วนร่วมมือกับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยในการสร้างเครือข่ายข้อมูลผ่านระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อรับความช่วยเหลือด้านวิชาการเพื่อการเรียนรู้ของพนักงานที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสถานประกอบการ

3.3.6 มหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม (University for Industry)

มหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล สหราชอาณาจักร ในการสนับสนุนการขยายการศึกษาและฝึกอบรม นโยบายนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ โดยการใช้เทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการฝึกอบรมเพื่อให้สามารถเข้าถึงบุคคลในสถานที่ทำงานหรือบ้านพัก โดยทางโทรศัพท์ เคเบิล ดาวเทียมและอินเทอร์เน็ต สำหรับการเรียนในที่ทำงาน ความร่วมมือของนายจ้างเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้โครงการนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยมีทางเลือกการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพตามระดับคุณวุฒิและเกณฑ์ของอุตสาหกรรม รวมทั้งการวิเคราะห์วิจัย ให้สถานประกอบการ ความรู้ทางวิชาการด้านอื่น โครงการมหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรมนี้เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต โดยการสร้างความเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ โดยมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงานที่กำลังทำงานอยู่ และมีความต้องการพัฒนาตนเองในรูปแบบวิธีการที่สะดวก มีประสิทธิภาพ และได้รับการยอมรับจากนายจ้าง โครงการนี้มีขอบเขตกว้างขวางทั้งด้านการใช้ข่าวสาร ข้อมูลการศึกษา ฝึกอบรมต่อการให้ความรู้เฉพาะทางที่สนใจให้บริการแนะแนวการศึกษา และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนทำงานอยู่แล้วให้พัฒนาตนเอง และหากการพัฒนา นั้นสอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง ก็จะได้รับสนับสนุนอย่างจริงจัง ปัจจุบันโครงการนี้อยู่ระหว่างการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาให้

เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความร่วมมือประสานงานกับสถานประกอบการในการพัฒนาคนอีกรูปแบบหนึ่ง

3.3.7 การฝึกอบรมเพื่อการทำงาน (Training For Work)

โครงการนี้เป็นโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับบุคคลที่อายุ 24 ปีขึ้นไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยบุคคลที่ประสบปัญหาว่างงาน มีปัญหาในการหางานทำ เนื่องจากขาดทักษะความรู้และคุณวุฒิด้านวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับการเข้าสู่การทำงาน สถานศึกษาและสถานประกอบการจะร่วมมือกันในการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมบางส่วน ในส่วนสถานศึกษามีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พร้อมจัดโปรแกรมการเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติ สร้างประสบการณ์ในงานหรือรับเข้าทดลองงาน และจัดให้มีการทดสอบเพื่อรับคุณวุฒิด้านวิชาชีพแห่งชาติ จากงานที่ทำจริง (Work Related)

3.3.8 การสนับสนุนผู้หางานทำและช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ (Job Seekers and Modern Apprenticeship)

โปรแกรมสนับสนุนผู้หางานทำ (Job Seekers) มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนด้านการเงินแก่สถานประกอบการ เป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมพนักงานใหม่ที่มีอายุ 16-20 ปี และพนักงานเดิมที่มีอายุระหว่าง 18-24 ปี ซึ่งจำเป็นต้องเพิ่มพูนคุณวุฒิให้ได้ตามมาตรฐานที่อุตสาหกรรมกำหนด สถานประกอบการจะได้รับเงินอุดหนุน

จากรัฐ และจ่ายให้พนักงานโดยตรงในลักษณะการเพิ่มเงินเดือน หรือเป็นเงินแยกจากเงินเดือนปกติ จำนวนเงินที่พนักงานแต่ละคนจะได้รับขึ้นอยู่กับระดับคุณวุฒิของพนักงานที่ต้องเพิ่มพูน การฝึกอบรมอาจดำเนินการในสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ และประเมินความสามารถเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติจากงานที่ปฏิบัติ สถานประกอบการจะทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าพนักงานได้รับการฝึกอบรมที่มีคุณภาพ โดยมีองค์กรอื่นร่วมดำเนินการด้วย

สำหรับโปรแกรมช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ (Modern Apprenticeship) เริ่มในปี 2537 แตกต่างจากช่างฝึกหัดรูปแบบเก่าคือ เปิดกว้างสำหรับเยาวชนทั้งชายและหญิง และครอบคลุมสาขาอาชีพใหม่ กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม ในปีแรกจำกัดอยู่เฉพาะ 14 สาขาอาชีพ ปัจจุบันขยายขอบเขตถึง 50 สาขาอาชีพทั่วสหราชอาณาจักร โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรม Job Seekers คือ นายจ้างจะได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐในลักษณะเดียวกัน บุคคลที่สามารถเข้าสู่โปรแกรมช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่คือผู้ที่มีอายุ 16-24 ปี และจำเป็นต้องได้รับคุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3 (NVQ 3) โดยอาจเสริมทักษะพื้นฐานวิชาชีพทั่วไป (GNVQ) และวุฒิวิชาชีพอื่น ผู้เรียนใช้เวลาบางส่วนในสถานศึกษาหรือวิทยาลัย และทำงานในสถานประกอบการ รูปแบบการจัดโปรแกรมการศึกษาและฝึกอบรม ขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาชีพและระดับคุณวุฒิ เช่น ช่างฝึกหัดในสาขาช่างและเคมี อาจใช้การเรียนเต็มเวลา 1 ปี ในวิทยาลัย ขณะที่บางสาขาวิชาเข้าเรียนเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ ลักษณะสำคัญของช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ไม่ใช้เวลาเป็นตัวกำหนดระยะเวลาของหลักสูตร แต่ยึดเนื้อหาสาระและ

คุณวุฒิของผู้เรียนที่จะได้รับเป็นหลัก แต่โดยทั่วไปนายจ้างส่วนใหญ่จะตกลงในสัญญาสนับสนุนช่างฝึกหัดประมาณ 2 ปี โปรแกรมช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ประสบความสำเร็จได้ด้วยความตั้งใจจริงของผู้เรียน และที่สำคัญคือความร่วมมือระหว่างรัฐและสถานประกอบการเป็นหลัก

3.3.9 ความตกลงรูปแบบใหม่ (New Deal)

การฝึกอบรมพนักงานตามความตกลงในรูปแบบใหม่นี้ เริ่มเมื่อปี 2541 เป็นโครงการที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากโครงการอื่นๆ เน้นรูปแบบที่ให้บุคคลเป็นศูนย์กลาง มีลักษณะเฉพาะสำคัญดังนี้

(1) กลุ่มเป้าหมายคือบุคคลที่มีอายุระหว่าง 18-24 ปี และว่างงานมาไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(2) ภายใต้ความตกลงใหม่นี้ บุคคลจะต้องเลือกข้อเสนอข้อใด ข้อหนึ่งใน 4 ข้อนี้

- ทำงานกับนายจ้าง ซึ่งนายจ้างจะได้รับเงินช่วยเหลือในการฝึกอบรม 750 ปอนด์สเตอร์ลิง และเงินเพิ่มพิเศษอีกสัปดาห์ละ 60 ปอนด์สเตอร์ลิงต่อสัปดาห์ ประมาณ 6 เดือน การฝึกอบรมจะดำเนินการโดยนายจ้างหรือหน่วยงานอื่นได้

- ทำงานกับคณะทำงานสิ่งแวดล้อมจนถึง 6 เดือน

- สร้างประสบการณ์ในการทำงานด้านอาสาสมัคร ประมาณ 6 เดือน

- ศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเต็มเวลาในสถานศึกษา และฝึกปฏิบัติงานจริงกับสถานประกอบการ

โครงการ New Deal นี้ได้เปรียบในส่วนที่ให้มีการวางแผนและดำเนินการในระดับท้องถิ่น โดยการผนึกกำลังระหว่างนายจ้างและองค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่น เงินที่ได้รับสนับสนุนจากโครงการนี้ช่วยให้นายจ้างพัฒนากิจการได้รวดเร็วขึ้นโดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดเล็ก ขณะเดียวกันวิทยาลัยก็ได้รับเงินสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาและฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการของนายจ้าง

นอกจากการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมแก่ผู้มีอายุ 18-24 ปี ดังกล่าวข้างต้น โครงการ New Deal ยังครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอีก 3 กลุ่มคือ

- ผู้มีอายุ 25 ปีขึ้นไป และว่างงานมา 2 ปี หรือมากกว่า
- ผู้พิการ
- บิดาหรือมารดาที่ต้องดูแลลูกในวัยเรียนโดยลำพังผู้เดียว

โครงการเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การให้โอกาสในการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อบุคคลเหล่านั้นมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของนายจ้างได้รับการจ้างงาน สามารถพัฒนางานที่ทำเพิ่มพูนรายได้ และมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้โดยให้สถานประกอบการมีบทบาทสำคัญ

3.4 สรุป

ความร่วมมือและประสานงานในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในประเทศสหราชอาณาจักรมีลักษณะพิเศษอย่างเห็นได้ชัด จากแนวนโยบาย มาตรการ และโครงการที่เสนอทั้ง 11 เรื่องดังกล่าวข้างต้น งานปกติที่ร่วมกันดำเนินการคือร่วมกันกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ สำหรับผู้อยู่ในระบบโรงเรียน และคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ สำหรับผู้ที่ทำงานอยู่แล้ว การแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเพื่อพัฒนางานของแต่ละฝ่าย โดยที่สถานศึกษาให้ข้อมูลโอกาสการศึกษาและฝึกอบรมในสถานศึกษา และทางเลือกต่างๆ ของสถานประกอบการที่จะเลือกใช้ บริการของสถานศึกษา สถานประกอบการก็พึงพาสถานศึกษาในการเป็นที่ปรึกษาด้านวิชาการในการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมในสถานประกอบการ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในสถานประกอบการ รวมทั้งการวิเคราะห์วิจัยที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญของสถาบันการศึกษา นอกจากนี้ยังมีองค์กรสำคัญ 3 องค์กร ที่ให้การส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือคือ องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ สหภาพการค้า และสภาสถานประกอบการและการฝึกอบรม สำหรับแนวนโยบาย มาตรการ และโครงการที่เสนอในบพนี้มีลักษณะแตกต่างกันตามวิธีการและกลุ่มเป้าหมาย แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ การสนับสนุนการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม โดยให้สถานประกอบการเป็นหลักและสถานศึกษาเป็นฝ่ายสนับสนุน โดยสรุปดังนี้

ตารางที่ 2 นโยบาย/มาตรการ/โครงการ การดำเนินงานสนับสนุน
การอาชีวศึกษาและฝึกอบรม

นโยบาย/มาตรการ/โครงการ	จุดมุ่งหมาย/การดำเนินงาน
1. การสร้างความเป็นหุ้นส่วน (Partnerships)	- เพื่อผนึกกำลังกันในท้องถิ่นระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล และให้การสนับสนุน สถานศึกษาในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการ สร้างความร่วมมือประสานงานสำหรับสถาน ประกอบการในการให้ความสำคัญการฝึก อบรมพนักงาน
2. การผนึกกำลัง (Compacts)	- เพื่อผนึกกำลังร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ สถานศึกษาและผู้เรียน โดยเน้นไปที่การดำเนิน งานให้เป็นไปตามข้อตกลงที่เน้นการเอื้อประโยชน์ ต่อกันในด้านการศึกษาและฝึกอบรม
3. บัญชีเงินฝากเพื่อการศึกษา (Individual Learning Accounts)	- เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานได้รับเงินสะสม สำหรับใช้จ่ายด้านการศึกษาและฝึกอบรม โดยมี นายจ้างและรัฐสมทบ ถือเป็นกรกระตุ้นสถาน ประกอบการ ให้ความสำคัญการศึกษาและ ฝึกอบรมของพนักงาน และร่วมวางแผนการ ศึกษาและฝึกอบรมของพนักงาน

นโยบาย/มาตรการ/โครงการ	จุดมุ่งหมาย/การดำเนินงาน
4. ผู้ลงทุนด้านคน (Investors in People)	- เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการให้ความสำคัญในการพัฒนากำลังคนโดยการยกย่องให้เกียรติ
5. การเรียนรู้ในที่ทำงาน (Workplace Learning Initiatives)	- เพื่อส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองในสถานประกอบการ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาในการจัดข้อมูล การศึกษาผ่านระบบคอมพิวเตอร์และความช่วยเหลือด้านวิชาการอื่น ๆ
6. มหาวิทยาลัยเพื่ออุตสาหกรรม (University for Industry)	- เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้บุคคลทั้งที่บ้านและที่ทำงาน โดยสถานศึกษา/มหาวิทยาลัยร่วมกับสถานประกอบการ สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูล ให้การศึกษาและฝึกอบรมโดยใช้เทคโนโลยี สื่อสารสมัยใหม่ แก่บุคคลในที่ทำงานเพื่อยกระดับคุณวุฒิและเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นโยบาย/มาตรการ/โครงการ	จุดมุ่งหมาย/การดำเนินงาน
<p>7.การฝึกอบรมเพื่องาน (Training For Work)</p> <p>8. การสนับสนุนผู้ต้องการทักษะอาชีพและช่างฝึกหัดรูปแบบใหม่ (Job Seekers and Modern Apprenticeship)</p> <p>9. ความตกลงรูปแบบใหม่ (New Deal)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อฝึกอบรมบุคคลให้มีทักษะความรู้และคุณวุฒิสำหรับผู้มีอายุ 25 ปีขึ้นไป ตามความต้องการของสถานประกอบการโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดโปรแกรม ฝึกอบรมในสถานศึกษา ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ และทดสอบคุณวุฒิจากผลการปฏิบัติงาน - เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรมพนักงานใหม่ของสถานประกอบการโดยจัดเงินอุดหนุนให้สถานประกอบการเป็นค่าใช้จ่าย โดยร่วมมือกับสถานศึกษาจัดโปรแกรมการศึกษาและฝึกอบรม โดยมีการฝึกอบรมบางส่วนในสถานศึกษาและฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ - เพื่อร่วมกันระหว่างสถานประกอบการ สถานศึกษาและองค์กรในท้องถิ่น เสนอทางเลือกให้ผู้ว่างงานที่เป็นเยาวชนอายุ 18-24 ปี ให้ตกลงตามข้อเสนอข้อใดข้อหนึ่งใน 4 ข้อ ซึ่งรวมถึงการทำงานเต็มเวลาและรับการศึกษาและฝึกอบรมบางเวลา หรือรับการศึกษาเต็มเวลาในสถานศึกษา โดยได้รับค่าใช้จ่ายสนับสนุนจากรัฐ

จุดมุ่งหมายในการส่งเสริม สนับสนุนการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม โดยให้สถานประกอบการเป็นหลัก สำหรับสถานศึกษาเป็นหน่วยงานสนับสนุน มีการสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมโดยการยกย่องให้เกียรติในฐานะ “ผู้ลงทุนด้านคน” และการจัดเงินสนับสนุนการฝึกอบรมกลุ่มและรูปแบบต่างๆ ผู้รับการฝึกอบรมได้รับการจูงใจในการจัดให้มี “บัญชีเงินฝากเพื่อการศึกษา” โดยมีลักษณะเหมือนการระดมทุนการศึกษาและฝึกอบรมจากผู้เรียน นายจ้าง และรัฐ เป็นเงินสนับสนุนระหว่างการศึกษาและฝึกอบรม รัฐให้ความสำคัญการศึกษาและฝึกอบรมไม่เพียงแต่เฉพาะผู้มีปัญหาในการหางานทำ แต่รวมถึงกลุ่มผู้ที่ทำงานอยู่แล้วแต่ขาดทักษะความรู้ที่จำเป็น สิ่งสำคัญที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาและฝึกอบรมทุกโครงการคือ คุณวุฒิวิชาชีพ โดยผู้เรียนจะได้รับการทดสอบในงานที่ทำอยู่เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่าการฝึกอบรมนั้นสัมพันธ์กับทักษะวิชาชีพที่ต้องใช้ในการทำงานโดยตรง เป็นที่น่าสังเกตว่ารัฐไม่มีหน่วยงานฝึกอบรมโดยตรง แต่ให้ความสำคัญความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยมีองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สหภาพการค้า องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ เป็นผู้ประสานการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ การสนับสนุนการศึกษาและฝึกอบรมแก่เยาวชนผู้ว่างงานให้ได้รับการฝึกฝนทั้งในสถานประกอบการและสถานศึกษาตามโครงการ Skill Seekers และ Modern Apprenticeship ซึ่งให้เห็นบทบาทสำคัญของสถานประกอบการในการพัฒนากำลังคนโดยความร่วมมือของสถานศึกษา โดยภาพรวมความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมของประเทศสหราชอาณาจักร มีเป้าหมายหลักใน

การขยายการศึกษาและฝึกอบรมให้กว้างขวาง มีทางเลือกหลายทาง
เพื่อพัฒนาคนให้ได้มาตรฐานตามลักษณะงานที่กำหนด อันถือเป็น
ประโยชน์โดยตรงของสถานประกอบการ

4. การควบคุม ดูแล คุณภาพ มาตรฐานการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมของประเทศสหราชอาณาจักร มีเป้าหมายหลักในการให้เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ (อายุ 16 ปีขึ้นไป) ได้เสริมสร้างทักษะวิชาชีพที่เคยศึกษาในโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐจึงให้ความสำคัญการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมสำหรับกลุ่มผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไปอย่างมาก โดยได้กำหนดกรอบนโยบายในการดำเนินงานจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาและกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ การกำหนดคุณวุฒิ และการหาวิธีที่จะเข้าถึงผู้เรียน นายจ้าง และสถาบันการศึกษา/ฝึกอบรม วิธีการดำเนินการของประเทศสหราชอาณาจักรเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามผลอย่างจริงจัง ซึ่งเมื่อมีการพบว่าการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมส่วนใดมีปัญหา ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ไม่เป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายก็จะดำเนินการเปลี่ยนแปลง

จุดมุ่งหมายสำคัญของรัฐที่เกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมก็คือ การกำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานอาชีพเพื่อให้กำลังแรงงานของประเทศ และอุตสาหกรรมสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายจ้างโดยทั่วไปต้องการบุคลากรที่มีทักษะความรู้และสามารถทำงานสร้างผลผลิตได้ มีความสามารถในการปรับตัวตามการ

เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ถือเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจในทุกประเทศ ทักษะจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งสถานประกอบการในปัจจุบันให้ความสำคัญกับบุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถสำหรับการปฏิบัติงานที่จะสร้างผลผลิตที่สามารถแข่งขันได้ และการที่จะได้บุคลากรที่มีทักษะความรู้ความสามารถนั้น ต้องได้รับการฝึกอบรมให้ได้รับมาตรฐานอาชีพตามที่อุตสาหกรรมกำหนด ดังนั้นการควบคุมดูแลคุณภาพมาตรฐานประกอบด้วย มาตรฐานอาชีพ (Occupational Standards) คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลมาตรฐานและคุณภาพการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ

4.1 มาตรฐานอาชีพ (Occupational Standards)

มาตรฐานอาชีพ เป็นรากฐานของการกำหนดคุณวุฒิด้านวิชาชีพ กล่าวคือ เป็นการกำหนดสิ่งซึ่งบุคคลต้องทำเพื่อแสดงให้เห็นว่าเขามีสมรรถนะหรือมีทักษะในการทำงานนั้นๆ มาตรฐานอาชีพของประเทศสหราชอาณาจักรได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการดังนี้

- 4.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายหลักของงานหรืออาชีพนั้นๆ
- 4.1.2 รวบรวมข้อมูลความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับงานหรืออาชีพนั้น โดยการสัมภาษณ์ การสัมมนา การประชุม การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
- 4.1.3 กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานสำหรับเป็นเกณฑ์

พิจารณาการปฏิบัติงานของบุคคล

กระบวนการหรือวิธีการข้างต้นดังกล่าวมีข้อมูล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสามารถปรับเปลี่ยน “มาตรฐานการปฏิบัติงาน” ได้ ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ามีความพยายามในการปรับมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในโลกของงานจริงอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างของการปรับมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้างเมื่อไม่นานมานี้ก็คือ การเพิ่มข้อกำหนดด้านความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานเฉพาะเรื่อง ในมาตรฐานอาชีพด้านการจัดการ เป็นต้น
หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ประสานกับสถานประกอบการในการกำหนดกลุ่มอาชีพและมาตรฐานอาชีพคือ องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ

4.2 คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (NVQ-National Vocational Qualification)

คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ มีรากฐานมาจากการกำหนดกลุ่มมาตรฐานการปฏิบัติงานของอาชีพเฉพาะทาง ด้วยเหตุที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานดังกล่าว NVQ จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่ทำงานอยู่แล้วได้รับการประเมินทักษะความสามารถ หากไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ก็จะได้รับ การฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อให้ผ่านการประเมินตามระดับที่กำหนด ถือเป็น การส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตของบุคคลที่ทำงานอยู่แล้วเช่นกัน NVQ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับครอบคลุมลักษณะหรือขอบเขตสมรรถนะตามที่กำหนด (ใน Scotland เรียกว่า SVQ -Scottish

Vocational Qualification ซึ่งมีลักษณะเท่าเทียมกับ NVQ) ในแต่ละระดับมีลักษณะสำคัญ

แผนภาพที่ 1 คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ

ระดับ	ความหมาย
ระดับที่ 1	สมรรถนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมปฏิบัติงานที่เป็นงานประจำและสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
ระดับที่ 2	สมรรถนะในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างสำคัญและมีหลายลักษณะ กิจกรรมบางส่วนมีความซับซ้อนและมีใช้งานประจำเป็นลักษณะงานเฉพาะตัวหรือมีความอิสระ ความร่วมมือประสานกับผู้อื่นโดยเฉพาะในรูปแบบการทำงานเป็นทีมหรือคณะทำงานเป็นสิ่งจำเป็น
ระดับที่ 3	สมรรถนะในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างกว้างขวางและในหลายลักษณะ ส่วนใหญ่มีความซับซ้อนและมีใช้งานประจำเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบเอง มีความเป็นอิสระ และมีการกำกับดูแลหรือให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

ระดับ	ความหมาย
ระดับที่ 4	<p>สมรรถนะในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการปฏิบัติงานกว้างขวางซับซ้อน เป็นลักษณะงานของช่างเทคนิคหรือนักวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติงานในหลายลักษณะ และเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบเฉพาะตัว มีความเป็นอิสระ ต้องรับผิดชอบงานของผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรด้วย</p>
ระดับที่ 5	<p>สมรรถนะในการปฏิบัติงานซึ่งเป็นการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในขอบข่ายที่กว้างขวางและบางครั้งเป็นบริบทที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ มีความเป็นอิสระสูงและบ่อยครั้งก็มีความรับผิดชอบสูงในงานของผู้ได้บังคับบัญชา และการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ ลักษณะที่สำคัญคือมีภาระรับผิดชอบในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ออกแบบ วางแผน บริหารและประเมินผล</p>

โดยสรุปจะเห็นว่า NVQ / SVQ ระดับที่ 1 เป็นเรื่องของงานประจำที่ไม่ต้องมีทักษะมาก ขณะที่ระดับที่ 2 มีชิ้นงานประจำแต่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น และเน้นทักษะในการทำงานเป็นทีมหรือคณะทำงาน ระดับที่ 3 เป็นงานที่ต้องควบคุมดูแลผู้อื่นด้วย แต่มีความเป็นอิสระและเป็นลักษณะเฉพาะตัว ระดับที่ 4 เป็นลักษณะงานของช่างเทคนิคหรือกลุ่มวิชาชีพที่มีขอบข่ายงานกว้างขึ้น ซับซ้อนขึ้น โดยต้องรับผิดชอบงานของผู้อื่นและจัดสรรทรัพยากรด้วย สำหรับระดับที่ 5 เป็นลักษณะงานที่รับผิดชอบสูง รวมทั้งลักษณะสำคัญที่ประกอบด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ออกแบบ วางแผน บริหาร และประเมินผลด้วย

บุคคลที่ต้องการ NVQ หรือ SVQ สามารถรับการประเมินในที่ทำงาน สถานศึกษา หรือจากโปรแกรมการฝึกอบรมของหน่วยฝึกของภาคเอกชน รัฐ และหน่วยงานอาสาสมัคร สิ่งที่ทำให้ NVQ หรือ SVQ ต่างจากคุณวุฒิอื่นก็คือบุคคลจะได้รับทั้งคุณวุฒิและสมรรถนะทางอาชีพที่เพิ่มขึ้น สถานศึกษาที่รับผิดชอบฝึกอบรมเพิ่มเติมให้บุคคลที่สมัครเพื่อขอรับการประเมิน NVQ หรือ SVQ มีขั้นตอนดังนี้คือ

- ศึกษาว่าบุคคลนั้นทำอะไรได้แล้วบ้าง
- ทำความตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานและระดับ NVQ / SVQ ที่

บุคคลต้องการ

- วิเคราะห์สิ่งที่บุคคลนั้นจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอะไรบ้าง
- คัดเลือกและทำความตกลงเกี่ยวกับกิจกรรมการฝึกอบรม

เพื่อให้บุคคลนั้นได้รับสิ่งที่ต้องการ

ระหว่างการฝึกอบรมบุคคลจะเปรียบเทียบทักษะการปฏิบัติกับ

มาตรฐานที่เขาเรียนรู้ และกำหนดระยะเวลา ขอบเขต ทักษะที่ต้องการ จนกระทั่งมีการประเมินสมรรถนะในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมหรือทั้งหมด เป็นลักษณะการเรียนรู้และฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นตามความต้องการและ ศักยภาพของผู้เรียน

จากข้อมูลเมื่อปลายปี 2540 พบว่า มีบุคคลถึง 2.5 ล้านคนในประเทศสหราชอาณาจักรให้ความสำคัญ NVQ / SVQ กล่าวคือ ในจำนวน 2.5 ล้านคนส่วนหนึ่งได้รับ NVQ หรือ SVQ แล้ว และอีกส่วนหนึ่งอยู่ระหว่างการฝึกอบรมเพื่อรับการประเมิน บุคคลส่วนใหญ่ที่ฝึกอบรมเพื่อรับการประเมิน NVQ หรือ SVQ มีส่วนอย่างสำคัญที่ช่วยแก้ปัญหาการย้ายงานโอนไปทำงานที่อื่น เพิ่มผลผลิต ช่วยในการคัดเลือกพนักงาน และสร้างแรงจูงใจในการพัฒนา

4.3 คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ (GNVQ-General National Vocational Qualifications)

คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ พัฒนาขึ้นเพื่อให้เยาวชนในระบบโรงเรียนได้รับการเตรียมพื้นฐานความรู้ด้านวิชาชีพเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคือ ซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามของ รัฐในการผลักดันให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ หรืออายุ 16 ปีขึ้นไป เข้าเรียนในสายวิชาชีพเพิ่มขึ้น โดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลที่ค่อนข้างยืดหยุ่น โดยเน้นวิชาชีพที่ค่อนข้างกว้างขวางมากกว่าจะเป็นวิชาชีพเฉพาะ เช่น ธุรกิจ พลานามัย สังคมสงเคราะห์ สันทนาการ และการท่องเที่ยว และด้านช่าง

คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

ระดับ 1 ระดับพื้นฐาน (Foundation)

ระดับ 2 ระดับกลาง (Intermediate)

ระดับ 3 ระดับสูง (Advanced)

ระดับพื้นฐานและระดับกลางจะใช้เวลาเรียนประมาณ 1 ปี ส่วนระดับสูงใช้เวลาเรียนประมาณ 2 ปี ทุกระดับกำหนดให้มี “ทักษะแกน” เป็นการบังคับทุกวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย การสื่อสาร (Communication) คณิตศาสตร์ (Application of Number) และเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล (Information Technology)

สำหรับ Scotland ได้กำหนดให้มีทั้ง SVQ ซึ่งเทียบได้กับ NVQ และ GSVQ – General Scottish Vocational Qualification มีลักษณะเช่นเดียวกับ GNVQ

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบคุณวุฒิวิชาชีพ

ลักษณะงาน	คุณวุฒิวิชาชีพ	
	NVQ/SVQ	GNVQ/GSVQ
นักวิชาชีพนักวิชาการ	ระดับ 5	-
ช่างเทคนิคชั้นสูง	ระดับ 4	-
ช่างเทคนิค	ระดับ 3	ระดับสูง
ช่างฝีมือ	ระดับ 2	ระดับกลาง
เตรียมวิชาชีพ	ระดับ 1	ระดับพื้นฐาน

4.4 การรับรองคุณวุฒิและการออกวุฒิบัตร

สถาบันการศึกษาสามารถออกประกาศนียบัตรการศึกษาและฝึกอบรมที่ดำเนินการโดยสถานศึกษา โปรแกรมหรือหลักสูตรหลายสาขาวิชาที่จะนำไปสู่การรับรองมาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งต้องผ่านการประเมินและให้วุฒิบัตรจากองค์กรอิสระ องค์กรเหล่านี้จะไม่จัดการศึกษาและฝึกอบรม แต่จะมีข้อเสนอแนะรายละเอียดและดำเนินงานจัดการทดสอบโดยคณะกรรมการวิชาเฉพาะ ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบด้วยอาจารย์ด้านวิชาชีพ ผู้แทนภาครัฐและสถานประกอบการ นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีการทดสอบมาตรฐานทักษะฝีมือที่พัฒนาขึ้นเป็นการเฉพาะตามความต้องการของสถานประกอบการ องค์กรที่ดำเนินการทดสอบคุณวุฒิประกอบด้วย สมาคมอาชีพ (City & Guilds) มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา (Edexcel Foundation) คณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน (London Chamber of Commerce and Industry Examinations Board) และสมาคมศิลปศาสตร์ (Royal Society of Arts)

4.4.1 สมาคมอาชีพ (City & Guilds)

สมาคมอาชีพจัดให้มีการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพในหลายสาขาวิชา เช่น เทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล การก่อสร้าง การทำผม การบริการอาหารด้านสุขภาพ พลาสมา และ การให้บริการสังคม ระดับของวุฒิบัตรที่ให้การรับรองค่อนข้างกว้างขวางสำหรับผู้มีอายุตั้งแต่ 14 ปี จนถึงระดับผู้จัดการอาวุโส ปัจจุบันวิทยาลัยต่อเนื่อง หรือสถาบันการ

จัดการศึกษาอื่น ได้จัดให้มีการฝึกอบรมสำหรับผู้ต้องการวุฒิปัตร์ของ
สมาคมวิชาชีพ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

- ระดับวุฒิปัตร์ (Certificate) เทียบเท่า NVQ ระดับ
2 หรือ GNVQ ระดับกลาง

- ระดับประกาศนียบัตร์ (Diploma) เทียบเท่า NVQ
ระดับ 3 หรือ GNVQ ระดับสูง

- ระดับประกาศนียบัตร์ชั้นสูง (Advanced Diploma)
เทียบเท่า NVQ ระดับ 4

ทุกระดับจะใช้เวลาประมาณ 1 ปี การเข้าสู่ระดับใดขึ้นอยู่กับ
กับคุณวุฒิเดิมของผู้เรียน

4.4.2 มุลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา (Edexcel Foundation)

องค์กรนี้เดิมคือสภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา (BTEC-
Business and Technical Education Council) รับผิดชอบในการ
ให้การรับรองหลักสูตรที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่ต้องการงาน
ทำในระดับเทคนิค ในประเภทวิชาบริหารธุรกิจและช่างอุตสาหกรรม

สถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบด้านการอาชีวศึกษาและ
ฝึกอบรมได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรของ BTEC ด้วย โดยแบ่งเป็น 3
ระดับ คือ

- ระดับประกาศนียบัตร์ชั้นต้น (First Diploma) ใช้
เวลา 1 ปี

- ระดับประกาศนียบัตรแห่งชาติ (National Diploma/ Certification) เทียบเท่ากับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ A – Level ผู้เรียนต้องผ่าน GCSE หรือคุณวุฒิเทียบเท่า ถ้าเป็น Certificate จะใช้เวลา 1 ปี และ Diploma ใช้เวลา 2 ปี

- ระดับประกาศนียบัตรแห่งชาติชั้นสูง (Higher National Diploma/Certificate) โดยผู้เรียนอาจใช้เวลา 1 ปี เพื่อรับ Certificate และ 2 ปี สำหรับ Diploma ซึ่งผู้เข้ารับการเรียนระดับนี้ ต้องได้รับประกาศนียบัตรแห่งชาติ หรือคุณวุฒิเทียบเท่า

4.4.3 คณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน

(London Chamber of Commerce and Industry Examinations Board)

องค์กรนี้จัดให้มีการรับรองและทดสอบคุณวุฒิด้านธุรกิจที่กว้างขวางในระดับนานาชาติถึง 86 ประเทศในด้านการเงิน เทคโนโลยีสื่อสาร เลขานุการ ภาษา และด้านการตลาด เป็นหน่วยงานหลักที่พัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ ในประเทศสหราชอาณาจักร

4.4.4 สมาคมศิลปศาสตร์ (Royal Society of Arts)

องค์กรนี้เป็นองค์กรที่จัดให้มีคุณวุฒิวิชาชีพด้านศิลปศาสตร์ที่กว้างขวาง เช่น การจัดการ ธุรกิจ สารสนเทศ ภาษา การขาย การเงิน การใช้คอมพิวเตอร์ และทักษะในสำนักงาน

คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ จะได้รับการรับรองและออกวุฒิบัตรจากคณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา สมาคมอาชีพ สมาคมศิลปศาสตร์ และอีกประมาณ 60 องค์กร สำหรับคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ (GNVQs) ซึ่งสอนในระบบโรงเรียนจะได้รับการรับรองและออกวุฒิบัตรจาก มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา สมาคมอาชีพ และสมาคมศิลปศาสตร์ เท่านั้น

องค์กรอิสระเหล่านี้จะได้รับการรับรองจากสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ (QCA–Qualification and Curriculum Authority) หรือสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิแห่งสกอตแลนด์ (SVQs–Scottish Qualification Authority) ซึ่งร่วมมือกันกำหนด NVQs หรือ SVQs โดยมอบให้องค์กรอิสระเหล่านี้ทำหน้าที่ออกคุณวุฒิแก่บุคคล ตรวจสอบการประเมินผลในศูนย์ที่ได้รับมอบหมายว่าดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีความเพียงพอและถึงระดับมาตรฐานแห่งชาติหรือไม่ และให้การรับรองคุณวุฒิเฉพาะทาง

4.5 องค์กรสำคัญในการควบคุมคุณภาพมาตรฐาน

การควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมในประเทศสหราชอาณาจักร นอกจากการกำหนดคุณวุฒิทั้งสำหรับผู้เรียนในสถานศึกษาและผู้ทำงานในสถานประกอบการ โดยให้มีหน่วยงานอิสระทำหน้าที่รับรองคุณวุฒิ ออกวุฒิบัตร ตรวจสอบและให้การรับรองว่าศูนย์ฝึกที่ได้รับมอบหมายว่ามีการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด

หรือไม่แล้ว องค์กรสำคัญอีก 2 องค์กร ที่รับผิดชอบในการควบคุม
คุณภาพมาตรฐานด้วยก็คือ สำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ (Qualifications and
Curriculum Authority) และสภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง (The Further
Education Funding Council)

4.5.1 สำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ (QCA-Qualifications and Curriculum Authority)

สำนักหลักสูตรและคุณวุฒินี้ได้รับจัดตั้งในปี พ.ศ. 2540
โดยการรวมงานของสภาคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ (NCVQ-National Council
for Vocational Qualifications) และสำนักหลักสูตรและการวัดผลของ
โรงเรียน (SCAA-School Curriculum and Assessment Authority)
เข้ามาไว้ด้วยกัน รวมทั้งดำเนินการอื่นๆ ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่

สำนักนี้รับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพและการ
ต่อเนื่องเชื่อมโยงของการศึกษาและฝึกอบรมในประเทศสหราชอาณาจักร
โดยทำงานร่วมกับองค์กรที่มีลักษณะเดียวกันในเวลส์และไอร์แลนด์เหนือ
(สำหรับในสกอตแลนด์มีลักษณะต่างกัน) โดยทำหน้าที่รับผิดชอบ
หลักสูตรแห่งชาติและการทดสอบระดับชาติ (เมื่ออายุ 7 ปี 11 ปี และ 14
ปี) การสอบ (ประโยคมัธยมศึกษา) สำหรับนักเรียนทุกคนที่อยู่ในการ
ศึกษาภาคบังคับในโรงเรียนของรัฐ รวมทั้งการประเมินการวัดผล และการ
จัดทำข้อมูลสนับสนุนโรงเรียนในการสอนและการวัดผล

งานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม
อาชีพคือ การรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ และคุณวุฒิ

วิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ รวมทั้งคุณวุฒिवิชาชีพอื่นๆ ที่สูงกว่า โดยจะทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการพิจารณาคุณวุฒิว่า ควรจะได้รับการยอมรับจากรัฐในการจัดสรรงบประมาณ เพียงใด และทำหน้าที่ให้คำแนะนำและการสนับสนุนองค์กรที่เกี่ยวข้องให้จัดให้มีคุณวุฒินั้นๆ โดยเน้นการดำรงรักษามาตรฐานอย่างสูง นอกจากนี้ยังต้องทำหน้าที่ในการจัดพิมพ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคุณวุฒิตามข้อตกลงกับกระทรวงศึกษา และการจ้างงาน องค์กรนี้ได้รับอำนาจในการกำหนดค่าธรรมเนียมตามข้อเสนอขององค์กรอิสระในการให้การรับรองและออกวุฒิบัตร

การสร้างกรอบการดำเนินงานด้านคุณวุฒิคือความรับผิดชอบสำคัญขององค์กรนี้ กล่าวคือองค์กรนี้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบคุณวุฒิทั้งหมดที่ใช้เงินงบประมาณของรัฐในการศึกษาและฝึกอบรม อันจะทำให้มีโอกาสในการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของคุณวุฒิต่างๆ โดยสามารถ

- จัดความซ้ำซ้อนของคุณวุฒิ
- เพิ่มความถูกต้อง (โดยเฉพาะความกลมกลืนและความไม่ขัดแย้ง) ของรายละเอียดคุณวุฒิและประมวลรายวิชา
- สนับสนุนให้เกิดความชัดเจนในความก้าวหน้าโดยใช้กรอบการดำเนินงานด้านคุณวุฒิเป็นตัวกำหนด

การทำงานของสำนักหลักสูตรและคุณวุฒินี้จะประสานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ การศึกษาต่อเนื่องและการอุดมศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานประสานสัมพันธ์และเกิดประโยชน์สูงสุด

หลังจากเดือนเมษายน พ.ศ. 2541 องค์กรนี้รับผิดชอบโปรแกรมทั้งหมดที่ประสานงานโดยกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน เพื่อกำกับดูแลมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับคุณวุฒิวิชาชีพ โดยจะทำหน้าที่ทบทวนและพัฒนามาตรฐานเหล่านั้นให้ทันสมัยตามความจำเป็น โดยมุ่งเน้นการหาวิธีการที่จะสนับสนุนสถานประกอบการให้เกิดประสิทธิภาพและเพิ่มผลกำไร นายจ้างจะมีส่วนสำคัญในการร่วมกำหนดมาตรฐานเหล่านี้

4.5.2 สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง (FEFC – The Further Education Funding Council)

สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง มีหน้าที่ตามกฎหมายในการประเมินและรายงานคุณภาพของการศึกษาและฝึกอบรมของวิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งรับผิดชอบการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ทั้งนี้โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพที่เป็นอิสระทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านคุณภาพ การดำเนินงานลักษณะนี้คล้ายคลึงกันทั้งในอิงค์แลนด์ เวลส์ สกอตแลนด์ และไอร์แลนด์เหนือ

เพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพของ FEFC เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามข้อกำหนดแห่งกฎหมาย จะมีการจัดจ้างคณะผู้ตรวจนำโดยหัวหน้าคณะผู้ตรวจ เพื่อดำเนินการตรวจสอบโปรแกรมของวิทยาลัย

คณะผู้ตรวจขององค์กรนี้ประกอบด้วย ผู้ตรวจที่ทำงานเต็มเวลา 75 คน อีก 25 คน เลือกมาจากผู้ตรวจที่จัดทะเบียนเป็นผู้ตรวจไม่เต็มเวลาซึ่งมีประมาณ 400 คน ผู้ตรวจที่ทำหน้าที่บางเวลาได้รับ

การฝึกอบรมจาก FEFC โดยผู้ตรวจเหล่านี้ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาวุโสในวิทยาลัยและมีประสบการณ์กว้างขวางในด้านการศึกษาและฝึกอบรม

(1) ขอบข่ายงานของผู้ตรวจ

โปรแกรมของคณะผู้ตรวจจะมีการตกลงเป็นรายปี โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพ และมีการจัดให้สอดคล้องกับขอบข่ายงานของผู้ตรวจ ซึ่งประกอบด้วย

- การประเมินมาตรฐานและแนวโน้มในภาพรวมของการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ คณะทำงานในด้านการปฏิบัติงานในภาพรวม

- การเตรียมและจัดพิมพ์รายงานของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง

- การชี้ให้เห็นแนวปฏิบัติที่ดี เผยแพร่ให้รู้กันอย่างกว้างขวาง พร้อมการพัฒนาการศึกษาต่อเนื่องที่จำเป็น เพื่อสร้างความสนใจในจุดอ่อนของการศึกษาต่อเนื่องที่ต้องมีการพิจารณา

- ให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือแก่ผู้มีส่วนรับผิดชอบหรือสถาบันการศึกษา โดยติดต่อปรึกษาหารือ การฝึกอบรม และการใช้ออกสารสิ่งพิมพ์

- การเสนอแนวทางเพื่อให้ตามทันการพัฒนาของนานาชาติในเรื่องการศึกษาและฝึกอบรมหลังการศึกษาภาคบังคับ

(2) กรอบการตรวจ

การตรวจวิทยาลัยต่อเนื่องซึ่งรับผิดชอบในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม เริ่มในปี 2536 และดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุก 4

ปี การตรวจวิทยาลัยดำเนินการตามกรอบการปฏิบัติงานสำหรับการตรวจซึ่งจัดทำโดยสภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง ภายหลังจากการปรึกษาหารือกับภาคการศึกษา กรอบการปฏิบัติงานนี้ให้แนวทางแก่วิทยาลัยในหลักการของการตรวจ วิธีการตรวจ เกณฑ์มาตรฐานของผู้ตรวจที่จะใช้ในการพิจารณาข้อกำหนดต่างๆ รวมทั้งรูปแบบของรายงานการตรวจ กรอบการปฏิบัติงานจะมีการแนะนำวิธีการที่ดีที่เกี่ยวข้องกัน แต่ส่วนที่เป็นผลจากการประเมินของผู้ตรวจ มีการให้ความสนใจเป็นการเฉพาะจากคณะกรรมการเพื่อประกันว่ากรอบการปฏิบัติการตรวจนี้เป็นไปอย่างกลมกลืน มีผลในทางปฏิบัติโดยที่ต้องใช้กับวิทยาลัยที่มีลักษณะแตกต่างกัน

(3) องค์ประกอบในการประเมิน

จุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการตรวจวิทยาลัยก็เพื่อประเมินคุณภาพและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่จัดให้นักศึกษา โดยปกติเมื่อมีการตรวจ ผู้ตรวจจะพิจารณาการจัดการในการรับนักศึกษาและการชักจูงผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน ผลงานของนักศึกษา บทเรียน ข้อสอบ และงานวัดผลอื่นๆ โดยพบปะครู-อาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้แทนท้องถิ่น อุตสาหกรรม และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมตรวจสอบเอกสารการบริหารวิทยาลัย การจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การประกันคุณภาพและการประเมินภายใน

การตรวจวิทยาลัยแต่ละแห่งรวมถึงการประเมินประสิทธิภาพ การจัดหลักสูตร คุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และความสำเร็จของผู้เรียน เวลาส่วนใหญ่จะอยู่ที่การสังเกตการสอนและ

ประเมินงานของนักศึกษา รวมทั้งข้อกำหนดที่มีผลต่อการดำเนินงานในภาพรวมของวิทยาลัย

(4) การให้คะแนน

หลังจากที่มีการพิจารณาข้อมูลเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้ว ผู้ตรวจจะระบุจุดเด่นและจุดอ่อนของการดำเนินงาน และเสนอข้อพิจารณาในการตัดสินใจในรูประดับคะแนน 5 เกรดคือ

เกรด 1 : การดำเนินงานมีจุดเด่นมากและจุดอ่อนค่อนข้างน้อย

เกรด 2 : การดำเนินงานที่มีจุดเด่นมากกว่าจุดอ่อน

เกรด 3 : การดำเนินงานที่มีจุดเด่นเท่ากับจุดอ่อน

เกรด 4 : การดำเนินงานที่มีจุดอ่อนมากกว่าจุดเด่น

เกรด 5 : การดำเนินงานที่มีจุดอ่อนค่อนข้างมาก

เกรดเหล่านี้จะได้รับการระบุในแต่ละหลักสูตรที่จัด โดยผลการตรวจจะมีการแจ้งให้วิทยาลัยทราบ จัดพิมพ์รายงานเกี่ยวกับวิทยาลัย และได้รับการเผยแพร่ หลังจากการตรวจ วิทยาลัยจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อนที่ค้นพบ ผู้ตรวจจะกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวด้วยการตรวจเยี่ยมเป็นครั้งคราว ขณะเดียวกันวิทยาลัยก็จะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการขยายจำนวนนักศึกษาในสาขาวิชาที่ต้องปรับปรุง และเมื่อมีการปรับปรุงจุดอ่อนแล้ว ต้องเสนอให้มีการตรวจใหม่เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

(5) ความสำเร็จของการตรวจ

การตรวจวิทยาลัยแต่ละแห่งใช้เวลาประมาณ 7 วัน มีการยอมรับว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้วิทยาลัยมุ่งปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีความกดดันที่ต้องขยายการรับนักศึกษาเพิ่มเป็นจำนวนมาก แต่ก็ประสบความสำเร็จด้านคุณภาพอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะคุณภาพในการสอน วิทยาลัยให้ความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น ปรับปรุงอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อสนับสนุนการเรียน

นอกจากนี้ที่สำคัญก็คือทุกปีผู้ตรวจจะจัดพิมพ์รายงานเผยแพร่ สิ่งที่ค้นพบควบคู่ไปกับข้อเสนอแนะที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี สามารถทำเป็นตัวอย่างในการดำเนินการได้ถือเป็นความสำเร็จของการใช้การตรวจเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดคุณภาพในการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรม

ในปลายปี 2540 การตรวจดำเนินการตามกรอบการตรวจที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ โดยเน้นให้วิทยาลัยประเมินตนเอง (Self - Assessment) ในการจัดการและดำเนินการต่างๆ และตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยนำผลการประเมินตนเองให้ผู้ตรวจเมื่อมีการดำเนินการตรวจที่วิทยาลัย ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบการตรวจโดยให้ความสำคัญอิสระแก่วิทยาลัยในการพิจารณาการดำเนินงานภายในในการประกันคุณภาพ และเป็นการสร้างทักษะในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา สถานการณ์การเงินการศึกษา ต่อเนื่องมีแผนที่จะให้การรับรองวิทยาลัยที่แสดงให้เห็นการดำเนินการที่ดี ด้านการเงินและคุณภาพในการจัดการใน 4 ปีข้างหน้า

4.6 การจัดกลุ่มอาชีพ (Occupation Profile)

การจัดกลุ่มอาชีพในประเทศไทยสาขาอาณัติกร นอกจากจะเป็นการแบ่งตามระดับคุณวุฒิที่ได้รับแล้ว ลักษณะงานอาชีพของบุคคลจะมีส่วนแตกต่างกันตามประเภทของงานในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ โดยมีการแบ่งกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะค่อนข้างเป็นสากลเป็น 9 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ผู้จัดการและผู้บริหาร (Managers and Administrators)

กลุ่มที่ 2 นักวิชาการหรือนักวิชาชีพ (Professional Occupations)

กลุ่มที่ 3 ผู้ช่วยนักวิชาชีพและช่างเทคนิค (Associate Professional & Technical Occupations)

กลุ่มที่ 4 เสมียนและเลขานุการ (Clerical & Secretarial)

กลุ่มที่ 5 ช่างฝีมือหรือผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่เกี่ยวข้อง (Craft and Related)

กลุ่มที่ 6 ผู้ปฏิบัติด้านบริการบุคคลและการอารักขา (Personal & Protective Service)

กลุ่มที่ 7 ผู้ปฏิบัติงานด้านการขาย (Sales Occupations)

กลุ่มที่ 8 ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานและเครื่องจักร (Plant & Machines Operatives)

กลุ่มที่ 9 ผู้ปฏิบัติงานด้านอื่น (Other Occupations)

กลุ่มอาชีพที่มีการขยายตัวค่อนข้างมากคือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ กลุ่มผู้จัดการ กลุ่มนักวิชาชีพ และกลุ่มผู้ช่วยนักวิชาชีพหรือช่างเทคนิค

กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ประกอบด้วย งานบริการด้านความปลอดภัยและอารักขา การจัดอาหาร การท่องเที่ยว พยาบาล การดูแลเด็ก ช่างทำผมและช่างเสริมสวย พนักงานภายใน และการบริการด้านอื่นๆ

กลุ่มผู้จัดการ ประกอบด้วย ผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการในกระบวนการผลิต ผู้จัดการเฉพาะทาง ผู้จัดการด้านการเงินและสำนักงาน ผู้จัดการด้านการขนส่ง ผู้จัดการด้านการบริการอารักขา ผู้จัดการฟาร์ม และผู้จัดการด้านงานบริการ

กลุ่มนักวิชาชีพประกอบด้วย นักวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิศวกรและนักเทคโนโลยี แพทย์ อาจารย์ นักกฎหมาย นักธุรกิจและการเงิน สถาปนิก บรรณารักษ์และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และนักวิชาชีพอื่น

กลุ่มผู้ช่วยนักวิชาชีพและช่างเทคนิคประกอบด้วย ช่างเทคนิค วิทยาศาสตร์ ช่างปรับอากาศ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์คอมพิวเตอร์ พยาบาล เจ้าหน้าที่เรือและเครื่องบิน ผู้ช่วยนักกฎหมาย ผู้ช่วยนักธุรกิจและการเงิน ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ช่วยด้านกีฬา ผู้สอนหนังสือ ศิลปิน และผู้ช่วยนักวิชาชีพอื่น

กลุ่มอาชีพเหล่านี้จะปฏิบัติงานใน 7 ประเภทอุตสาหกรรม

- 1) อุตสาหกรรมพื้นฐานและสาธารณูปโภค
- 2) อุตสาหกรรมการผลิต
- 3) อุตสาหกรรมก่อสร้าง
- 4) การขาย โรงแรม และอุตสาหกรรมอาหาร
- 5) การขนส่งและการสื่อสาร

6) การบริหารธุรกิจและการเงิน

7) งานราชการ

ในแต่ละกลุ่มอาชีพจะแบ่งลักษณะงานตามคุณวุฒิวิชาชีพที่ได้รับ และระดับการศึกษาที่สำเร็จโดยรับการประเมินเป็นความสามารถจาก องค์การอิสระด้านอาชีพและสมาคมอาชีพ (ดังรายละเอียดในบทที่ 2)

4.7 สรุป

ระบบการควบคุมดูแลคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาและฝึก อบรมของประเทศสหราชอาณาจักร เริ่มจากกลไกการดำเนินงานที่มีการ กำหนดมาตรฐานอาชีพ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาและกำหนดคุณวุฒิ วิชาชีพแห่งชาติ สำหรับผู้ที่ทำงานอยู่แล้วหรือกำลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน และขณะเดียวกันก็มีการพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ ให้ผู้อยู่ใน ระบบโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพสอดคล้องกับทักษะ ในตลาดแรงงาน และจัดให้มีระดับที่เทียบเคียงกันได้ โดยให้ความสำคัญ บุคคลที่ทำงานอยู่แล้วและผู้มาทำงานได้เพิ่มพูนคุณวุฒิโดยใช้ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานสำหรับเป็นพื้นฐานในการทดสอบความ สามารถ และฝึกอบรมเพิ่มเติม คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาตินี้ส่วนหนึ่ง สามารถรับการฝึกอบรมจากสถานศึกษาหรือหน่วยฝึกอบรมอื่นๆ เพื่อให้ มีคุณสมบัติพร้อมที่จะประเมินเพื่อรับคุณวุฒิตามที่ต้องการ

องค์การอิสระด้านอาชีพจะทำหน้าที่เป็นองค์กรที่ให้การรับรองหรือ ออกวุฒิบัตรแก่ผู้ผ่านการประเมินมาตรฐานอาชีพระดับต่างๆ องค์กร เหล่านี้ประกอบด้วย สมาคมอาชีพ มูลนิธิเพื่อความเป็นเลิศในการศึกษา

คณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน และ สมาคมศิลปศาสตร์

องค์กรของรัฐสำคัญ 2 องค์กร ที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมดูแลคุณภาพ มาตรฐาน การอาชีวศึกษาและฝึกอบรม คือ

(1) สำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ ซึ่งเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2540 มีหน้าที่สำคัญในการดูแลคุณวุฒิวิชาชีพทั้ง NVQs และ GNVQs ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบคุณวุฒิที่ขอรับเงินสนับสนุนจากรัฐ ภายใต้กรอบการดำเนินงาน องค์กรนี้สามารถปรับปรุงคุณวุฒิต่างๆ ทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพโดยเน้นการจัดความซ้ำซ้อน เพิ่มความสอดคล้องกับ ต้องการของรายละเอียดคุณวุฒิและประมวลรายวิชา รวมทั้งการสนับสนุนให้ เกิดความชัดเจนในความก้าวหน้าของคุณวุฒิต่างๆ

(2) สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง มีหน้าที่ตามกฎหมายในการ ประเมินผลรายงานคุณภาพการศึกษาและฝึกอบรม โดยการจัดจ้างผู้ตรวจ เพื่อดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา การตรวจสถาน ศึกษาผู้ตรวจพิจารณาเป็นรายโปรแกรมหรือสาขาวิชา โดยมุ่งเน้นการรับ นักศึกษา การจัดการเรียนการสอน การบริหารการจัดการ และการพัฒนา หลักสูตร การตรวจจะใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ ทุก 4 ปี หากผลการ ตรวจพบว่าสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนใน สาขาวิชาที่จะถูกระงับการสนับสนุนงบประมาณในการขยายสาขาวิชานั้น จนกว่าจะมีการปรับปรุงและได้รับการตรวจใหม่ กลไกการตรวจสอบ คุณภาพสถานศึกษานี้ช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาเร่งปรับปรุงคุณภาพและ ให้ความสำคัญผู้เรียน ในปี 2540 การตรวจเน้นให้สถานศึกษาประเมิน

ตนเองและตรวจสอบความเชื่อมั่นจากผู้ตรวจ ถือเป็นการให้อิสระแก่สถานศึกษาในการรับรองคุณภาพตนเอง

จะเห็นได้ว่ากระบวนการควบคุมดูแลคุณภาพมาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมของประเทศสหราชอาณาจักรมี 3 ส่วน คือ 1) การกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพ 2) การประเมิน และ 3) การตรวจสอบคุณภาพ

(1) การกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพ NVQs และ GNVQs โดยให้ความสำคัญความต้องการของสถานประกอบการเป็นหลัก มีองค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ ทำหน้าที่ประสานความต้องการของนายจ้าง โดยมีองค์กรอิสระด้านอาชีพทำหน้าที่รับรองหรือออกวุฒิบัตรแก่ผู้ผ่านการประเมินเพื่อรับคุณวุฒิต่างๆ และมีสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณวุฒิว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในการรับการสนับสนุนจากรัฐหรือไม่ ซึ่งหมายความว่าคุณวุฒินั้นสอดคล้องกับทักษะอาชีพที่สถานประกอบการต้องการเพียงใด

(2) มีองค์กรอิสระซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่รวมของนายจ้าง เช่น สมาคมอาชีพ คณะกรรมการทดสอบของหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งลอนดอน สมาคมศิลปศาสตร์ และมูลนิธิเพื่อความ เป็นเลิศในการศึกษา ทำหน้าที่ออกวุฒิบัตรรับรองคุณวุฒิ รวมทั้งจัดการประเมินทักษะของบุคคลเพื่อรับคุณวุฒิต่างๆ และองค์กรอิสระเหล่านี้ต้องได้รับการรับรองจากรัฐ

(3) มีระบบการตรวจสอบคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมของสถานศึกษา โดยผู้ตรวจอิสระเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า การจัดการศึกษาและการฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีคุณภาพ คุ่มค่าใช้จ่ายของรัฐ มีมาตรฐานและนำไปสู่การสร้างบุคลากรที่มีคุณวุฒิตามมาตรฐานที่กำหนด

โดยเน้นการตรวจด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร การบริหารและจัดการ และความสำเร็จของผู้เรียน

สำหรับการกำหนดกลุ่มอาชีพจัดเป็น 9 กลุ่มคือ ผู้จัดการและผู้บริหาร นักวิชาการหรือนักวิชาชีพ ช่างเทคนิค เสมียนและเลขานุการ ช่างฝีมือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบริการ ด้านการขาย ด้านโรงงานและเครื่องจักร รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานอื่น ในแต่ละกลุ่มอาชีพจะแบ่งงานตามลักษณะคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ ทั้งสำหรับบุคคลที่ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติ แต่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และบุคคลที่สำเร็จจากสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ

5. กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมวิชาชีพ

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศสหราชอาณาจักรได้พัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การปฏิรูปการศึกษาในปี 2531 เป็นต้นมา หลังจากนั้นได้ออกกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยตรงในปี พ.ศ. 2535, 2537 และ พ.ศ. 2540 ตามลำดับ

5.1 กฎหมายปฏิรูปการศึกษาปีพ.ศ. 2531 (Education Reform Act 1988)

กฎหมายปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2531 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแห่งชาติสำหรับนักเรียนในการศึกษาภาคบังคับ (อายุ 5-16 ปี) สถานศึกษาทุกระดับมีอำนาจในการจัดการงบประมาณของสถานศึกษาเอง และมีทางเลือกสำหรับสถานศึกษาที่จะอยู่กับองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือรัฐบาลส่วนกลาง ผู้ปกครองมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่วนสำคัญของการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพคือ การพัฒนาเครือข่ายของวิทยาลัยเทคโนโลยีเมือง โดยเน้นในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และธุรกิจ โดยให้มีการจัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองแห่งแรกในปี 2531 นั้นเอง ณ เมือง Solihull

กฎหมายปฏิรูปการศึกษาปี พ.ศ. 2531 มีผลให้มีการปรับปรุงด้าน

งบประมาณของวิทยาลัยต่อเนื่อง ซึ่งรับผิดชอบการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ มีการปรับการจัดสรรงบประมาณของรัฐจากการจัดให้เป็นยอดรวม (Block Grant) เป็นลักษณะค่าเล่าเรียนที่แตกต่างกันตามสาขาวิชา จำนวนห้องเรียน และจำนวนห้องปฏิบัติการ และอาคารอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างรายได้ของสถานศึกษากับจำนวนนักเรียนที่รับเพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.2 กฎหมายการศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2535 (The Further and Higher Education Act 1992)

การเปลี่ยนแปลงระบบงบประมาณและโครงสร้างในการจัดค่าใช้จ่ายให้สถานศึกษาตามกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. 2531 ทำให้ต้องมีการออกกฎหมายการศึกษาต่อเนื่องและอุดมศึกษา ปี พ.ศ. 2535 เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง กฎหมายฉบับนี้จัดให้การศึกษาต่อเนื่อง (ซึ่งรับผิดชอบการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ) เป็นส่วนการศึกษาที่แยกออกมาเป็นอิสระ โดยอยู่ภายใต้การสนับสนุนด้านการเงินขององค์กรด้านการเงินสำหรับการศึกษาต่อเนื่องโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่ามีการดูแลด้านการเงินสำหรับศึกษาด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอกับความจำเป็น

จากกฎหมายฉบับนี้ในเดือนเมษายน 2536 ทำให้วิทยาลัยที่รับผิดชอบด้านการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ หรือวิทยาลัยต่อเนื่อง มีการดำเนินการอย่างเป็นอิสระ ไม่ขึ้นต่อองค์กรการศึกษาท้องถิ่น พร้อม

ทั้งมีการพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งชาติ สำหรับนักศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งอาศัยเค้าโครงลักษณะเดียวกันกับคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ ซึ่งพัฒนาสำหรับประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 ถือเป็นการพัฒนาจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในระบบโรงเรียนที่สำคัญ เพราะมีการกำหนดให้ผู้เรียนต้องผ่านการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพในระดับต่างๆ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือศึกษาต่อ แต่เป็นมาตรฐานวิชาชีพที่เน้นการเรียนในวิทยาลัย และผลการปฏิบัติงานตามหลักฐานในแฟ้มสะสมงานหรือ Portfolio ซึ่งสามารถเทียบได้กับมาตรฐานวิชาชีพในระดับต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงานจริง เพราะมีการพัฒนาจากพื้นฐานเดียวกัน เพียงแต่มีการปรับปรุงให้เหมาะสมตามหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับหรือผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการรับการศึกษาและฝึกอบรมเพิ่มขึ้น มีคุณวุฒิวิชาชีพเพื่อทำงานได้ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการต้องการ

กฎหมายฉบับนี้ช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับปรุงการจัดการและการวางแผน เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เรียนและฝึกอบรมหลังการศึกษาภาคบังคับ และเพื่อประกันการยอมรับความเท่าเทียมกันในคุณภาพของการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง (การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ) มี 3 หมวด 61 มาตรา

หมวดที่ 1 ความรับผิดชอบต่อการศึกษาดูเอง ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

- 1.1 องค์กรการเงินใหม่คือ สภาการเงินการศึกษาดูเอง
- 1.2 องค์กรประกอบใหม่คือ
 - การศึกษาเต็มเวลาของผู้มีอายุ 16-18 ปี
 - การศึกษาบางเวลาและการศึกษาเต็มเวลาของผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป
 - การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีปัญหาในการเรียน
- 1.3 การบริหารการเงิน
- 1.4 หน้าที่อื่น
- 1.5 การปรับปรุงอำนาจหน้าที่ขององค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่นต่อการศึกษาดูเอง
- 1.6 บทบัญญัติในการจัดการศึกษาดูเองในโรงเรียน
- 1.7 บททั่วไป

หมวดที่ 2 สถาบันการศึกษาในการศึกษาดูเอง

- 2.1 การดำเนินการศึกษาดูเอง
- 2.2 การโอนทรัพย์สินแก่การศึกษาดูเอง
- 2.3 การยกเลิกการศึกษาดูเอง
- 2.4 การจัดตั้งสถาบันเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินจากสภา
- 2.5 ทรัพย์สิน หนี้สิน และสิทธิ
- 2.6 เรื่องเบ็ดเตล็ด

หมวดที่ 3 เรื่องทั่วไป

กฎหมายฉบับนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างมาก ทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการเป็นอิสระจากการควบคุมขององค์กรการศึกษาท้องถิ่น ทั้งด้านการเงิน การบริหารจัดการ การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน มีแรงจูงใจให้เกิดความเป็นเจ้าขององค์กรทำให้มีการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจัง เกิดการแข่งขันกันระหว่างสถานศึกษาเพื่อดึงดูดผู้เรียนให้เข้าเรียนหรือรับการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น มีองค์กรด้านการเงินให้การสนับสนุนและตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาเหล่านี้โดยตรง และกำหนดให้มีคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไป ถือเป็นกฎหมายฉบับที่พัฒนาการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอย่างครบวงจรคือ พัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีความอิสระ จัดองค์กรและระบบการเงินที่คล่องตัว และกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไป เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในระบบ

5.3 กฎหมายการศึกษาปี พ.ศ.2537 (The Education Act 1994)

กฎหมายฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการด้านการเงินและควบคุมคุณภาพการฝึกอบรมครู รวมทั้งการปฏิรูปสถานศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 1 ในกฎหมายให้จัดตั้งหน่วยงานฝึกอบรมครูเพื่อให้มีการประสานงานด้านการเงินของทุกองค์กรที่รับผิดชอบการฝึกอบรมครู ให้การรับรององค์กรที่ผลิตครู และกำหนดบทบัญญัติข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพการสอน กฎหมายฉบับนี้กำหนดภาระหน้าที่ขององค์กรที่จัดตั้ง

ชิ้นใหม่นี้หลายประการ เช่น การกำหนดมาตรฐานการสอน ส่งเสริมอาชีพการสอน ปรับปรุงคุณภาพประสิทธิภาพของการสอน

กฎหมายกำหนดให้โรงเรียนมีสิทธิในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมครูก่อนประจำการ โดยค่าใช้จ่ายจะได้รับจากองค์กรฝึกอบรมครูไม่ว่าจะดำเนินการโดยโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 2 กำหนดให้มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยของรัฐประกันว่าสถานศึกษาดำเนินการอย่างเป็นธรรม เป็นประชาธิปไตย และสามารถชี้แจงด้านการเงินได้ แต่สถาบันการศึกษาต้องให้ความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาดำเนินการตามข้อกำหนด และสามารถแสดงให้เห็นว่าข้อกำหนดต่างๆ เป็นที่น่าพอใจจากผลการปฏิบัติงาน

กฎหมายให้สิทธิแก่นักศึกษาที่สามารถเลือกที่จะเข้าเป็นสมาชิกของสถานศึกษาหรือไม่เข้าเป็นสมาชิกได้ ให้ความเป็นธรรมและส่งเสริมประชาธิปไตยแก่สถานศึกษา ให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของสถานศึกษา ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่านักศึกษารู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

กฎหมายฉบับนี้ถือเป็นฉบับสำคัญในการปฏิรูปการฝึกหัดครูและสถานศึกษา

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2537 รัฐได้ประกาศนโยบายสนับสนุนการพัฒนาระบบช่างฝึกหัดแบบใหม่ ที่ขยายขอบเขตกว้างขวางทั้งหญิงและชาย โดยอาศัยแนวทางการฝึกอบรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยระบบนี้มุ่งเน้นให้ผู้มีอายุ 16-24 ปี ได้รับคุณวุฒิวชิวิชาชีพแห่งชาติไม่น้อยกว่าระดับ 3 โดยอาจมีเพิ่มเติมด้วยทักษะพื้นฐานจากคุณวุฒิวชิวิชาชีพทั่วไป

แห่งชาติ หรือคุณวุฒิวชิวิชาชีพของสภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา การใช้เวลาบางส่วนฝึกอบรมในสถานศึกษา และปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ มีความยืดหยุ่นตามลักษณะเนื้อหาสาระของวิชาชีพที่เลือกเรียน และตามข้อตกลงกับสถานประกอบการ ถือเป็นปรับปรุงความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมที่มีคุณภาพ

5.4 กฎหมายการศึกษาปี พ.ศ. 2540 (The Education Act 1997)

กฎหมายการศึกษาปี พ.ศ. 2540 ของประเทศสหราชอาณาจักร มีผลให้มีการจัดตั้งสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ โดยการรวมงานของ 2 หน่วยงานคือ สภาแห่งชาติว่าด้วยคุณวุฒิวชิวิชาชีพ และสำนักหลักสูตรและการวัดผล องค์กรใหม่นี้ทำหน้าที่ดูแลหลักสูตรทุกระดับการศึกษาและการกำหนดข้อสอบระดับชาติ และงานสำคัญในด้านการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมคือการกำหนดแนวปฏิบัติใหม่ในการให้ความเห็นชอบคุณวุฒิที่ดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมโดยงบประมาณของรัฐ (รายละเอียดในบทที่ 3) และในเดือนเมษายน พ.ศ. 2541 องค์กรใหม่ทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการทั้งหมดที่ประสานโดยกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดคุณวุฒิวชิวิชาชีพ

ในปี 2540 นี้ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการจ้างงานได้ยุบรวมกันเป็นกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประสานสัมพันธ์

กันอย่างใกล้ชิด มีการยุบหน่วยงานฝึกอบรมของรัฐซึ่งในอดีตมีมากกว่า 300 แห่งทั่วประเทศ โดยบุคลากรส่วนหนึ่งโอนหรือรับเข้าทำงานในสถานศึกษา อาคารสถานที่ส่วนหนึ่งโอนให้เป็นส่วนของสถานศึกษา ถือเป็น การปฏิรูป ครั้งสำคัญ การจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมให้ความสำคัญในความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างจริงจังและเป็นระบบ สถานประกอบการได้รับแรงจูงใจในการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนใน หลายรูปแบบ (ดังรายละเอียดในบทที่ 3)

ในเดือนธันวาคม 2540 รัฐได้กำหนดเป็นบทบัญญัติให้นายจ้าง อนุญาตให้ลูกจ้างหรือพนักงานที่เพิ่งพ้นวัยการศึกษาภาคบังคับ (16-19 ปี) เข้ารับการฝึกอบรมเต็ม 1 วันต่อสัปดาห์ โดยให้ได้รับค่าจ้างเต็ม โดยมี ทางเลือกหลายทางในการพัฒนาทักษะความรู้เพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิของพนักงาน โดยรัฐให้เงินอุดหนุนเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง ตาม ลักษณะโครงการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนากำลังคนของรัฐ

5.5 สรุป

กฎหมายสำคัญที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมอาชีพ เริ่มตั้งแต่กฎหมายปฏิรูปการศึกษาในปีพ.ศ. 2531 หลังจากนั้น ได้ออกกฎหมายสำหรับการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยเฉพาะ ในปี 2535 มีผลให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบการอาชีวศึกษาและฝึกอบรม วิชาชีพ มีความอิสระไม่ขึ้นต่อองค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่น มีการจัดตั้ง องค์กรด้านการเงินสำหรับดูแลการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยตรง รวมทั้งกำหนดให้มีคุณวุฒิวิชาชีพทั่วประเทศ สำหรับผู้ศึกษา

ฝึกอบรมในระบบโรงเรียนโดยสามารถเทียบเคียงกับคุณวุฒิวชิวิชาชีพแห่งชาติของผู้ปฏิบัติงานในอาชีพต่างๆ กฎหมายการศึกษาในปี พ.ศ. 2537 พัฒนาการฝึกหัดครูและการปฏิรูปสถานศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย บทบัญญัติในการพัฒนาระบบช่างฝึกหัดแบบใหม่ได้เริ่มในปี พ.ศ. 2537 เช่นเดียวกับกฎหมายการศึกษาใน พ.ศ. 2537 ได้มีการยุบรวมหน่วยงาน 2 หน่วยงาน และจัดตั้งสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิขึ้น เพื่อดูแลรับผิดชอบตรวจสอบคุณวุฒิวชิวิชาชีพต่างๆ มีการรวมกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงแรงงานเป็นกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน ยุบหน่วยงานฝึกอบรมของรัฐทั้งหมด และมีบทบัญญัติให้นายจ้างอนุญาตให้ลูกจ้างเข้ารับการศึกษหรือฝึกอบรม 1 วันต่อสัปดาห์ โดยได้ค่าจ้างเต็ม

6. ยุทธศาสตร์ความสำเร็จ

ความสำเร็จของการปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทยมาจากรอบหลายปีที่ผ่านมาเกิดจากยุทธศาสตร์และกลไกการดำเนินงานในหลายเรื่องที่มีส่วนทำให้เกิดการผลักดัน เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง และควบคู่ไปกับเป้าหมายในการพัฒนาขีดความสามารถของธุรกิจอุตสาหกรรมในการแข่งขัน โดยให้การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศ

6.1 การสร้างความเป็นเอกภาพ

การจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในอดีตดำเนินการโดยหลายหน่วยงานของภาครัฐ ทั้งส่วนที่เป็นหน่วยฝึกอบรมของรัฐและสถานศึกษาของรัฐประเภทต่าง ๆ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการจ้างงาน นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมในสถานประกอบการบางส่วน ซึ่งประสบปัญหาในเรื่องการจัดค่าใช้จ่ายสนับสนุน ความซ้ำซ้อนสับสนของหลักสูตรและคุณวุฒิวิชาชีพบางส่วน แม้ว่าจะมุ่งให้ความสำคัญแก่ความต้องการของสถานประกอบการและนายจ้าง และมีองค์กรอิสระทำหน้าที่รับรองคุณวุฒิวิชาชีพระดับต่าง ๆ การรวมกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงานเป็นกระทรวงเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2540 ถือเป็นก้าวสำคัญของการสร้างเอกภาพในเชิงนโยบาย การอาชีวศึกษา

และฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญคือการจ้างงาน

การจัดตั้งสำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ ตามกฎหมายการศึกษาปี พ.ศ. 2540 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มคุณภาพและสร้างความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาและฝึกอบรม กล่าวคือ องค์กรใหม่นี้เกิดจากการรวมองค์กรที่รับผิดชอบด้านคุณวุฒิวิชาชีพ และองค์กรที่ทำหน้าที่ด้านหลักสูตรและการวัดผล ถือเป็น การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ โดยให้ทำหน้าที่ประสานงานการจัดการศึกษา และการกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานอาชีพที่สถานประกอบการต้องการ โดยร่วมมือกับองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ออกวุฒิบัตรและประเมินมาตรฐานของบุคคลเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งให้การควบคุมดูแลคุณวุฒิวิชาชีพขององค์กร ให้ได้คุณภาพมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้การยุบเลิกหน่วยงาน/องค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ให้การฝึกอบรมที่มีอยู่มากกว่า 300 แห่ง โดยให้ความสำคัญการฝึกอบรมของสถานประกอบการโดยตรง หรือโดยความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาและฝึกอบรม ทั้งนี้ถือเป็นการระดมทรัพยากรการฝึกอบรมจากสถานประกอบการโดยเฉพาะในการปฏิบัติงานจริงมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาคน ขณะเดียวกันแม้ว่าจะมิได้ตัดค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยปรับค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมของรัฐไปสนับสนุนสถานประกอบการในการพัฒนาคน ก็ถือเป็นการสร้างเอกภาพในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการประหยัด ลดปัญหาความซ้ำซ้อน และที่สำคัญใช้เงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยการอุดหนุนการฝึกอบรมในที่ทำงานอย่าง

จริงจึงตามโครงการสำคัญต่าง ๆ ของรัฐ

6.2 การให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการ

การจัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในประเทศสหราชอาณาจักรให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการ ในฐานะผู้ใช้งานคน กลไกสำคัญในการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการคือ สถานประกอบการและการฝึกอบรม โดยมีการจัดตั้งองค์กรลักษณะนี้ 82 แห่งในอิงค์แลนด์ และเวลล์ และในสกอตแลนด์ 28 แห่ง องค์กรนี้มีหน้าที่หลักในการสร้างความสำเร็จในการแข่งขันของประเทศ โดยมีบทบาทในฐานะองค์กรนำของภาคเอกชนในพื้นที่ โดยมีงานหลัก 3 ประการคือ

- ส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจ (Growing Business) ทั้งด้านปริมาณยอดขาย และการแข่งขันในตลาด
- พัฒนาคน (Developing People) เพื่อเพิ่มจำนวนบุคคลที่ควรได้รับประโยชน์จากการผลักดันการพัฒนาทักษะและความรู้อย่างต่อเนื่อง
- สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน (Strengthening Community) ทั้งด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก และคุณภาพชีวิต

ภาระในการผลักดันให้เกิดการขยายธุรกิจ-อุตสาหกรรมในพื้นที่ โดยให้มีการวางแผนการใช้กำลังคนควบคู่ไปด้วย ทำให้สามารถพัฒนากำลังคนได้ตามความต้องการ

การพัฒนาคนเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญของสถานประกอบการ โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายการศึกษาและฝึกอบรมของประเทศ งานสำคัญในการพัฒนาคนประกอบด้วย

- 1) การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการ โดย
 - ผลักดันให้บุคคลเลือกฝึกอบรมตามโครงการของรัฐ
 - จัดให้มีการแนะแนวการศึกษา
 - ฝึกอบรมอาชีพแก่ผู้ว่างงาน
 - พัฒนาโครงการฝึกอบรมเฉพาะทางแก่อุตสาหกรรม
- 2) สนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3) ปรับปรุงเกณฑ์การฝึกอบรมและองค์ประกอบพื้นฐานที่

จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม

นอกจากนี้ยังเป็นองค์การกระตุ้นให้เกิดการสร้างความเป็นหุ้นส่วนหรือความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความสำคัญระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้ความสำคัญขององค์กรของรัฐในการกำหนดมาตรฐานอาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งประสานการฝึกอบรมในสถานศึกษาและสถานประกอบการ เกี่ยวกับโครงการสำคัญของรัฐในการพัฒนากำลังคนหลายโครงการ รวมทั้งการให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่สถานประกอบการเพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมผู้ว่างงานหรือพนักงานของตนเอง ตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดพัฒนา และการประสานกับสหภาพธุรกิจ เพื่อประสานการฝึกอบรมด้วย

ยุทธศาสตร์การให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพดังกล่าวนี้ มิใช่เรื่องใหม่แต่ดำเนินการต่อเนื่องมานาน ประเด็นที่มีความสำคัญคือการใช้กลไกการดำเนินงานขององค์กร คือสถานประกอบการและการฝึกอบรม ซึ่งอยู่พื้นที่ ทำ

หน้าที่ประสานการจัดทำยุทธศาสตร์และแผน รวมทั้งประสานการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด ทำให้การมีส่วนร่วมของสถานประกอบการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

6.3 การให้ความอิสระแก่สถานศึกษา

การให้ความเป็นอิสระแก่สถานศึกษาที่ดำเนินการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ถือเป็นพัฒนาการที่สำคัญ แม้จะมีได้มีการใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมมากแต่ก็สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น แม้จะมีปัญหาอุปสรรคบ้าง

สถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีความจำเป็นต้องสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว โดยเฉพาะในส่วนที่ต้องประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ การตัดสินใจต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลง การขึ้นต่อองค์กรการศึกษาท้องถิ่นอาจเกิดความไม่คล่องตัว และที่สำคัญผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบงานของอาชีวศึกษาและฝึกอบรม นอกจากสถานศึกษาแล้วสถานประกอบการจะมีบทบาทสำคัญทั้งในการกำหนดนโยบายและการจัดแผนการเรียนการสอน และเป้าหมายการศึกษาและฝึกอบรม งานดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ข่าวสารข้อมูลต้องทันเหตุการณ์ ดังนั้นพื้นที่เครือข่ายของระบบงานอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพค่อนข้างกว้างกว่าการศึกษาโดยทั่วไป และที่สำคัญต้องรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ข้อดีของความเป็นอิสระของสถานศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในประเทศสหราชอาณาจักรมีหลายประการ และรัฐก็ให้

ความสำคัญในการพัฒนาส่วนนี้ เช่น ทำให้การตัดสินใจเร็วขึ้น มีอิสระทางด้านการเงินเพิ่มขึ้น มีอิสระในการจัดหลักสูตร ทำงานร่วมมือกับสถานประกอบการได้อย่างรวดเร็วและใกล้ชิด สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในการสร้างคุณภาพเพื่อการแข่งขัน สร้างความรู้สึกรักในการเป็นเจ้าของ และเกิดความผูกพันในการสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปในลักษณะของมืออาชีพ เป็นต้น

6.4 การจัดให้มีการประเมินและให้คุณวุฒิวิชาชีพ

องค์ประกอบสำคัญในความสำเร็จของการอาชีวศึกษาและฝึกวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักร คือกลไกการกำหนดมาตรฐานอาชีพเพื่อนำไปสู่การกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพในระดับต่างๆ จนเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการที่ต้องกำหนดให้พนักงานที่รับผิดชอบในส่วนต่างๆ ของงานต้องผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ หากบุคคลไม่สามารถผ่านการประเมินก็จะมีกรฝึกอบรมเพื่อรับการทดสอบใหม่ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด คุณวุฒิวิชาชีพนี้เป็นกลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนาดตนเองของพนักงานในสถานประกอบการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพทั่วไป สำหรับเยาวชนที่ศึกษาฝึกอบรมในระบบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าเยาวชนที่สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานได้เช่นกัน ยุทธศาสตร์นี้ถือเป็นกลไกในการควบคุมคุณภาพมาตรฐานของการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยวัดจากคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและรับการ

ประเมินเพื่อรับคุณวุฒิวิชาชีพ โดยสถานประกอบการมีส่วนอย่างสำคัญ ในการให้ข้อมูลเพื่อพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้อง กับความต้องการ

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการที่มีองค์กรอิสระซึ่งส่วนใหญ่เป็น สมาคมอาชีพต่างๆ เป็นองค์กรที่ให้การรับรองคุณวุฒิด้านวิชาชีพและจัด ให้มีการประเมินมาตรฐานวิชาชีพเพื่อการฝึกอบรมเพิ่มเติม

คุณวุฒิวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญในการสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมให้สามารถผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการ ให้โอกาสบุคคลที่มีได้ศึกษาเล่าเรียนในระบบได้เพิ่มพูนทักษะ ความรู้ เพิ่มคุณวุฒิ เพื่อความก้าวหน้าในงานและการเทียบโอนเพื่อศึกษาต่อใน ระบบการศึกษา เป็นที่ยอมรับในการกำหนดมาตรฐานในการรับบุคคล เข้าทำงานในระดับต่างๆ ของสถานประกอบการอย่างกว้างขวาง เพราะใน ระยะเวลาที่ผ่านมา มีข้อมูลปรากฏชัดเจนว่า การพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพผลผลิต และการแข่งขันของสถานประกอบการสามารถ ประสบความสำเร็จได้ หากแรงงานมีคุณวุฒิตามเกณฑ์ที่กำหนดคุณวุฒิ วิชาชีพกลายเป็นเครื่องมือในการวางแผนพัฒนากำลังคนของประเทศ โดยกำหนดสัดส่วนของแรงงานของประเทศที่ต้องผ่านหรือได้รับคุณวุฒิ วิชาชีพในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อเป็นพลังในการขยายเศรษฐกิจและ สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้

6.5 การประกันคุณภาพ

ระบบอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักร

มีระบบการประกันคุณภาพ โดยกลไกการตรวจสอบจากผู้ตรวจอิสระซึ่งได้รับการจ้างจากสภาการเงินเพื่อการศึกษาต่อเนื่อง โดยจะดำเนินการทุก 4 ปี และเผยแพร่ผลการตรวจและข้อเสนอแนะที่เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขแก่สถานศึกษา ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการกระตุ้นให้สถานศึกษาเร่งรัดพัฒนาคุณภาพอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อพร้อมสำหรับการตรวจ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลแก่สาธารณะ หากผลการตรวจไม่เป็นที่พอใจก็ต้องเร่งรัดแก้ไขจนพร้อมให้มีการตรวจสอบคุณภาพใหม่ โดยอาจมีการลงโทษด้วยการให้ชะลอการขยายจำนวนนักเรียนและไม่สนับสนุนเงินงบประมาณเพิ่มในส่วนที่ยังไม่ได้คุณภาพ

ในระยะหลังได้มีการพัฒนาระบบการตรวจโดยเน้น “การประเมินตนเอง” ของสถานศึกษาเพื่อให้มีการตื่นตัวอยู่เสมอ โดยถือหลักให้ประกันคุณภาพตนเอง เมื่อพบจุดอ่อนในส่วนใดก็ต้องรีบแก้ไข รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะช่วยให้การทำงานของคณะผู้ตรวจรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทยหรืออาเซียน มีการดำเนินงานต่อเนื่อง เป็นระบบ เป็นผลให้สถานศึกษามีความกระตือรือร้นที่จะดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และที่สำคัญค้ำค่าการลงทุนของรัฐ

6.6 ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัด

ยุทธศาสตร์ความสำเร็จของการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทยหรืออาเซียนดังกล่าวข้างต้นเป็นผลให้มีการขยายกลุ่ม

เป้าหมายอย่างกว้างขวาง เยาวชนที่จบการศึกษาภาคบังคับ (อายุ 16 ปีขึ้นไป) สมัครเข้าเรียนเต็มเวลาเพิ่มมากขึ้น ขณะที่กลุ่มเป้าหมายที่ขยายมากที่สุดคือผู้ทำงานอยู่แล้ว กำลังหางานทำ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้ได้เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพระดับต่างๆ ตามที่กำหนด ปัจจุบันวิทยาลัยที่จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพมีผู้ลงทะเบียนเรียนถึงแห่งละ 20,000 - 35,000 คน โดยมีผู้เรียนเต็มเวลาเพียงร้อยละ 7-10 นอกนั้นเป็นการเรียนเป็นรายชั่วโมง โปรแกรมการเรียนการสอนมีลักษณะยืดหยุ่น หลากหลาย สนองความต้องการของบุคคลและสถานประกอบการ แต่ก็มีการศึกษาหาข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง แต่การดำเนินงานปฏิรูปการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ มีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคดังนี้คือ

(1) การสร้างความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและการดำเนินการ โดยยูนิตหน่วยงานให้เหลือน้อยลง เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ดำเนินการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น อาจมีปัญหาด้านการบริหารงานหน่วยงานที่ใหญ่ ระยะแรกระบบงานอาจไม่เอื้อให้ดำเนินการอย่างคล่องตัว และที่สำคัญการสร้างความเข้าใจ ความรู้ ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กรใหม่เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อมิให้เกิดการต่อต้าน อันจะส่งผลให้ลดประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานลง

(2) การสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่สถานประกอบการในการพัฒนากำลังคน ทั้งการฝึกอบรมผู้ว่างงานและพนักงาน/แรงงานภายในสถานประกอบการตามโครงการสำคัญ เป็นการลงทุนค่อนข้างสูง ในระยะยาวอาจต้องมีการทบทวนเรื่องการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและการสร้างแรงจูงใจด้านอื่นแก่สถานประกอบการ

(3) การให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่สถานศึกษา แม้ว่าจะบังเกิดผลดีหลายประการ แต่บางแห่งมิได้เตรียมการล่วงหน้า บุคลากรของสถานศึกษายังมิได้เรียนรู้การทำงานในระบบที่เป็นอิสระ ที่ต้องสร้างคุณภาพเพื่อการแข่งขัน รวมทั้งการจัดระบบงานที่เอื้ออำนวยการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอน ทำให้มีปัญหาในหลายประการ แม้ว่าจะมีแนวปฏิบัติอย่างกว้าง แต่ในรายละเอียดการบริหารจัดการที่เป็นอิสระต้องขึ้นอยู่กับบุคลากรของสถานศึกษาในการฉีกกำลังกันวางระบบงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ หากบุคลากรไม่เข้าใจขาดแรงจูงใจในการพัฒนาระบบงาน ร่วมกันทำให้เกิดปัญหา อีกประการหนึ่งความสัมพันธ์กับองค์กรการศึกษาท้องถิ่นก็ยังจำเป็นต้องดำรงรักษาไว้เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์แก่การพัฒนาสถานศึกษา บางครั้งเป็นการยากที่จะรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีภายหลังที่สถานศึกษาแยกตัวออกมา และอาจมิได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

(4) เนื่องจากวิทยาการและเทคโนโลยีในตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มาตรฐานวิชาชีพมีการเปลี่ยนแปลง และมีผลให้ต้องปรับคุณวุฒิวิชาชีพให้สอดคล้อง ดังนั้นในระยะหลังจึงมีคุณวุฒิวิชาชีพเกิดขึ้นใหม่ ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การให้การรับรองและกลั่นกรองคุณวุฒิวิชาชีพ บางครั้งไม่รอบคอบก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนของคุณวุฒิต่างๆ นอกจากนี้ยังขัดแย้งกันเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องมีการมีคุณวุฒิวิชาชีพ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะหนึ่งคือ คุณวุฒิของผู้ผ่านการศึกษาฝึกอบรมในโรงเรียนคือ GNVQ และคุณวุฒิวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงาน หรือ NVQ ซึ่งแม้ว่าจะสามารถเทียบกันได้ แต่ก็มิ

คำถามถึงการรวมให้เหลือคุณวุฒิวชิพเพียงอย่างเดียว

(5) การประกันคุณภาพ โดยการตรวจสอบของคณะผู้ตรวจอิสระ ในช่วง 4 ปี และให้สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเองทุกปี เป็นเรื่องที่ดี แต่หากเมื่อมีการประเมินตนเอง แล้วมิได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นก็อาจเป็นปัญหาและที่สำคัญการตรวจของผู้ตรวจในรอบ 4 ปี อาจพบปัญหาที่สายเกินกว่าจะแก้ไขได้ การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพก็จะไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

7. แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง

การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางของประเทศ สหราชอาณาจักร ดำเนินการใน 2 ลักษณะคือ การกำหนดเป้าหมายระดับชาติในภาพรวมของประเทศ และการวางแผนการผลิตและพัฒนาในระดับท้องถิ่น

7.1 แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับชาติ

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพถือเป็นกลไกการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนจึงดำเนินการควบคู่กันไปกับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป ในการสนับสนุนข้อมูลในการพัฒนากำลังคน เช่น ในปี 2540 ได้เสนอแนะข้อมูล 17 สาขาอาชีพใหม่ที่มีโอกาสการจ้างงานสูงในยุโรปแก่ประเทศสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย

1) การบริการงานบ้าน	10) การท่องเที่ยว
2) เทคโนโลยีใหม่เกี่ยวกับข้อมูลและการสื่อสาร	11) เทคนิคการใช้สื่อต่างๆ
3) การดูแลเด็ก	12) มรดกทางวัฒนธรรม
4) ผู้ดูแล/ผู้ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา	13) การพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น
5) การปรับปรุงที่อยู่อาศัย	14) การจัดการของเสีย
6) การรักษาความปลอดภัย	15) การจัดการน้ำ
7) การขนส่งในท้องถิ่น	16) การป้องกันและดูแลรักษาพื้นที่สีเขียว
8) การพัฒนาพื้นที่ในชุมชน	17) กฎและการควบคุมมลพิษและการใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง
9) ร้านค้าอยู่ในท้องถิ่น	

ข้อมูลเหล่านี้จะได้รับการเผยแพร่ไปถึงระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาเพื่อวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับแนวโน้มความต้องการ

ในระดับชาติได้มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาและฝึกอบรมเป็นระยะ 5 ปี โดยปัจจุบันดำเนินการตามเป้าหมายปี 2539-2543 โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมดังนี้

การดำเนินการและเป้าหมาย ในปี 2538 2540 2543

รายละเอียด	สภาพปี 2538	สภาพปี 2540	เป้าหมาย ในปี 2543
1. เยาวชนอายุ 19 ปี ต้องได้รับประกาศนียบัตรมัธยมต้น (5 GCSEs) ที่เกรด C หรือสูงกว่า หรือ GNVQ ระดับกลาง หรือ NVQ ระดับ 2	67.5%	71.3%	85%
2. เยาวชนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ต้องได้รับประกาศนียบัตรมัธยมปลาย (2GCE A-Level) หรือ GNVQ ระดับสูง หรือ NVQ ระดับ 3	44.4%	48.8%	60%
3. สัดส่วนของแรงงานที่ได้รับวุฒิปัตรี วิชาชีพ NVQ ระดับ 3 หรือ GNVQ ระดับสูง หรือประกาศนียบัตร มัธยมปลาย (2GCE A-Level)	40.9%	42.3%	60%
4. สัดส่วนของแรงงานที่ได้รับวุฒิปัตรี วิชาชีพระดับ 4 หรือสูงกว่า	23.9%	24.0%	30%

นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนของสถานประกอบการด้วย กล่าวคือมีการกำหนดให้สถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป ให้การสนับสนุนและดำเนินการพัฒนากำลังคนของสถานประกอบการแห่งนั้นตามเกณฑ์ที่จะได้รับการยกย่องในฐานะ “ผู้ลงทุนด้านคน” ในอัตราร้อยละ 70 และสถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป มีสัดส่วนร้อยละ 35 ซึ่งในปี 2539 สถานประกอบการที่มีพนักงานตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป ในเวลล์และอิงค์แลนด์ ได้รับการยกย่องในฐานะ “ผู้ลงทุนด้านคน” ร้อยละ 11.4 และร้อยละ 4.6 สำหรับสถานประกอบการที่มีพนักงาน 50 คนขึ้นไป ผลการดำเนินงานในช่วง 2 ปีแรกของแผน (จนถึง พ.ศ. 2540) มีอัตราการเพิ่มขึ้น ทักษะความรู้ของแรงงานยังไม่เป็นที่พอใจ

การวางแผนกำลังคนระดับชาติดังกล่าวดำเนินการโดยได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากสภาอุตสาหกรรมแห่งอังกฤษและสภาสหภาพธุรกิจ ซึ่งจะร่วมมือประสานกับองค์กรของรัฐในการให้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน แนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมและธุรกิจ และความต้องการกำลังคน โดยให้ความสำคัญทั้งการกำหนดเป้าหมายเยาวชนที่อยู่ในระบบโรงเรียน และผู้ที่ทำงานอยู่แล้วให้ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดด้วย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถดำเนินการได้ขึ้นอยู่กับข้อมูลพื้นฐานสภาพปัจจุบันที่ชัดเจน และแนวโน้มความต้องการของสถานประกอบการที่ชัดเจนด้วย

การวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนระดับชาตินี้ดำเนินการโดยองค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาและฝึกอบรม

อาศัยข้อมูลพื้นฐานหลายประการ โดยเฉพาะจากการวิเคราะห์วิจัยอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย และรัฐดำเนินการให้การสนับสนุนด้านนโยบายและการเงิน และร่วมกันดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดโดยองค์กรและสถานประกอบการ

การกำหนดเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับชาตินี้ ดำเนินการโดยอาศัยข้อมูลเป็นพื้นฐาน มีการศึกษา วิจัย วิเคราะห์ สภาพการจ้างงานจากกระทรวงศึกษาธิการและการจ้างงาน สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อประกอบการตัดสินใจด้านนโยบาย ยกตัวอย่างเช่น ได้มีการวิจัยศึกษาข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทักษะในการทำงานในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540 เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลกำหนดนโยบายการจัดโครงการและสนับสนุนงบประมาณของรัฐ ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรม พบการเปลี่ยนแปลงทักษะในการทำงานที่น่าสนใจ ดังนี้

- อันดับ 1 มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยปฏิบัติงานมากขึ้น
- อันดับ 2 มีการสอน ฝึกอบรมและให้คำแนะนำเพิ่มขึ้น
- อันดับ 3 มีการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนมากขึ้น
- อันดับ 4 มีการวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนเพิ่มขึ้น
- อันดับ 5 มีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการหาสาเหตุของปัญหาและแก้ปัญหามากขึ้น

ข้อมูลเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

การกำหนดเป้าหมายการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น ดำเนินการควบคู่กับการคาดคะเนความต้องการกำลังคน หรือการจ้างงาน ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อให้พื้นที่และหน่วยงานรับผิดชอบด้านการ ศึกษาและฝึกอบรมใช้เป็นแนวทางได้ เช่น การคาดคะเนการเปลี่ยนแปลง การจ้างงานในอาชีพต่างๆ การขยายตัวของการจ้างงานในภาคบริการ การขยายตัวของผู้จัดการ การขยายตัวของผู้ประกอบการวิชาชีพ และการ ขยายตัวของ ผู้ช่วยนักวิชาชีพหรือช่างเทคนิค เป็นต้น โดยใช้ระยะเวลา 10 ปี

การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ได้รับความสำคัญอย่างมาก ในการดำเนินการตามเป้าหมายแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง โดยเฉพาะเมื่อรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีนอร์แมน เทย์เลอร์ ประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2540 ต้องการให้มีคนเข้าสู่ระบบการอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 500,000 คน ในปี พ.ศ. 2545 ประกอบกับรายงานสมุดปกขาวของ เซอร์เดวิด เรืองการทบทวนอุดมศึกษาได้เสนอแนะการขยายอุดมศึกษา โดยให้ความสำคัญการศึกษาต่อเนื่องจากระบบการอาชีวศึกษาและฝึ กอบรมวิชาชีพ ดังนั้น จึงมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มให้การอาชีวศึกษา และฝึกอบรม เพื่อให้สามารถขยายการบริการได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

7.2 แผนการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับพื้นที่

องค์กรที่มีส่วนสำคัญในการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนใน ระดับพื้นที่คือ สถานประกอบการและการฝึกอบรม องค์กรนี้มีหน้าที่ หลักในการกำหนดยุทธศาสตร์และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่ที่

รับผิดชอบพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดทั้งภายในและต่างประเทศได้ สนับสนุนการจัดตั้งธุรกิจและอุตสาหกรรมใหม่ และที่สำคัญวางแผนกำลังคนสำหรับกิจกรรมที่ตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและการขยายอุตสาหกรรม รวมทั้งการประสานการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาเพื่อผลิตกำลังคนระดับกลางด้วย นอกจากนี้ยังจัดระบบการกำกับดูแล ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้วย สถานประกอบการและการฝึกอบรมนี้ตั้งอยู่ในอิงค์แลนด์และเวลส์ รวม 82 แห่ง ในสกอตแลนด์ 22 แห่ง (โดยใช้ชื่อองค์กรกิจการสถานประกอบการท้องถิ่น Local Enterprise Companies) และไนอร์แลนด์เหนือ ให้องค์กรฝึกอบรมและการจ้างงาน (Training and Employment Agency) ทำหน้าที่เช่นเดียวกัน

องค์กรนี้เป็นองค์กรอิสระ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานประกอบการ การกำหนด ยุทธศาสตร์และแผนการขยายตัวและพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม และที่สำคัญวางแผนกำลังคน และประสานการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน

ในแต่ละพื้นที่ยังมีกลไกการประสานการดำเนินงานในการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและกำลังคนร่วมกับองค์กรพัฒนาระดับภาค (Regional Development Agencies) มีองค์กรรับผิดชอบในการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสภาพการจ้างงาน เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนที่ชัดเจน เป็นระบบ

สำหรับสถานศึกษาเนื่องจากมีการบริหารจัดการอย่างเป็นอิสระ ดังนั้นการประสานความร่วมมือและองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อจัด

หลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและกำลังคน
จึงเป็นไปอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพ หลักสูตรและการเรียนการสอน
ควรมีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีทางเลือกสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม
โดยมุ่งการขยายโอกาสแก่บุคคลได้เข้าสู่การอาชีวศึกษาและฝึกอบรม
อาชีพให้ได้มากที่สุด เพื่อให้สามารถเป็นไปตามเป้าหมายของประเทศ
(National Target) และสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล โดย
กำหนดเป็นแผน 5 ปี หรือตามที่แต่ละสถานศึกษาเห็นควร และมีแผน
พัฒนาประจำปีเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐหรือสภาการศึกษา
การเงินการศึกษาต่อเนื่อง

7.3 สรุป

การวางแผนพัฒนากำลังคนของประเทศสหราชอาณาจักรดำเนินการ
การใน 2 ระดับ คือ ระดับชาติและระดับพื้นที่ ในระดับชาติมีการกำหนด
เป้าหมายความรู้ความสามารถของกำลังคนทั้งในระบบการศึกษาและผู้ที่
ทำงานอยู่แล้วเป็นระยะ 5 ปี โดยองค์กรสำคัญ 2 องค์กร เป็นกลไก
สำคัญในการให้ข้อมูลและร่วมกำหนดเป้าหมายคือ สภาอุตสาหกรรมแห่ง
ประเทศอังกฤษและสภาสหภาพการค้า สำหรับในพื้นที่มีสถาน
ประกอบการและการฝึกอบรมทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และแผน
เศรษฐกิจของพื้นที่ พร้อมแผนกำลังคนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของชาติ
โดยมีสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินงานและ
ติดตามผล

8. ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดอาชีวศึกษาและ ฝึกอบรมวิชาชีพของไทย

ก่อนการปฏิรูปการศึกษาในประเทศสหราชอาณาจักรเมื่อปี พ.ศ. 2531 และก่อนที่กฎหมายการศึกษาต่อเนื่อง ปี พ.ศ. 2535 จะประกาศใช้ การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ประสบปัญหาทั้งด้านการสนับสนุนจากรัฐ การมีส่วนร่วมจากสถานประกอบการ ระบบบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ปัจจุบันการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศสหราชอาณาจักรมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกลไกนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มีการบูรณาการเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจกับเป้าหมายการพัฒนากำลังคนของประเทศ การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น หลากหลาย เน้นความต้องการกำลังคนเป็นหลัก สถานประกอบการมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและฝึกอบรม มีองค์กรประสานความร่วมมือ ที่สำคัญมีการกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้ทำงานและสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา โดยมีองค์กรอิสระของสมาคมอาชีพต่างๆ ให้การรับรองและออกวุฒิบัตร พร้อมทั้งตรวจสอบกระบวนการประเมินมาตรฐานวิชาชีพของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสถานศึกษามีกฎหมายรองรับเพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานอย่างเป็นอิสระ และมีองค์กรด้านการเงินของรัฐดูแลโดยเฉพาะมีการวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลางทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น โดยการทำงาน

อย่างใกล้ชิดระหว่างสถานประกอบการในฐานะผู้กำลังคนและผู้ผลิต

ประเทศไทยและประเทศสหราชอาณาจักรมีความแตกต่างกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่หลักการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นหลักรากฐานที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนั้นข้อเสนอแนะสำหรับการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพของประเทศไทย มีดังนี้

8.1 เกร็ดให้มึพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

ควรเร่งรัดให้มีการออกพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยเร็ว เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ การควบคุมคุณภาพมาตรฐาน และการสร้างแรงจูงใจในความร่วมมือจากสถานประกอบการ มีองค์กรกลางระดับชาติที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลจากฝ่ายผู้ผลิตและผู้กำลังคนทำหน้าที่ดูแลการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพโดยตรง เพื่อประสานการดำเนินการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการประสานนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อการวางแผนผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้อง โดยเฉพาะให้มีบทบาทสำคัญในการดูแลให้การอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพดำเนินการได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในวัยเรียนและที่ทำงานอยู่แล้ว เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งให้มีองค์กรหรือมาตรการด้านการเงินระดับชาติที่ชัดเจน เพื่อใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดปัญหาซ้ำซ้อน

8.2 ให้ความสำคัญสถานประกอบการและสมาคมอาชีพ

การให้ความสำคัญแก่สถานประกอบการและสมาคมอาชีพ ในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน การกำหนดแผนการผลิตและพัฒนา กำลังคน รวมทั้งการควบคุมคุณภาพมาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็น สำหรับการ จัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ และตามเกณฑ์มาตรฐานอาชีพ กลไกสำคัญ ที่ทำให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการเป็นไปอย่างราบรื่น ต่อเนื่อง ใน ประเทศสหราชอาณาจักรคือ องค์กรประสานงานระหว่างสถานประกอบการ และสถานศึกษา สำหรับประเทศไทยควรมีองค์กรกลางระดับชาติเป็น กลไกหลักในการสร้างความร่วมมือในระดับนโยบาย ให้ความสำคัญในผล ประโยชน์ของสถานประกอบการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม จัดให้มีองค์กร อาชีวศึกษาระดับเขตพื้นที่เศรษฐกิจดำเนินการเน้นการประสานความ ต้องการของสถานประกอบการ การกระตุ้นให้เห็นความจำเป็นของการ พัฒนาทักษะฝีมือ และอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานให้มีการ ฝึกอบรมพัฒนาความรู้หรือการศึกษาแก่พนักงาน และที่สำคัญมีค่าใช้จ่าย สนับสนุนการพัฒนากำลังคนในส่วนที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วน หรือ นโยบายของรัฐ ซึ่งประเทศไทยน่าจะทำได้โดยเฉพาะการสนับสนุนค่า ใช้จ่าย สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อสร้างแรงจูงใจ และความร่วมมือในอนาคต

สำหรับสมาคมอาชีพควรมีบทบาทในการกำหนดมาตรฐาน อาชีพในสาขาต่างๆ ในกรณีที่ประเทศไทยยังมีปัญหาในด้านความ เข้มแข็งของสมาคมอาชีพ รัฐจำเป็นต้องเสริมมาตรการสนับสนุนความ

เข้มแข็งให้สมาคมอาชีพต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้เป็นองค์กรอิสระในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้สามารถช่วยกำหนดมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นพื้นฐานในการยกระดับผลผลิตของประเทศ

8.3 การให้ความเป็นอิสระแก่สถานศึกษา

เนื่องจากการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ ที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามสภาพเศรษฐกิจและเทคโนโลยี หน่วยผลิตจำเป็นต้องตามให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะความต้องการของสถานประกอบการเป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน สถานศึกษามีความจำเป็นต้องปรับกระบวนการทำงานผลิตและพัฒนา กำลังคนให้ยืดหยุ่น หลากหลาย มีทางเลือกหลายทาง โดยไม่มุ่งเฉพาะเยาวชนในระบบโรงเรียนเป็นหลัก เช่น ในปัจจุบัน บุคคลที่ทำงานอยู่แล้ว ผู้ว่างงาน ผู้ต้องการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ เพื่อเพิ่มคุณภาพในการทำงาน ต้องเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญและจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแล โดยเฉพาะหากจำเป็นต้องให้แรงงานมีโอกาสได้ศึกษาถึง 12 ปี การเทียบความรู้ด้านวิชาชีพจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการยกระดับความรู้ กำลังคนให้ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้นสถานศึกษาควรได้รับความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การจัดทำโครงการ แผนงาน และประสานความร่วมมือในระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพและการแข่งขัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ควรจัดระบบงบประมาณแบบเงิน

อุดหนุนทั่วไปเป็นเงินก้อนไปยังสถานศึกษา บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจเริ่มในสถานศึกษาที่มีพร้อมก่อน ส่วนสถานศึกษาขนาดเล็กอาจมีการฝึกกำลังกันบริหารงานโดยเกื้อกูลกันในระดับเขตพื้นที่

8.4 การจัดระบบมาตรฐานวิชาชีพ

การจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนาบุคคลให้เข้าสู่อาชีพต่างๆ อย่างมีคุณภาพ แม้ว่าจะมีการทดสอบหรือประเมินความสามารถตามหลักสูตรที่กำหนด โดยมีความเชื่อว่าเมื่อผู้เรียนหรือผู้รับการฝึกอบรมผ่านการประเมินขั้นสุดท้ายถือว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดตามลักษณะวิชาชีพนั้น ระบบการฝึกอบรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้พัฒนามาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติไว้ส่วนหนึ่งแล้ว และกำหนดให้ผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ รับการประเมินมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้สถานประกอบการใช้มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติเป็นเกณฑ์ในการพิจารณารับคนเข้าทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่ได้ผ่านการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งต่างกับระบบของประเทศสหราชอาณาจักรที่มีมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดทั้งคุณวุฒิวิชาชีพสำหรับผู้ผ่านระบบการศึกษาและคุณวุฒิวิชาชีพของผู้ที่ทำงานอยู่แล้วแยกกันต่างหาก แต่สามารถเทียบกันได้ในแต่ละระดับและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

แนวคิดการจัดระบบมาตรฐานวิชาชีพของประเทศไทยก็คือควรมีการทบทวนมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติที่กำหนดไว้แล้ว พัฒนา

ปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงกับความต้องการของสถานประกอบการ ที่สำคัญคือสร้างกลไกเชื่อมโยงประสานงานกันระหว่างระบบการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม จัดให้มีระบบทดสอบเพื่อเทียบทักษะและประสบการณ์จากการทำงานเพื่อศึกษาและฝึกอบรมต่อ เพื่อสร้างโอกาสก้าวหน้าแก่บุคคลที่ทำงานอยู่เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาในระบบสามารถศึกษาระดับหนึ่ง ออกไปทำงานระยะหนึ่ง และกลับมาเรียนต่อได้โดยเทียบประสบการณ์ในงานที่ทำด้วย เช่นเดียวกับในประเทศสหราชอาณาจักร กล่าวคือจัดระบบมาตรฐานวิชาชีพที่ยืดหยุ่นเพื่อให้โอกาสแก่คนในการศึกษาต่อและสร้างความก้าวหน้าในอาชีพอย่างกว้างขวาง

8.5 การควบคุมคุณภาพ

การควบคุมคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเฉพาะในส่วนที่ใช้งบประมาณของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น ประเทศสหราชอาณาจักร กำหนดให้สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง เป็นองค์กรตามกฎหมายจ้างผู้ตรวจอิสระประเมินคุณภาพสถานศึกษาทุก 4 ปี โดยพิจารณาครอบคลุมทุกด้านตั้งแต่การรับนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน หลักสูตร การบริหารจัดการ และองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลผลการตรวจอย่างเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อถือแบบอย่างในการปฏิบัติ โดยหากพบข้อบกพร่องก็จะให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข เพื่อเตรียมรับการตรวจใหม่และมีมาตรการระงับการให้งบประมาณในสาขาวิชาที่ตรวจพบว่ามีปัญหา ซึ่งสถานศึกษาต้องเร่งปรับปรุงเพื่อให้ผ่านการตรวจใหม่

สำหรับประเทศไทย สถานศึกษาของรัฐมีกลไกการตรวจและรายงานที่เป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการใช้จ่ายเงินงบประมาณตามระเบียบปฏิบัติ การตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายมีเป็นครั้งคราว สำหรับการตรวจลึกตามรายสาขาวิชาเพื่อพิจารณาอย่างครบวงจรเพื่อหาจุดอ่อน เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขมีบ้าง แต่ยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง และผลการตรวจยังมิได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเท่าที่ควร เพราะบางครั้งองค์ประกอบในการเพิ่มคุณภาพสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ในระดับสถานศึกษาหรือระดับกรม

ควรจัดระบบการควบคุมคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรม โดยจัดให้มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข หากสถานศึกษาดำเนินการได้สามารถดำเนินการได้ทันที หากจำเป็นต้องดำเนินการในระดับนโยบายก็จำเป็นต้องเสนอตามลำดับต่อไป

8.6 การสร้างเครือข่ายข้อมูล

การที่ประเทศสหราชอาณาจักรประสบความสำเร็จในการขยายการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากระบบข้อมูลที่ชัดเจน การวางแผนกำลังคนระดับชาติได้รับการสนับสนุนข้อมูลจากสภาอุตสาหกรรมและสภาสหภาพการค้า นอกจากนี้ในระดับพื้นที่ยังมีการกำหนดแผนการขยายธุรกิจและอุตสาหกรรมที่ชัดเจน สภาพแรงงาน และความจำเป็นในการพัฒนากำลังคนให้ถึงเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพระดับต่างๆ ประเทศไทยควรให้ความสำคัญข้อมูลโดยเฉพาะจากการติดตาม กำกับ ดูแล และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการสร้างเครือข่าย

ข้อมูลเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน/สถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ทั้งด้านความต้องการกำลังคนและปริมาณ และคุณภาพของแรงงานกลุ่มอายุต่างๆ ทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษาและทำงานอยู่แล้ว

การสร้างเครือข่ายข้อมูลเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในพื้นที่ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น จะช่วยเพิ่มคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมอาชีพ ขยายการให้บริการ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนายจ้าง และที่สำคัญช่วยให้มีข้อมูลพร้อมสำหรับการวางแผนดำเนินการหรือเสนอแนะนโยบายต่อไป

ความหมายคำย่อ

- GCSE - General Certificate of Secondary Education
ประกาศนียบัตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- GCE - General Certificate of Education
ประกาศนียบัตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- OFSTED - Office for Standards in Education
สำนักมาตรฐานการศึกษา
- NVQs/SVQs - National Vocational Qualifications / Scottish Vocational Qualifications
คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ / คุณวุฒิวิชาชีพแห่งสกอตแลนด์
(สำหรับผู้ผ่านการประเมินทักษะความสามารถในงานที่ปฏิบัติ)
- GNVQs /GSVQs - General National Vocational Qualifications / General Scottish Vocational Qualifications
คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติทั่วไป / คุณวุฒิวิชาชีพทั่วไปแห่งสกอตแลนด์ (สำหรับผู้ผ่านการประเมินทักษะและความรู้จากการเรียนในสถานศึกษา)
- BTEC - Business and Technical Education Council
สภาธุรกิจและเทคนิคศึกษา

LECs	- Local Education Councils สภาการศึกษาท้องถิ่น
LEA	- Local Education Authority องค์กรการศึกษาส่วนท้องถิ่น
MSC	- Manpower Service Commission คณะกรรมการบริการกำลังคน
NTO	- National Training Organization องค์กรฝึกอบรมแห่งชาติ
IIP	- Investors in People ผู้ลงทุนด้านคน
QCA	- Qualifications and Curriculum Authority สำนักหลักสูตรและคุณวุฒิ
FEFC	- Further Education Funding Council สภาการเงินการศึกษาต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- Birmingham City Council. Birmingham Action Plan : Economic Strategy. Birmingham, 1999.
- Birmingham Economic Information Centre. Economic Review 1999. Birmingham.
- Calder, Judith and Mccollum, Ann. Open and Flexible Learning in Vocational Education and Training. Kogan page, London, 1998.
- Department for Education and Employment. NVQs and SVQs At a Glance. Crown Copyright, London, 1998.
- Education and Training Sector, U.K. Partnership, Further Education in the U.K.. The British Council, 1997.
- Foreign & Commonwealth Office. Education in Britain. London 1996.
- Highlands & Islands Enterprises. Strategy for Enterprise Development. Inveness, 1997.
- Hodgson, Ann and Spouse, Ren. Dearing and Beyond : 14-19 Qualifications, Frameworks, any Systems. Kogan Page, London, 1997.

- Hughes, Maria. Developing Vocational Education and Training for the 21st Century, Further Education. Development Agency : View Point No 4 ,May 1997.
- International Labor Office. World Employment Report 1998-99 : Employability In the Global Economy, How Training Matter. Bureau of Public Information, Geneva, 1998.
- Kennedy QC, Helena. Learning Works, The Further Education Funding Council. Coventry, 1997.
- Kypri, Pho and Clark, Greg. Furthering Local Economic, Further Education Development Agency : View point No. 3. May 1997.
- McCann, Evelyn. Scottish Enterprise. Scottish Office, Edinburgh, 1997.
- Refrenshire Enterprise. 1998 -1999 Employers Prospectives : Skillseekers. Refrenshine, 1998.
- Robertson, David. "The University for Industry," Journal of Education and Work. Vol. 11, No.1 1998, p.5-21. Corfax Publishing Ltd.
- The Scottish Office. Futher Education in Scotland. 1997.
- UNESCO/UNEVOC. Establish Partnership in Technical and Vocational Education : Cooperative between Education Institutions and Enterprises. Berlin, 1995.

_____ . Vocational Education and Training in Europe on
the Threshold of 21st Century. UNESCO-OEEK
Symposium, 23-26 September 1998, Island of Crete, Greece,
(in preparation for the Second International Congress on
Technical and Vocational Education) Berlin, 1999.

Paper Presented at the British Council International Seminar on
Education and Training for Business and Industry March
15-19 , 1999 Birmingham, U.K.

Berkeley, John. A Changing World of Work. (17 pages).

Flint, Collin. Education and Training in Britain. (16 pages).

Crag, David. Regional Development Agencies and Economic
Development. (20 pages).

Murray, Margeret. What Industry Wants : A View From
Confederation of British Industry. (17 pages).

Perman Sarah. Trades Union, Education and Training.
(12 pages).

เอกสารที่สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

Dearing Report into Higher education

<http://www.britcoun.org/education/currentissues/dearing/htm>

Further and Higher Education act 1992 (c.13)

[http:// www.hmso.gov.uk/acts/summary/01992013.htm](http://www.hmso.gov.uk/acts/summary/01992013.htm)

Further Education

[http:// www.britcoun.org/education/fed/fedindex.htm](http://www.britcoun.org/education/fed/fedindex.htm)

The QCA Website, QCA : NVQ

[http:// www.qca.org.wk/glnvq7.htm](http://www.qca.org.wk/glnvq7.htm)

ที่ปรึกษา	ดร.รุ่ง แก้วแดง
ผู้อำนวยการ	ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน
ผู้วิจัย	ดร.ศิริพรรณ ชุมนุ่ม
บรรณาธิการ	นางสาวเพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง
พิมพ์ต้นฉบับ	นายสมยศ พันธุ์โฬารกุล
ผู้ประสานงาน	นางสุวรรณ ฤทธิ์อาจ
จัดพิมพ์เผยแพร่	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ถนนสุขุทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 668-7123 ต่อ 2519 e-mail : onec@onec.go.th Website : http://www.onec.go.th